

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

50. aastakäik

8. juuni 2007

Sisukord

II EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik

OTSUSED

Komisjon

2007/374/EÜ:

- ★ **Komisjoni otsus, 24. jaanuar 2007, riigiabi C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) kohta, mida Itaalia Vabariik andis digitaaldekoodrite toetusega ostmiseks (teatavaks tehtud numbri K(2006) 6634 all) ⁽¹⁾** 1

2007/375/EÜ:

- ★ **Komisjoni otsus, 7. veebruar 2007, Prantsusmaal Gardanne'i piirkonnas, Irimaal Shannoni piirkonnas ja Itaalias Sardiinias alumiiniumoksiidi tootmisel kütusena kasutatava mineraalõli aktsiisimaksust vabastamise kohta (C 78/2001 (ex NN 22/01), C 79/2001 (ex NN 23/01), C 80/2001 (ex NN 26/01)) (teatavaks tehtud numbri K(2007) 286 all) ⁽¹⁾** 29

II

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine ei ole kohustuslik)

OTSUSED

KOMISJON

KOMISJONI OTSUS,

24. jaanuar 2007,

riigiabi C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) kohta, mida Itaalia Vabariik andis digitaaldekoodrite toetusega ostmiseks

(teatavaks tehtud numbri K(2006) 6634 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2007/374/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles vastavalt kõnealustele sätetele ⁽¹⁾ kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi ja nende

märkusi arvesse võtnud

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

(1) Äriühing Centro Europa 7 s.r.l. (edaspidi „Europa 7“) esitas 11. mail 2004 riigiabiga seotud kaebuse 24. detsembri 2003. aasta seaduse nr 350 (2004. aasta rahandusseadus) artikli 4 lõike 1 kohta. Kaebuse esitaja esitas oma 10. veebruari 2005. aasta kirjaga lisateavet ja märkusi, mille kohaselt Itaalia valitsus oli meedet seaduse nr 311/2004 (2005. aasta rahandusseadus) artikli 1 lõike 211

kohaselt refinantseerinud. Kaebuse esitaja taotles komisjonilt ametliku uurimismenetluse algatamist. 3. mail 2005 esitas ka äriühing Sky Italia s.r.l. (edaspidi „Sky Italia“) nimetatud kahe artikli kohta kaebuse. 22. juunil 2005 toimus komisjoni ja Sky Italia kohtumine. 31. augustil 2005 esitas Sky Italia lisateavet muudatuste kohta 3. mai 2004. aasta seaduses „Ringhäälingusüsteemi ja RAI-Radio-televisione italiana S.p.a. moodustamist reguleerivad eeskirjad ja põhimõtted, millega volitatakse valitsust vastu võtma üldist ringhäälinguseadust“ (Gasparri seadus), millega reguleeritakse Itaalia televisioonisektorit. Ja lõpuks taotles Sky Italia 31. oktoobril 2005 komisjonilt, et see annaks kuni otsuse vastuvõtmiseni Itaalia valitsusele korralduse meetme peatamiseks vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 88 kohaldamiseks) artikli 11 lõikele 1 ⁽²⁾).

(2) Komisjon esitas oma 13. oktoobri 2004. aasta, 21. aprilli 2005. aasta ja 15. juuli 2005. aasta kirjades Itaalia valitsusele teabenõuded. Teave esitati pärast tähtaja lühiajalist pikendamist 5. novembril 2004, 13. mail 2005 ja 12. septembril 2005. 6. juunil 2005 toimus ka komisjoni kohtumine Itaaliaga.

(3) Itaalia teatas oma 20. septembri 2005. aasta ja 16. novembri 2005. aasta kirjadega komisjonile oma kavatsusest abikava samal kujul mitte pikendada.

⁽¹⁾ ELT C 118, 19.5.2006, lk 10.

⁽²⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

- (4) Komisjon teavitas 21. detsembri 2005. aasta kirjaga Itaaliat oma otsusest algatada kõnealuse abi kohta EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 ette nähtud ametlik uurimismenetlus (edaspidi „otsus menetluse algatamise kohta“). Komisjoni otsus menetluse algatamise kohta avaldati Euroopa Liidu Teatajas⁽³⁾. Komisjon kutsus kõiki huvitatud isikuid esitama meetmete kohta oma märkusi.
- (5) Pärast tähtaja pikendamist vastas Itaalia üleskutsele esitada menetluse algatamise otsuse kohta märkusi 13. veebruari 2006. aasta kirjaga. Komisjonile laekusid märkused ka järgmistelt huvitatud isikutelt: 0) Elektroonika- ja Elektrotehnikaettevõtete Üleriigiline Föderatsioon (ANIE) – 19. juuni 2006. aasta kirjaga, Europa 7 – 19. juuni 2006. aasta kirjaga, Euroopa Satelliitsideoperaatorite Assotsiatsioon (ESOA) – 20. juuni 2006. aasta kirjaga, Mediaset SpA – 20. juuni 2006. aasta kirjaga, RAI-Radiotelevisione Italiana – 23. juuni 2006. aasta kirjaga ja Sky Italia 26. juuni kirjaga). Komisjon edastas oma 12. juuli 2006. aasta kirjaga need märkused Itaaliale. Itaalia nende märkuste kohta märkusi ei esitanud.

II. ABI ÜKSİKASJALIK KIRJELDUS

II.A ABI KIRJELDUS

- (6) Ametliku uurimismenetluse sisu on seaduse nr 350/2003 (2004. aasta rahandusseadus) artikli 4 lõige 1, 30. detsembri 2003. aasta ministriumidevaheline määrus maapealse digitaaltelevisiooni ja Interneti lairibahenduse toetamise kohta vastavalt 24. detsembri 2003. aasta seaduse nr 350 artikli 4 lõigetele 1 ja 2, ja seaduse nr 311/2004 (2005. aasta rahandusseadus) lõige 211.
- (7) 2004. aasta rahandusseaduse artikli 4 lõikes 1 nähakse ette riiklik 150-eurone toetus kasutajatele, kes ostavad või rendivad digiboksi ehk dekodeeri (edaspidi „dekoodri“), mis võtab vastu maapealse digitaaltehnoloogia edastatud TV-signaale ja sellega seotud interaktiivseid teenuseid, ja eraldatakse sel eesmärgil kokku 110 miljonit eurot. Tuleb märkida, et dekodeerite eest, mis maapealset digitaalsignaali vastu ei võta, toetust ei maksta, isegi kui nendega on võimalik vastu võtta ja kasutada interaktiivseid teenuseid. Kõnealuses artiklis sätestatakse:
- „igal ringhäälinguteenuse kasutajal, kes on täitnud oma kohustused jooksva aasta abonenttasu tasumisel ning kes ostab või rendib seadme, mis võimaldab võtta vastu tasuta levitatavat televisioonisignaali, mis ei tekita kasutajale või sisuteenuse osutajale kulusid ja mida edastatakse maapealse digitaaltehnoloogiaga (T-DVB/C-DVB), ja sellest tulenevaid interaktiivseid teenuseid, on õigus saada 2004. aasta eest riiklikku toetust 150 eurot. Toetuse maksmiseks ette nähtud eelarve on 110 miljonit eurot“.
- (8) Artikli 4 lõikes 4 sätestatakse: „C-DVB tehnoloogiaga bokside ostmiseks või rentimiseks antakse toetust vaid sel juhul, kui äriühingu pakkumises kasutajale on selgelt osutatud, missugused sisuteenuse pakkujad on kaabelleviseadmete omanikega kokku leppinud tingimused maapealse digitaaltehnoloogia signaali edastamiseks kaabli kaudu“.
- (9) Itaalia väitel makstakse tarbijatele toetust dekodeeri ostmiseks või rentimiseks, mis võimaldab võtta vastu krüpteerimata digitaalsignaali, tekitamata tarbijale või sisuteenuste pakkujale kulusid. Itaalia väidab samuti, et krüpteerimata digitaalsignaali vastuvõtmine tähendab, et dekodeeriga on võimalik vahendada mis tahes ringhäälinguorganisatsiooni mis tahes interaktiivset teenust. See tähendab sisuliselt, et dekodeer peab võimaldama krüpteerimata interaktiivseid funktsioone (s.t see ei pea olema mitte ainult interaktiivne, vaid omama ka koostalitlusvõimet). Need on dekodeerid, millel on rakendusliidese (API) avatud standardid ja nende peaaegu ainus näide on Multimedia Home Platform (MHP).
- (10) 2005. aasta rahandusseaduse lõikega 211 refinantseeriti meedet samasuguse 110 miljoni eurose eelarvega, kuid dekodeeri kohta maksti toetust 70 eurot. Kõnealuse süsteemi kohaldamine lõpetati alates 1. detsembrist 2005.
- (11) See meede on olnud edukas kahel põhjusel. Toetuse abil on dekodeeri ostnud ligikaudu 2 miljonit Itaalia kodanikku. See on 50 % dekodeeritest, mis müüdi kuni 2005. aasta novembrini. Ülejäänud 50 % ostsid tarbijad ilma toetuseta, kuigi seda tüüpi dekodeerite ostmiseks oleks olnud õigus toetust saada. Nõudluse sellise kasvuga tootmises saavutatud mastaabisäästu tõttu on ka interaktiivsete dekodeerite tarbijahind alanenud 300/350 eurolt ligikaudu 150 euroni.

⁽³⁾ Vt joonealust märkust 1.

- (12) 2006. aastal järgnes mõlemale kõnealusele meetmele 23. detsembri 2005. aasta seaduse nr 266/2005 (2006. aasta rahandusseadus) artikli 1 lõike 572 kohane samasugune meede. Selles nähakse ette toetus 90 eurot iga dekodeeri eest, mille kasutajad ostavad Sardiinias ja Valle d'Aostas 1. detsembrist kuni 31. detsembrini 2005, ja 70 eurot iga dekodeeri eest, ⁽⁴⁾ mis ostetakse alates 1. jaanuarist 2006.
- (13) Võrreldes 2004./2005. aasta meetmetega seotakse 2006. aasta rahandusseaduses toetus otseselt dekodeeri koostalitlusvõimega, välistamata *a priori* mitteraapealse vastuvõtu dekodeereid.
- (14) Itaalia konkurentsiasutus AGCM lükkas 2006. aasta rahandusseaduse artikli 1 lõike 572 vastu esitatud kaebuse oma 11. mai 2006. aasta otsusega tagasi ⁽⁵⁾. Kaebuses väideti, et see meede on soodne hr Berlusconi perekonnaga seotud äriühingutele. Menetlus põhines 20. juuli 2004. aasta seadusel nr 215 huvide vastuolu kohta.

II.B TAUST

II.B.1 KAEBUSE ESITAJAD

- (15) Europa 7 on Itaalia äriühing, kellel on olnud analoogringhäälinguluba alates 1999. aastast. Ta ei ole aga veel saanud analoogringhäälingu turul tegutseda, väidetavalt riigiasutuste teguviisi tõttu, kes ei ole veel Europa 7-le saadete edastamiseks vajalikke sagedusi eraldanud.
- (16) Sky Italia on tasulise televisiooniga tegelev äriühing, kes edastab saateid äriühingule News Corporation kuuluva satelliidi kaudu. See moodustati pärast Telepiù S.p.A ja Stream S.p.A ülevõtmist äriühingu News Corporation poolt 2003. aastal, mille heakskiitmise tingimustena kehtestati teatavad kohustused (juhtum nr COMP/M.2876 Newscorp/Telepiù). Nende kohustuste tõttu pidi Sky Italia maapealsest tegevusest loobuma. Ta ei saa tegutseda Itaalias maapealse võrgu ega maapealse tasulise televisiooni operaatorina.

⁽⁴⁾ Seaduse tekstis sätestatakse, et toetust makstakse juhul, kui on tagatud krüpteerimata digitaalsisu ja -teenuste otsene ja piiramatu vastuvõtmine ja interaktiivsete teenuste osutamine rakendusliidestest (API) kaudu, mis on avatud ja avatuks tunnistatud *Euroopa Liidu Teatajas* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ artikli 18 alusel avaldatud standardites.

⁽⁵⁾ Konkurentsiasutuse (AGCM) 10. mai 2006. aasta meede nr 15389 Cl2 „Peaminister – TV-dekodeerimise toetus“ huvide vastuolu seaduse alusel.

II.B.2 RAAMISTIK

- (17) Kõnealust meedet tuleb vaadelda ringhäälingu digiteerimise taustal, mis mõjutab kõiki praegu olemasolevaid edastusplatvorme, s.t kaabel-, satelliit- ja maapealset platvormi. Digitaalvideot võib edastada maapealse võrgu (DVB-T), satelliidi (DVB-S) või kaabli (DVB-C) kaudu. Digiteerimise esmane eelis on edastusmahu kasv kõikidel platvormidel, kuna raadiosageduse spektrit ⁽⁶⁾ kasutatakse analoogringhäälinguga võrreldes efektiivsemalt. See on eriti oluline maapealse televisiooni puhul, arvestades sagedusspektri piiratud kättesaadavust. Komisjon toetas 2002.–2005. aastal aktiivselt ringhäälingu digiteerimist, võttes sel teemal vastu mitu teatist ⁽⁷⁾. Komisjon toetas neis teatistes ka digitaaltehnoloogiate nn avatud standardite levikut, mis on tehnoloogiad, mis võimaldavad interaktiivset sidet lõpptarbijatega ja koostalitlusvõimet avatud API-liidese kaudu, s.t võimalust ühendada eri tootjaid ja tarbijaid ühtse tehnoloogia abil, mida kõik operaatorid võivad turul vabalt kasutada.
- (18) Digitaalprogrammide vaatamiseks kõige levinumate teleritega on vaja kasutada dekodeerit (kuigi teatavatel nüüdisaegsematel teleritel on olemas ka integreeritud dekodeerid). Turul on eri liiki digitaaldekoodreid, mida võib üldiselt liigitada nende omaduste ja funktsioonide poolest järgmiselt: a) digitaalprogrammide lihtne dekodeerimine maapealset või satelliitplatvormil; b) interaktiivsus (võimalus saada saadete edastajatele teavet); c) tingimusjuurdepääs (tasulise televisiooni teenuste dekodeerimisvõimalus); d) koostalitlusvõime (võimalus kasutada eri ringhäälinguorganisatsioonide programmide vastuvõtmiseks ühesugusel platvormil ühesuguseid dekodeereid). Koostalitlusvõime on kergesti saavutatav, kui ringhäälinguorganisatsioonid kasutavad avatud standardeid ja dekodeerimisvõimeid avatud liidestest. Teise võimalusena peaksid suletud, autoriõigusega kaitstud tehnoloogiate omanikud nõustuma vajalikud tehnilised andmed kättesaadavaks tegema. Dekodeerimisvõimega võiks põhimõtteliselt pakkuda eelnimetatud omaduste eri kombinatsioone; praktikas on aga kõige rohkem levinud järgmist liiki dekodeerimise funktsioone: a) kanalivahetajad (ainult dekodeerimisfunktsioon); b) autoriõigusega kaitstud Sky dekodeerimise funktsioonid (interaktiivsed, tingimusjuurdepääsuga, kuid mitte avatud) ja

⁽⁶⁾ Olenevalt edastamise kvaliteedist ja interaktiivsusest kasutatakse digitaaltehnoloogia korral maksimaalselt ligikaudu viiendikku sagedusest, mis on vajalik samade andmete edastamiseks analoogrežiimis.

⁽⁷⁾ Vt KOM(2002) 263 lõplik: komisjoni teatis „eEurope 2005: infoühiskond kõigile“, EÜT C 154, 29.5.2001, lk 123; KOM(2003) 541 lõplik, komisjoni teatis ülemineku kohta analoogringhäälingult digitaalringhäälingule (üleminekust digitaalsüsteemile kuni analoogsüsteemi väljalülitamiseni), ELT C 96, 24.4.2004, lk 17; KOM(2004) 541 lõplik, komisjoni teatis interaktiivsete digitaaltelevisiooniteenuste koostalitlusvõime kohta, ELT C 123, 21.5.2005, lk 2; KOM(2005)204 lõplik: komisjoni teatis analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ülemineku kiirendamise kohta, ELT C 49, 28.2.2006, lk 23.

c) dekodeerid, mille eest antakse toetust (interaktiivsed, tingimusjuurdepääsuga ja avatud).

(19) Itaalias on neli televisiooni edastamise platvormi: i) satelliit, mille kaudu on kättesaadavad põhilised tasuta levitatavad kanalid ja Sky Italia kanalid, mille programmidele on juurdepääs selle abonentidel või tasuliste programmide vaatamise (*pay-per view*) lepingu alusel; ii) maapealne hertsitv, ⁽⁸⁾ millega töötas 2005. aasta detsembris 6 üleriigilist ringhäälinguorganisatsiooni: RAI (tasuta levi), Mediaset ⁽⁹⁾ (tasuta levi ja tasulised teleprogrammid), Telecom Italia Media/La 7 (tasuta levi ja tasulised teleprogrammid), Holland Coordinator & Service Company Italia (HCSC), millele kuuluvad Prima TV/DFree, Gruppo l'Espresso ja Television Broadcasting Systems (tasuta levi) ⁽¹⁰⁾. Peale selle on olemas peaaegu 500 kohalikku maapealse analoogringhäälingu operaatorit ja 78 kohalikku digitaaltelevisiooni operaatorit; ⁽¹¹⁾ iii) kaabelteenused, millega töötab Fastweb (tasuta levi ja tasulise vaatamise teenused); ja iv) X-DSL, millega töötavad Fastweb ja Telecom Italia Rosso Alice (tasuta levi ja tasuliste teleprogrammide teenused).

(20) Sky Italia on tasuline satelliittelevisioon, millel on Itaalia tasulise satelliitringhäälingu turul poolmonopoolne seisund, kuid, nagu juba mainitud, ei saa see Itaalias tegutseda maapealse võrgu operaatorina ega maapealse tasulise televisiooni operaatorina.

(21) Kaabeltelevisioon Itaalias peaaegu puudub, kuigi mõnedes Itaalia linnades tasulise televisiooni operaatorina tegutsedale Fastwebile kuulub kaablivõrk ja ta oli 2004. aasta märtsiks kogunud kiudoptilist ja DSL-infrastruktuuri kasutades ligikaudu 140 000 televisiooniklienti.

(22) Itaalias on endiselt põhiline maapealne televisioon, mille turg hõlmab ligikaudu 19 miljonit kokku 22 miljonit perest. Põhilised selle turu osalised on riigiringhääling (RAI)

⁽⁸⁾ Lihtsuse mõttes kasutatakse edaspidi ainult terminit „maapealne“.

⁽⁹⁾ RTI haldab infrastruktuuri, kuid selle omanik on Mediaset.

⁽¹⁰⁾ Mediaset oli 2005. aasta detsembri lõpul omandanud Holland Itaaliast EuropaTV analoogsagedused ja kavatses luua mobiiltelevisiooni DVB-H kanali. Itaalia ametiasutuste väite kohaselt 13. mai 2005. aasta riigiabi kohtuasjas C52/2005 (viide A/33952) tegutsesid 2005. aastal turul järgmised operaatorid: RAI, RTI, TI ja Prima TV.

⁽¹¹⁾ Andmed pärinevad Itaalia ametiasutuste väidetest 13. mai 2005. aasta kohtuasjas C52/2005 (viide A/33952).

kolme kanaliga ja kommertsringhäälinguorganisatsioon Mediaset samuti kolme kanaliga. Need kaks operaatorit hõlmavad ligikaudu 85 % kogu Itaalia televisioonivaatajaskonnast. Itaalia Sideamet (AGCOM) analüüsis oma 11. märtsi 2005. aasta otsuses seaduse nr 112/2004 põhjal televisiooniturgu ja jõudis järeldusele, et neil kahel operaatoril kokku on sellel turul valitsev seisund, ⁽¹²⁾ ning kehtestas turul paljususe säilitamiseks neile kahele operaatorile mitmesuguseid kohustusi ⁽¹³⁾. Peale selle teatas AGCOM komisjonile 27. juunil 2006 asjaomaste turgude määratlemisest maapealse analoogtelevisiooni turul ning märkimisväärse turujõu hindamisest, jõudes järeldusele, et RAI-l ja Mediasetil on koos valitsev seisund. AGCOM ei pakkunud siiski meetmeid selle olukorra lahendamiseks. Komisjon saatis 27. juulil 2006 AGCOM-ile oma märkused vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ (elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv)) ⁽¹⁴⁾ artikli 7 lõikele 3. Komisjon nõustus üldjoontes AGCOM-i järeldustega, kuid soovis saada põhjalikumalt analüüsi ja palus AGCOM-il teatada parandusmeetmetest niipea kui võimalik. Praegu vaatab komisjon läbi kaebust, milles väidetakse, et seadusega nr 112/04, millega reguleeritakse üleminekut maapealse analoogringhäälingu tehnoloogialt digitaaltehnoloogiale, takistatakse uute ettevõtjate sisenemist televisioonireklaami ja ringhäälingu edastusteenuste turgudele. Olles palunud Itaaliat esitada kaebuse kohta oma märkused ja palunud teavet nii Itaaliast kui ka ettevõtjatest, keda see meede mõjutab, saatis komisjon Itaaliale 19. juulil 2006 ametliku teate selle kohta, et on rikutud eespool nimetatud direktiivi 2002/21/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) ⁽¹⁵⁾ ning komisjoni 16. septembri 2002. aasta direktiivi 2002/77/EÜ konkurentsi kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste turgudel ⁽¹⁶⁾. Itaalia vastas 15. septembril 2006. Komisjonile laekus seejärel Itaalia ringhäälingualaste õigusaktide reformi eelnõu, millega sooviti ametlikus teates tõstatatud küsimused lahendada. Komisjon tutvub praegu selle eelnõuga.

(23) 2005. aasta juunis hõlmas digitaaltelevisioon kokku 34,5 % peredest, kus oli kokku ligikaudu 7,3 miljonit vaatajat. See

⁽¹²⁾ AGCOM otsus 136/05/CONS meetmete kohta paljususe kaitseks vastavalt 3. mai 2004. aasta seadusele nr 112, Itaalia ametlik väljaanne nr 35, 11.3.2005.

⁽¹³⁾ Põhilised kahele operaatorile kehtestatud kohustused on: a) kiirendada võrgu digiteerimist; b) RTI peab kasutama digitaalprogrammides muud reklaamitsentside väljastajat kui Publitalia '80 ning Publitalia '80 peab eraldama oma raamatupidamises analoogtelevisioonist ja maapealsest digitaaltelevisioonist saadava tulu; c) RAI peab looma üldsusele uue programmi, mida edastab digitaaltehnoloogiaga.

⁽¹⁴⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33.

⁽¹⁵⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21.

⁽¹⁶⁾ EÜT L 249, 17.9.2002, lk 21.

arv sisaldab nii maapealse digitaalteleviseiooni, satelliittelevisiooni kui ka kaabel-/ADSL-televisiooni vaatajaid. 10 % peredest vaatas maapealset digitaalteleviseiooni ja rohkem kui kolmandik neist (0,8 miljonit) vaatas ka tasulisi teleprogramme⁽¹⁷⁾. Eelduste kohaselt saavutavad aga kaht tüüpi pakutav digitaalteleviseioon, maapealne ja satelliittelevisioon, käesoleva otsuse avaldamise ajaks ühesuguse vaatajate arvu (satelliittelevisioonil 5 miljonit vaatajat ja maapealsel digitaalteleviseioonil 4 miljonit vaatajat).

(24) Satelliittelevisiooni levik on piiratud – paraboolantenn oli 2005. aasta juunis ligikaudu 16 protsendil peredest (4,8 miljonit). Ligikaudu neli viiendikku neist peredest on Sky Italia DTH platvormi (satelliit) abonendid, sest sel oli 2005. aasta juunis ligikaudu 3,3 miljonit klienti ja sama aasta lõpuks hinnanguliselt 3,9 miljonit abonenti. Seega on Sky Italia tähtsusest kolmas televisioonioperaator Itaalias⁽¹⁸⁾.

(25) Piraatlusega võitlemiseks alustas Sky 2004. aasta lõpus oma signaali kodeerimist autoriõigusega kaitstud nn NDS-tehnoloogiaga. Selle tehnoloogia omanik Itaalia turul on kontserni Newscorp tütarettevõtja, s.t Sky emaettevõtja. Seda tüüpi tehnoloogia on autoriõigusega kaitstud suletud tehnoloogia, kuna erinevalt avatud ühiste liidestega dekodeeritelt on juurdepääsuks NDS-dekodeeritele vaja võimaldada juurdepääsu tehnilistele lahendustele või dekodeerite teatavatele komponentidele. Sky rendib oma abonentidele dekodeerid, milles on kasutatud sellist suletud tehnoloogiat. Kui Sky otsustas NDS-tehnoloogiale üle minna, vahetas ta kõikide oma abonentide dekodeerid välja.

(26) Maapealsed digitaalringhäälinguorganisatsioonid kasutavad nüüd aga nn avatud tehnoloogiat, s.t. tehnoloogiat, milles interaktiivsuse saavutamiseks kasutatakse avatud standardeid. See on praegu ainus tehnoloogia, mis võimaldab võtta ühe dekodeeriga üheaegselt vastu kõiki DTT kanaleid – samasugune olukord kui praegu analoogrežiimis – ja millel on lisaks interaktiivsuse ja tingimusjuurdepääsu omadused, mis võimaldavad kasutada tasuliste teleprogrammide ettemaksekaarte.

(27) Kõnealune abimeede on kehtestatud dekodeerite suhtes, mis võimaldavad vastu võtta selliseid maapealseid digitaalprogramme, millega osutatakse interaktiivseid teenuseid. Digitaalrežiim võib mahutada rohkem televisioonikanaleid kui sama sagedusega analoogrežiim. Avatud liideste kasutamise eeliseid on ka eespool selgitatud.

⁽¹⁷⁾ Konkurentsiasutuse (AGCM) 10. mai 2006. aasta meede nr 15389 CI2 „Peaminister – TV-dekodeerite toetusel“ huvide vastuolu seaduse alusel.

⁽¹⁸⁾ AGCOM-i aastaaruanne 30.6.2006.

(28) Itaalia alustas digiteerimist 20. märtsi 2001. aasta seadusega nr 66/2001, milles sätestati, et üleminek digitaalrežiimile viiakse lõpule ja edastamine analoogrežiimis lülitatakse välja 2006. aasta detsembriks. Alates 2003. aasta lõpust edastati digitaalprogramme (T-DVB) kõrvuti analoogprogrammidega (nn *simulcast*-etapp). 22. detsembril 2005. aasta dekreetseadusega nr 273 lükatati väljalülitamistähtaeg edasi 2008. aastani ja 30. augustil 2006 teatas sideminister hr Gentiloni, et väljalülitamistähtaeg lükatatakse veel edasi 30. novembrini 2012⁽¹⁹⁾.

(29) Seni aga võivad seda sektorit Itaalias reguleeriva seaduse nr 112/2004 kohaselt taotleda katselist digitaalluba ja/või -litsentsi ainult ringhäälinguorganisatsioonid, kes kasutavad praegu programmide edastamiseks analoogtehnoloogiat. Analoogoperaatorid ei ole ametlikult kohustatud vabastama pärast digitaalrežiimile üleminekut analoogprogrammide edastamiseks kasutatud sagedusi, mida Itaalia ei ole ümber jaotanud või reguleeritult müünud. Uued turuletulijad võivad pääseda turule ainult sageduste omandamise teel operaatoritelt, kes juba on turul. 2005. aasta detsembriks oli Itaalias litsents antud maapealse digitaalteleviseiooni 7 multipleksile (ühest või mitmest programmist koosnevad sagedusblokid). RAI-I ja Mediasetil on kummalgi kaks multipleksi ja Telecom Italia/TV Internationalil, D-Freel ja Gruppo l'Espresso' igalühel üks multipleks. Itaalia õigussüsteemis peavad mitut digitaallitsentsi omavad võrguoperaatorid võimaldama endaga sidumata sisuteenuste pakkujatele juurdepääsu 40 protsendile oma ribalaiusest. Pärast infrastruktuuri ja litsentside omandamist olemasolevatelt piirkondlikelt ja kohalike analoogoperaatoritelt sisenesid Telecom Italia ja mobiilsideoperaator H3G 2006. aastal maapealse digitaalteleviseiooni turule ja alustasid kahe uue multipleksi moodustamist omandatud võrkude digiteerimise teel.

(30) Ringhäälinguorganisatsioonide eristamine võrguoperaatoritest ei ole Itaalia suuremate ringhäälinguorganisatsioonide jaoks maapealse televisiooni sektoris nii asjakohane, kuna RAI-I, Mediasetil, La7-I ja D-Free-I on kõikidel maapealseks edastamiseks oma tütarettevõtted. Tuleb märkida, et Itaalia televisiooniturule on iseloomulik võrguoperaatorite ja ringhäälinguorganisatsioonide vaheline tugev vertikaalne integratsioon. Kaht esimest tüüpi äriühingute kohustusliku õigusliku eraldamise kehtestas AGCOM alles 2001. aasta otsusega 435/01/CONS ning see käsitleb ainult digitaalteleviseiooni. Satelliittelevisiooni sektoris ei ole võrguoperaatorid siiski ringhäälinguorganisatsioonidesse integreeritud.

⁽¹⁹⁾ Vt Itaalia Sideministeeriumi veebilehe uudiste osa.

(31) T-DVB leviala puhul kuulus AGCOM andmetel ⁽²⁰⁾ 2004. aastal rohkem kui 50 % elanikkonnast realselt vähemalt 2 multipleksi levialasse ja 60 % potentsiaalselt 3 multipleksi levialasse. Turu suundumuse kohaselt peaks see leviala märgatavalt suurenema. Itaalia väitel võiks 85 % peredest olla pärast üleminekut maapealsele digitaaltelevisioonile potentsiaalselt kaetud vähemalt 2 multipleksiga. Samas satelliitringhääling võiks katta praktiliselt 100 % elanikkonnast.

(32) Programmide edastati Itaalia väitel 2005. aasta juunis 23 ülერიigilist kanalit ja ligikaudu 250 kohalikku programmi tasuta maapealse digitaaltelevisiooni sagedustel. Kümnet neist ülერიigilistest kanalitest edastati *simulcast*-režiimis üheaegselt maapealse analoogtelevisiooniga (üheaegne edastamine nii analoog- kui ka digitaalrežiimis). Neli kanalit oli loodud konkreetset digitaalringhäälingule; ülejäänud kanaleid edastati *simulcast*-režiimis koos satelliittelevisiooniga.

(33) Nagu juba märgitud, oli televisiooniturule kunagi iseloomulik massiline maapeelses analoogrežiimis tasuta levitav televisioon ja tasuline satelliittelevisioon. Maapealse digitaaltelevisiooni kasutuselevõtmine ning kaabel- ja Interneti-televisiooni areng muudavad seda mudelit. Näiteks 2005. aasta jaanuaris käivitasid Mediaset ja Telecom Italia (LA7 kaudu) T-DVB võrgus tasulise televisiooni teenuse jalgpalli kõrgliiga võistluste vaatamiseks, mis põhines ettemaksekaartide kasutamise süsteemil. Samal ajal teatas TF1, 49-protseendiline osanik äriühingus D-Free, et ta oleks huvitatud tasuliste kanalite käivitamisest oma T-DVB multipleksis. Tasulise televisiooni teenuseid võimaldab pakkuda koos ettemaksekaartide süsteemiga dekoodrite interaktiivne digitaaltehnoloogia, mida kõnealuse meetmega toetatakse.

(34) Televisioonituru kogukäive oli 2005. aastal 6 851 miljonit eurot, millest ligikaudu 57 % (3 885 miljonit eurot) saadi reklaamist ja 21 % RAI-le makstavatest litsentsitasudest ja tasulise televisiooni pakkumisest (vastavalt 1 483 miljonit ja 1 437 miljonit eurot). Tasulise televisiooni käive oli 1 199 miljonit eurot abonenttasudest (26,4 % rohkem kui 2004. aastal) ja 238 miljonit eurot tasuliste teleprogrammide eest (65 % rohkem kui 2004. aastal), millest märkimisväärne osa (45 miljonit eurot) oli uutest DTT teenustest saadud tulu.

⁽²⁰⁾ Vt AGCOM-i aruannet, mis esitati 24. veebruaril 2004. aasta seaduse nr 43 alusel, millega muudeti 24. detsembri 2004. aasta dekreetseadust nr 352 kiireloomuliste meetmete kohta 31. juuli 1997. aasta seaduses nr 249 ette nähtud üleminekukorra lõpetamiseks.

II.C MENETLUSE ALGATAMISE PÕHJENDUSED

(35) Otsuses menetluse algatamise kohta märkis komisjon esiteks, et kirjeldatud meede näis vastavat kõikidele artikli 87 lõikes 1 esitatud kriteeriumidele ja seda võiks seepärast käsitada riigiabina. Tuleb nimelt eristada ühest küljest turgu juba valitsevaid maapealse ringhäälingu organisatsioone ja kaabelvõrguoperaatoreid ning teisest küljest satelliitsideoperaatoreid ja muid maapealse ringhäälingu organisatsioone, kes sel ajal tegutseda ei saanud. Komisjon märkis, et abisaajatele antakse kaudselt eeliseid, ja palus huvitatud isikutel teha ettepanekuid meetodite kohta selle eelise täpseks hindamiseks.

(36) Komisjon väljendas ka kahtlust abi vastavuse suhtes EÜ asutamislepinguga. Näis, et kõnealune juhtum ei vastanud EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikes 2 loetletud eranditele abiandmise üldisest keelust ega artikli 87 lõike 3 punktis 3 sätestatud erandile. Komisjon peab eriti problemaatiliseks asjaolu, et Itaalia taotletav eesmärk, digitaaltelevisiooni avatud standardite levitamine, saavutati konkurentsi eba-proportsionaalse kahjustamisega ja tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtte ülemäärase rikkumisega.

(37) Lõpuks algatas komisjon ametliku uurimismenetluse, et anda Itaalia valitsusele ja huvitatud isikutele võimalus esitada kirjeldatud meetme esialgsel hindamisel komisjonile oma märkusi ja asjakohast teavet.

III. HUVITATUD ISIKUTE MÄRKUSED

(38) Nii Itaalia kui ka Mediaset väitsid üldiselt oma märkustes, et meede ei ole käsitatav riigiabina, aga kui oleks, siis oleks see õigusnormidega kooskõlas. RAI väidab, et oli sunnitud tegutsema talle kehtestatud õiguslike kohustustega seatud piire arvestades ega saanud seetõttu meetmest kasu. Seevastu kaebuse esitajad ja ESOA väitsid, et meede on käsitatav ebaseadusliku abina.

III.A ITAALIA, MEDIASETI JA RAI MÄRKUSED

(39) Itaalia ja Mediaset viitavad kõigepealt AGCOM-i otsusele, ⁽²¹⁾ millele lükkatakse tagasi 2006. aasta rahandusseaduse

⁽²¹⁾ Otsus 21263/06, 11.5.2006.

artikli 1 lõike 572, s.t kõnealuse meetme asendanud meetme vastu esitatud kaebus. Kaebuses väideti, et 2006. aasta rahandusseaduse artikli 1 lõikega 572 eelistatakse dekodeid, mida müüvad hr Berlusconi perekonnaga seotud äriühingud. Menetluse aluseks oli seadus valitsuse liikmete huvide vastuolude kohta ⁽²²⁾.

- (40) Itaalia väitis oma märkustes menetluse algatamise otsuse sisu kohta palju otsesemalt, et meede ei ole käsitatav abina, kuna a) abisaajad ei saa eelseid ja b) konkurents ei kahjustata. Isegi kui see meede oleks abina käsitatav, oleks see kooskõlas EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 2 punktis a ja artikli 87 lõike 3 punktides b, c ja d sätestatud eranditega. Itaalia nõustub, et abi ei ole antud dekodeeritootjatele ning et võrguoperaatorid ja ringhäälinguorganisatsioonid tuleb seada võrdsesse olukorda. Mediaset tõstatas samad küsimused, kuigi kasutab mõnikord teistsuguseid argumente.

III.A.1 MEEDE EI OLE ABI

III.A.1.1 Valikuline eelis ei ole kindel

- (41) Itaalia väidab, et ei ole piisavalt kindel, et abisaajad pidid kandma kulusid, mida riik toetab kõnealuse meetmega, kuna ei ole tõendatud, et abisaajad toetasid tarbijate poolset dekodeerite ostu. Itaalia väidab, et vastupidi Euroopa Kohtu otsusele menetluse algatamise kohta otsuse punktis 30 osutatud kohtuasjas *Madalmaal versus komisjon*, ⁽²³⁾ ei olnud abisaajatel isegi mitte majanduslikku stiimulit tarbijate toetamiseks, kuna a) neil on turgu valitsev seisund ja nad ei ole huvitatud digitaalrežiimile ülemineku lõpuleviimisest, sest konkurents sel juhul tiheneb, kuna digitaal tehnoloogiaga tarbijatel on juurdepääs ka paljudele konkurentidele; b) tasuliste teleprogrammide turg oli liiga väike, et seda liiki võimalikku kahju hüvitada, ja see ei saa olla ainus põhjus toetada tarbijate poolset dekodeerite ostmist, arvestades tasulisest juurdepääsust saadud tulu osakaalu 2004. ja 2005. aastal; c) väljalülitamiskuupäev ei olnud piisavalt teostatav, võttes arvesse, et teatava hulga tarbijateta ei saaks väljalülitamine toimuda.

- (42) Peale selle on neile abisaajatele üle kantud riigi vahendite summat võimatu kindlaks määrata. Riigiabi C-25/2004 puhul, mille kohta võeti vastu otsus 2006/513/EÜ, ⁽²⁴⁾ jättis komisjon T-Systemi abisaajate hulgast välja, kuna vahendite ülekandmist temale ja ülekantud summat ei olnud võimalik kindlaks määrata.

- (43) Teiseks väidab Mediaset, et maapealsed ja satelliitringhäälinguorganisatsioonid ei ole omavahel võrreldavad, kuna DTT-opeatorid peavad saavutama ainult digiteerimise ja soodustama järkjärgulist digitaalsüsteemile üleminekut (*simulcast*'i ja väljalülitamise kaudu), mistõttu maapealsetele ringhäälinguorganisatsioonidele on kehtestatud konkreetset avalik-õiguslikud kohustused, et tagada maapealse ringhäälingu kättesaadavus kogu Itaalias, kasutades avatud tehnoloogiaid. Mediaseti väitel oli süsteemi eesmärk hõlbustada üleminekut analoogsüsteemilt digitaalsüsteemile ja edendada avatud standardite arengut olukorras, kus kohustuslikuks analoogringhäälingult digitaalringhäälingule üleminekuks ehk digitaalsüsteemile üleminekuks on õigusaktidega tähtaeg kehtestatud, mis tekitab konkreetselt DTT-opeatoritele koormavaid kulusid (Mediaseti infrastruktuurikulud olid väga kõrged). Peale selle väidab Media, et vastupidi sellele, mida on väidetud otsuses menetluse algatamise kohta, ei ole mingit kaitset ringhäälingu infrastruktuuri omandamise teel turule tulevate uute konkurentide eest (Mediaset toob näiteks H3G, kes tuli turule kohaliku ringhäälinguorganisatsiooni omandamise teel) ning et uued turuletulijad ei pea kandma *simulcast*-režiimi kulusid.

- (44) RAI väidab ka, et komisjoni seisukohas ei võeta arvesse RAI kohustusi avalik-õigusliku ringhäälinguorganisatsioonina, mis vähendaks väidetavad eelised nullini. Põhjus on selles, et i) RAI võib ülemineku ellu viia vaid sel juhul (arvestades, et see on avalik-õiguslik ettevõtte), kui DTT levik võrdsustub analoogteleviisiooni levikuga; ja ii) võttes eesmärgiks kiire digiteerimise, millele aitasid kaasa dekodeerite eest makstavad toetused, pidi RAI valima investeeringud DTT-sektorisse kooskõlas oma õiguslike kohustustega, mitte turukriteeriumide kohaselt, kuna tal pidi olema 1. jaanuariks 2005 kaks multipleksi, mis hõlmaksid vähemalt 70 % elanikkonnast. Üldmaksumus oli 150 miljonit eurot. Võttes arvesse ülemineku ajastust, RAI poolt ainult tasuta levitatavate programmide edastamist, vaatajate väga väikest arvu ja digiteerimiskulude väljajäämist 2004., 2005. ja 2006. aasta litsentsitasudest, kannab RAI ainult tehnoloogilisi kulusid (sagedus ja infrastruktuur), mida RAI peaks kandma ka kõnealuse toetuseta, kusjuures digiteerimise kiirendamine lisakulusid ei taganud.

⁽²²⁾ Seadus nr 215, 20.7.2004.

⁽²³⁾ 13. juuni 2002. aasta otsus kohtuasjas C-382/99, EKL 2002, lk I-5163.

⁽²⁴⁾ Vt komisjoni otsust 2006/513/EÜ, 9.11.2005, riigiabi C 25/2004 kohta: DVB-T kasutuselevõtmise rahastamine Saksamaal Berliin-Brandenburgis, avaldatud ELT L 200, 22.7.2006, lk 14.

III.A.1.2 **Konkurentsi moonutamine**

(45) Itaalia väidab esiteks, et maapealse ja satelliittelevisiooni operaatorid ei konkureeri samal tasulise televisiooni turul, kuna nad katavad turu erinevaid segmente, nimelt tasuta levitatavat ja tasulist televisiooni. Peale selle alustati tasuliste teleprogrammide pakkumist alles 2005. aasta teisel poolel. Nende kahe turu eraldamine kehtib ka võrguoperaatorite suhtes, nagu AGCOM on ühes oma otsuses kinnitanud, ⁽²⁵⁾ kooskõlas RAI/Rami d'azienda otsusega ⁽²⁶⁾ ja konkurentsiastutuse uuringuga televisioonisektori kohta ⁽²⁷⁾.

(46) Peale selle mõjutab dekodeeri hind tarbijaid kahe platvormi vahel valiku tegemisel vaid vähesel määral. Konkurentsi moonutamise puudumist kinnitab ka asjaolu, et Sky abonentide arv kasvas 2005. aasta esimesel poolel 7,4 % võrra.

(47) Samasuguseid väiteid esitab ka Mediaset, kelle arvates meede ei ole valikuline, kuna abi antakse tarbijatele ning valikulisus tuleneb Sky ärilisest valikust kasutada NDS-tehnoloogiat. See eristabki teda ja võimaldab Sky'l dekodeerite kulu hüvitamiseks abonenttasu võtta. Soovi korral võivad kõik operaatorid kasutada tehnoloogiat, mis annab neile õiguse kõnealuseid toetusi saada.

III.A.2 VASTAVUS

(48) Itaalia rõhutab üldise märkusena, et komisjon tunnustab koostalitlusvõime eeliseid ning et satelliitdekodeerid ei eelistatud abimeetme kehtestamisel sellepärast, et abi kehtestamise ajal ei olnud koostalitlusvõimet pakkuvaid satelliitdekodeerid. Pealegi ei muutnud Sky pärast 2006. aasta rahandusseadust, mis hõlmas ka satelliitdekodeerid, toetuse saamiseks oma dekodeeri omadusi.

⁽²⁵⁾ Otsus nr 163/06/CONS, Meetmeprogrammi heakskiitmine sageduste ratsionaalse kasutamise soodustamiseks ringhäälinguteenustes digitaalsüsteemile üleminekuks. Avaldatud AGCOM-i veebilehel 29. märtsil 2006.

⁽²⁶⁾ Meede 13137, 29.4.2004 kohtuasi nr C/6161. – RAI/Rami d'azienda.

⁽²⁷⁾ Uuring nr 23, mida alustati 29. mai otsusega nr 12056 ja mis lõpetati 16. novembri 2004. aasta otsusega nr 13770.

III.A.2.1 **EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 2 punkt a**

(49) Itaalia väidab, et AGCOM-i nimetatud arv, 50 % peredest, kellele on 2006. aasta lõpuks või 2008. aastaks dekodeer, millele komisjon osutab menetluse algatamise otsuse punktis 55, ⁽²⁸⁾ on tegelikult osakaalust väiksem, eriti kui arvestada eesmärki suruda läbi kallimaid interaktiivseid dekodeerid. Hinna alandamine toetuste tõttu tekkinud mastaabisäästu tulemusena tähendas, et dekodeerid said endale lubada ka vaesed pered.

III.A.2.2 **EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkt b**

(50) Meede edendab üleeuroopalist huvi pakkuvat projekti, digitaalsüsteemile üleminekut, mis kuulub riikidevahelisse programmi, mida toetavad kooskõlas olemasoleva pretse-dendiõigusega eri liikmesriigid (C-62/87 ja C-72/87, punkt 22). Satelliitdekodeerite väljajätmist on selgitatud eespool üldmärkuses.

III.A.2.3 **EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkt c**III.A.2.3.a **Abi läbimõeldus***Kooskõlastamisprobleem*

(51) Ainuüksi õigusaktidega kehtestatud tähtaeg ei taga üleminekut ilma nõudluse ergutamiset. Tarbijad ei oleks üleminekuga nõus, kuna turgu valitsevad maapealsed ringhäälinguorganisatsioonid ei ole huvitatud nende dekodeerite ostmise toetamisest olukorras, kus enamik tarbijatest kasutab maapealset analoogtelevisiooni.

Tarbijate toetamine

(52) Maapealseid digitaalteenuseid kasutavate tarbijate toetamine on põhjendatud, sest neil ei teki tasuta levitatavate programmide vaatamisel lisakulusid erinevalt satelliittelevisiooni vaatajatest, kes peavad ostma satelliitantennid ja maksma tasulise televisiooni teenuse eest. Kaabeltelevisiooni puhul põhjendas Itaalia dekodeerite eest toetuse andmist hoolimata lisakuludest, kuna need kulud ei ole

⁽²⁸⁾ Komisjon osutas menetluse algatamise otsuse punktis 55 AGCOM uuringu tulemustele, mis käsitles soodsate dekodeerite kättesaadavust turul. AGCOM järeldus oli, et dekodeeri ost mõjutas keskmise leibkonna tulu vähe, olenemata riikliku toetuse saamisest, ning turul esinevad suundumused näitasid, et ka ilma abita oleks rohkem kui 50 % leibkondadest soetanud selle parimal juhul 2006. aastal ja halvimal juhul 2008. aasta alguseks.

televisiooniteenustega otseselt seotud ja Itaalia soovis üldiselt lairibateenuste arengut soodustada.

Platvormidevahelise konkurentsi tihenemine

- (53) Itaalia ei nõustu komisjoniga selles, et kõnealused meetmed mõjutavad platvormidevahelist konkurentsi, kuid leiab, et uus digitaalplatvorm lõppkokkuvõttes suurendab televisioonituru eri segmentide vahelist konkurentsi tarbijate kasuks.

Välismõjud

- (54) Komisjoni väites, et turgu valitsevatele ettevõtjatele hüvitatakse üleminek juba sellega, et digitaaltehnoloogia võimaldab väiksemate edastuskuludega edastada suuremas mahus, ei võeta arvesse ülemineku tegelikke kulusid ja eelseid, arvestades, et turgu valitsevad võrguoperaatorid, kellel on mitu digitaallitsentsi, peavad võimaldama juurdepääsu 40 protsendile oma ribalaiusest sisuteenuste pakkujatele, kellega neil omandisuhted puuduvad.
- (55) Põhilised üleminekust kasusaajad (turuletulijad) ei kannu üleminekekulusid (tarbijad ja eelkõige turgu valitsevad ettevõtjad). Turgu valitsevatele ettevõtjatele ei hüvitata konkurentsi kasvu kulude vähenemisega ja seepärast puudub neil üleminekuks motivatsioon. Kui tegelikult üldse eelseid tekib, võib neid vaadelda turgu valitsevate ettevõtjate kulude hüvitamisena. Mediaset esitab sama väite.
- (56) Mediaset väidab ka, et kui kohustada maapealse televisiooni operaatoreid lihtsalt dekodeerite kulu kandma lisaks muudele üleminekekuga seotud kuludele, ei saavutaks see piisavat leviala ja teised äriühingud kasutaksid Mediaseti ära, kuna tarbijad võiksid kasutada avatud tehnoloogiaga dekodeerid konkureerivate kanalite vaatamiseks.

Innovatsiooni soodustamine

- (57) Meetme kehtestamise ajal oli satelliitdekodeerite interaktiivsus väga piiratud, kuna kasutati autoriõigusega kaitstud tehnoloogiat ilma avatud API standarditeta. Itaalia rõhutab, et ka praegu, pärast 2006. aasta rahandusseaduse muudatust, ei ole turul koostalitlusvõimega satelliitdekodeerid. Vajadust soodustada interaktiivsete teenuste kättesaadavust rõhutab ka Mediaset.

III.A.2.3.b Konkurentsi ülemäärase moonutamise vältimine

- (58) Itaalia rõhutab, et tasuliste teleprogrammide turg erineb satelliiditurust, kuna need kaks toodet ei ole ühesugused. Kõnealune abi aitab igal juhul uutel tulijatel tasulise televisiooni turule pääseda, mis peaks olema tarbijatele kasulik.
- (59) Mediaset väidab, et konkurentsi ei ole ülemäärane moonutatud, kuna i) diskrimineerimine tuleneb lihtsalt Sky ärielistest valikutest; ii) maapealne televisioon näitab kohalikke kanaleid, kuid 80 % kohalikest programmidest ei ole satelliittelevisiooniga nähtavad, sest kohalike kanalite tulust ei piisa edastuskulude katmiseks (satelliitlevi ei ole tasuta levitatava ringhäälinguga võrreldav); ja iii) turutõrge puudutab ainult DTT-dekodeerid ja mitte satelliitdekodeerid. Põhjused on selles, et satelliittelevisioon põhineb abonenttasude süsteemil ja selle dekodeerite kulu võib oma tarbijatelt tagasi saada ning Sky'd kui monopoolses seisundis ettevõtjat ei saa teised ära kasutada.

III.A.2.4 EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkt d

- (60) Komisjon märkis otsuses 2006/513/EÜ, ⁽²⁹⁾ et abi ei ole EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktiga d kooskõlas, kuna see ei olnud seotud konkreetse kultuurilise sisuga ega mõeldud väikestele kohalikele operaatoritele, kes muudu maapealsest platvormilt puuduksid. Itaalias on palju kohalikke maapealseid ringhäälinguorganisatsioone, kes annavad eetrisse selgesti määratletavat kultuuritoodet, mida Itaalia soovib kaitsta. Kuna satelliittelevisioon kohalike teenuste pakkumiseks hästi ei sobi – seda seisukohta jagavad ka komisjoni eksperdid – ei tohiks satelliitdekodeerid anda õigust toetuse saamiseks.

III.A.3 TAGASIMAKSMINE

- (61) Komisjon ei tohiks nõuda abi tagasimaksmist, kui see on ühenduse õiguse üldpõhimõttega vastuolus. Nii on see juhul, kui algusest peale on selge, et tagasinõudmine ei ole võimalik ⁽³⁰⁾. Kõnealusel juhul ei ole võimalik kindlaks määrata, milline ringhäälinguorganisatsioon sai riigi vahendite ülekandmisest kasu ja kui palju, seega ei tohiks komisjon abi tagasimaksmist nõuda. Itaalia väidab ka, et ringhäälinguorganisatsioonidel ei olnud võimalik toetuse rakendamisele vastuseisu osutada ning seega, isegi kui abisaajad oleksid kohusetundlikult toiminud, ei oleks nad saanud sellest keelduda. Komisjon järgis seda tüüpi põhjenduse käiku otsuses 2006/513/EÜ ⁽³¹⁾.

⁽²⁹⁾ Samas, vt joonealune märkust 24.

⁽³⁰⁾ Kohtuasi C-75/97 Belgia v. komisjon, EKL, 1999, lk I-3671.

⁽³¹⁾ Samas, vt joonealune märkust 24.

III.B SKY ITALIA, ESOA JA EUROPA 7 MÄRKUSED

- (62) Sky Italia, ESOA ja Europa 7 nõustuvad komisjoniga, et meetmega on antud abi DTT-operaatoritele. Peale selle ei vaidlusta nad esialgset järeldust, et meede ei ole käsitatav dekodeeritootjale antud abina. Kaks kaebuse esitajat ei vaidlusta seda järeldust, kuigi Sky Italia oli oma kaebuses vastupidist väitnud.
- (63) Sky Italia keskendub oma analüüsis DTT-operaatorile, peamiselt Mediasetile ja Telecom Italiale avalduvatele väidetavalt soodsatele positiivsetele mõjudele. Sky väidab, et Telepiù/Newscorpi ühinemise ajal oli komisjon juhtinud tähelepanu mitmesugustele DTT-operaatorite turuletulekut ja laienemist tõkestavatele asjaoludele, mille suhtes oli vaja parandusmeetmeid võtta.⁽³²⁾ Vastupidi komisjoni arvamusele saavutasid uued turuletulijad, kes olid tegelikult varem analoogtelevisiooni turgu valitsenud, toetuste tulemusena DTT kiire laienemise.
- (64) Kõnealused toetused andsid Mediasetile ja Telecom Italiale kolmekordse eelise: esiteks, kuna juurdepääs DTT-dekodeeritritele ja DTT ringhäälinguorganisatsioonidele täiendavad teineteist vastastikku, põhjustas dekodeerite hinna alanemine nii dekodeerite kui ka ringhäälinguorganisatsioonide nõudluse kasvu – tegelikult oligi oodata, et DTT ringhäälinguorganisatsioonid loovad oma platvormile aluse, nagu seda tegi Sky, kandes kulusid, mida nad ei ole veel tagasi teeninud – ning toetused aitasid DTT-operaatoritel tarbijaid veenda nende uut televisioonipakkumist vastu võtma. Meede aitas lahendada ka teiste poolt maine ärakasutamise küsimuse, luues kliendibaasi.
- (65) Teiseks võimaldavad toetused Mediasetil Deutsche Banki ülemaailmse omakapitali divisjoni uuringu⁽³³⁾ kohaselt vähese riski ja väheste kuludega tasulise televisiooni turule siseneda. Toetused vähendasid Mediasetil ja Telecom Italiale rahastamiskulusid: a) otseselt, kuna toetusega samaväärse mõju saavutamiseks oleksid DTT äriühingud pidanud investeerima 100 miljonit eurot, s.t poole kogu Mediaseti infrastruktuuri investeringute kogumaksumusest 2005. aasta jaanuariks; ja b) kaudselt, kuna need hajutasid kahtlused digitaalsüsteemile ülemineku edukuse suhtes.
- (66) Ja lõpuks annab suur kliendibaas turu kaheks jagunemist arvestades võimaluse pakkuda madalama hinnaga atraktiivset sisu, mis on eeliseks reklaamiturul.
- (67) Sky väidab, et need eelised on selles suhtes valikulised, sest Sky äriabadust piiras selle madal kasvumäär, mille tulemusena kasvasid kapitalikulud. Sky toetab arvudega oma väidet, et riigi toetusel toimunud DTT-dekodeerite müügi kasv avaldas tema paketi Premium Sports müügile negatiivset mõju.
- (68) Ka Europa 7 väidab, et ringhäälinguorganisatsioonidel ja muudel DTT-sektori operaatoritel tekkis eeliseid. Europa 7 osutab AGCM-ile, kes tunnistas, et meede on mõjutanud turgu järgmiselt: pooled dekodeeritrite osteti toetusega; DTT osakaal kahekordistus 2005. aasta esimesel poolel DTT tasulise televisiooni tõttu, kuid tasulise satelliittelevisiooni osakaal kasvas ainult ühe protsendi võrra.
- (69) Eelis on selles suhtes valikuline, et toetusega ei soodustatud pääsu Europa 7 turule, millele edastussagedusi ei ole veel eraldatud, vaid võimaldati lihtsalt Mediasetil ja RAI-l nõudlust ja investeringuid küllastada ning laiendada oma turujõudu digitaaltelevisioonile.
- (70) Teiseks väidab Europa 7, et meede ei ole põhjendatud üldist huvi pakkuvate põhjustega, kuna i) tarbijate motivatsioon DTT dekodeerite ostmiseks on seotud juurdepääsuga kommertstegevustele; ii) üleminek on niigi viibinud ja iii) kuigi meede soodustab konkurentsi selles mõttes, et piirab Sky turujõudu, aitab see siiski turule analoogtelevisiooni turgu valitsenud oligopolistidest operaatoreid, kellele anti litsentsid.
- (71) Ja lõpuks rõhutab Europa 7, et tagasinõudmine on abi tühistamise loogiline tagajärg ning et selle tagasi nõudmata jätmise ei ole põhjendatav abi mõõtmisel tekkivate raskustega. Kui abisumma täpne mõõtmine osutub võimatuks, võiks Itaalia konkurentidele hüvitist maksta.

⁽³²⁾ Põhilised tõkked olid: a) reguleeriv raamistik, mis võimaldas DTT pakkujatel tegutseda alles alates 2007. aastast; b) vajadus edastamisvõrke märkimisväärsete kuludega uuendada; c) DTT edastamiskulude kasv satelliitsidega võrreldes; d) vajadus jagada välja suurel arvul DTT-dekodeerite; e) reguleerijate vajadus muuta üleriigiliste sageduste korda simulcast-režiimi rakendamiseks; ja f) oht jätta märkimisväärne osa elanikkonnast DTT-signaaliga katmata.

⁽³³⁾ „Mediaset, the beautiful game” („Mediaset, kaunis mäng”), 18. jaanuar 2005.

(72) ESOA väidab, et satelliitplatvorm on seatud ebasoodsasse olukorda, kuigi selle olukord on televisiooniprogrammide edastamise sagedusspektri kasutamise poolest soodsam, ning et digitaaledastuse kasutuselevõtu kulud on jätud täielikult satelliidioperaatorite kanda. Seega leiab ESOA, et kõnealused toetused, mis on lõppkokkuvõttes kasulikud DTT-le, on käsitatavad ebaseadusliku abina ja on ebaproportsionaalsed turutõrke suhtes, mida sellega soovitakse kõrvaldada.

III.C ANIE MÄRKUSED

(73) ANIE-l ei olnud kõnealuse meetme kohta konkreetseid märkusi, kuid ta esitas kaebuse teksti, mille ANIE ise oli saatnud AGCM-ile Sky Italia vastu seoses selle valitseva seisundi kuritarvitamisega. AGCM ei ole veel otsust vastu võtnud.

(74) Teatavad dekodeeritootjad palusid väidetavalt Sky'l väljastada litsentse satelliitsignaali krüpteerimise NDS-tehnoloogia teatavate aspektide kohta, mida omab ja kasutab Itaalias ainult Sky. Need litsentsid on olulised nn ühtse liidesega dekodeerite tootmiseks, millega saab NDS-tehnoloogiat kasutades dekrüptida nii maapealseid kui ka satelliitdigitaalsignaale.

(75) Sky hakkas 2005. aastal kodeerima oma sõnumit ainult NDS-süsteemiga. Selle tehnoloogia omanik Itaalia turul on kontserni Newscorp tütarettevõtja, s.t Sky emaettevõtja. NSD-le ülemineku eesmärk oli Sky väitel võitlus piraatlusega. Seda tüüpi tehnoloogia on autoriõigusega kaitstud suletud tehnoloogia, kuna erinevalt ühiste liidesega dekodeeritest on juurdepääsuks NDS-dekodeeritele vaja võimaldada juurdepääsu tehnoloogilistele lahendustele või dekodeerite teatavatele komponentidele.

(76) Sky rendib oma abonentidele dekodeerid, milles on kasutatud sellist suletud tehnoloogiat. Kui Sky otsustas NDS-tehnoloogiale üle minna, vahetas ta kõigi oma abonentide dekodeerid välja.

(77) Sky keeldub jagamast oma tehnoloogiat ühise liidesega dekodeerite tootjatega, kuna lõpptulemus ei oleks piisavalt piraatluskindel. ANIE peab Sky väiteid võimaliku piraatluse kohta alusetuteks ja autoriõigusega kaitstud dekodeerite kasutamise põhjuseks soovi kaitsta oma monopolset seisundit tasulise televisiooni turul. ANIE väidab, et selle

valiku tulemusena võib Sky hõivata tema kliente, samuti piirata dekodeeritootjate võimalusi turul ning seega takistada tehnoloogia arengut selles sektoris⁽³⁴⁾.

III.D ITAALIA VASTUS

(78) Itaalia kolmandate isikute väidete kohta märkusi ei esitanud.

IV. ÕIGUSLIK HINNANG

IV.A RIIGIABI HINDAMINE VASTAVALT EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 87 LÕIKELE 1

(79) Komisjon uuris, kas kõnealust meetet võib käsitada riigiabina EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, milles sätestatakse riigiabi olemasolule järgmised tingimused. Esiteks peab abi olema antud riigi poolt või riigi ressurssidest. Teiseks peab see andma abisaajale valikulise majandusliku eelise. Kolmandaks peab see moonutama või ähvardama moonutada konkurentsi. Neljandaks peab see tõenäoliselt kahjustama liikmesriikidevahelist kaubandust.

IV.A.1 RIIGI RESSURSID

(80) Kõnealune meede sisaldub 2004. ja 2005. aasta rahandusseadustes ning seda rahastatakse riigieelarvest. Seega on meede selgelt käsitatav riigi osalemisena ja see hõlmab riigi ressursside kasutamist, nagu menetluse algatamise otsuses juba märgitud. Seepärast kinnitab komisjon oma varasemat hinnangut, et kõnealune riigi ressursside kohta käiv kriteerium on täidetud. Itaalia ega kolmandad isikud seda järeldust ei vaidlustanud.

IV.A.2 MAJANDUSLIK EELIS

(81) Otsuses menetluse algatamise kohta väitis komisjon, et isegi kui toetusest otseselt kasusaajad on lõpptarbijad, võib meede olla kaudselt kasulik ka i) maapealsete digitaal- ja kaabelviivplatvormide kaudu tegutsevate teleringhäälinguorganisatsioonidele, ii) signaali edastavatele võrguoperaatoritele ja iii) dekodeerite tootjatele.

(82) Otsuses menetluse algatamise kohta väitis komisjon, et kaudne eelis võib kuuluda EÜ asutamislepingu artikli 87

⁽³⁴⁾ ANIE väidab, et Sky takistab oma teguviisiga tehnoloogia arengut, sest ei võimaldada välja arendada dekodeerid, milles oleks kasutatud muid tingimusjuurdepääsu süsteeme või muid võimalusi, mida pakuvad näiteks avatud dekodeerid. Sky takistab nimelt kõrgematasemeliste ühtsete maapealse ja satelliitide dekodeerite tehnoloogia arengut.

lõike 1 reguleerimisalasse ja viitas sellega seoses pretseden-diõigusele ⁽³⁵⁾. T-DVB/C-DVB tehnoloogiat kasutavate ringhäälinguorganisatsioonide puhul leidis komisjon, et kõnealune meede aitab neil ringhäälinguorganisatsioonidel luua ja suurendada vaatajaskonda, vabastades nad tasust, mida nad oleksid oma digitaaltelevisiooni vaatajaskonda samal moel suurendada soovides pidanud maksma, samuti vähendab see kulusid, mida *simulcast*-režiimis edastavad ringhäälinguorganisatsioonid peaksid muidu kandma. Võrguoperaatorite eelis seisneb potentsiaalses nõudluse suurenemises, mida saab tekitada seeläbi, et ringhäälinguorganisatsioonid kasutavad nn eelisõigusega platvormi. Lõpuks, olles tunnistanud, et valikulist eelist ei ole kerge mõõta, kutsus komisjon kõiki pooli esitama märkusi meetmest kaudselt kasusaajate eelise hindamise võimaliku kvantifitseerimise või meetodite kohta.

- (83) Pärast huvitatud isikute märkuste kättesaamist jääb komisjon alltoodud põhjustel arvamusele, et kõnealune meede annab valikulise eelise maapealse televisiooni ja tasulise kaabeltelevisiooni operaatoritele.

Ringhäälinguorganisatsioonid

- (84) Ringhäälinguorganisatsioonide puhul seisneb see eelis peamiselt võimaluses hõlvata vaatajaskonda, eelkõige tasuliste teleprogrammide tegevuse laiendamise kaudu. Ilma selle meetmeta ei oleks digitaaltelevisiooni vaatajaskond sama kiiresti kasvanud, välja arvatud juhul, kui ringhäälinguorganisatsioonid oleksid ise oma potentsiaalse vaatajaskonna vastuvõtukulud rahastanud. Vaatajaskonna hõlvamine on otsustava tähtsusega tasuliste teleprogrammide teenust pakkuva äriühingu või ringhäälinguorganisatsiooni jaoks, kes soovib oma tasulise televisiooni teenuseid edendada, kuna vaatajate arv on tulude tootmisel ja madalate hindade kehtestamisel tasuliste teleprogrammide pakumise puhul ülioluline. Seda on näha ka satelliittelevisiooni operaatorite kantavatest kuludest klientuuri loomisel ja pärast digitaaltehnoloogiale üleminekut selle klientuuri säilitamiseks kantavatest lisakuludest ⁽³⁶⁾. Näiteks üks kaebuse esitajatest, Sky Italia väidab, et varustas oma abonendid tasuta dekoodri ja satelliitantenniga.

⁽³⁵⁾ Kohtuasi C-382/99: *Madalmaal vs. Euroopa Komisjon*, EKL 2002, lk I-5163 ja kohtuasi C-156/98: *Saksamaa vs. Euroopa Komisjon*, EKL 2000, lk I-6857, punktid 24–28.

⁽³⁶⁾ Se ei kehti ainult Itaalia kohta. Office of Fair Trading kirjeldab oma BSKyB-d käsitlevas uuringus (CA98/20/2002) klientide hõlmamise olulisust BSKyB jaoks.

- (85) Tuleb lisada, et meede pidi eelkõige alandama interaktiivseid teenuseid pakkuvate dekoodrite hinda, viies selle paremini kooskõlla kanalivahetajate hinnaga. Toetatav dekoodri tüüp võimaldab tarbijatel vaadata praegu analoogrežiimis kättesaadavaid standardseid tasuta levitatavaid kanaleid ning kasutada ringhäälinguorganisatsioonide ja sisuteenuse pakkujate tasulise televisiooni ja interaktiivseid teenuseid. Interaktiivsed teenused võivad sisaldada e-valitsuse teenuseid, millele on juurdepääs kiipkaardiga ⁽³⁷⁾. Seepärast võimaldab toetus tarbijatele sama hinna eest varasemaga võrreldes palju suuremat valikut, kuna tunduvalt lihtsam dekooder annab juurdepääsu väiksemale teenuste hulga.

- (86) Seega on meede ajendanud tarbijaid minema üle analoogrežiimilt maapealsele digitaallevi režiimile. See on olnud soodne ringhäälinguorganisatsioonidele, eriti nende teenuste puhul, mis polnud analoogrežiimis kättesaadavad. Teiste sõnadega on valitsuse toetus võimaldanud T-DVB tehnoloogiat kasutavatel ringhäälinguorganisatsioonidel vältida ühe turul laialt levinud ja vaatajaskonna hõlvamist soodustava ettevõtlustava (dekoodrite eest antavate toetuse) kulusid.

- (87) Deutsche Banki dokument, ⁽³⁸⁾ kus kirjeldatakse investori-tele Mediaseti aktsiatest kasumi saamise võimalusi, kinnitab kaudselt selle väite asjakohasust. Deutsche Banki teadusuringute osakond näitab selles dokumendis, et Mediaset saab tänu oma erilisele positsioonile, soodsatele turutingimustele, turustrateegiale ja *tarbijatele pakutavatele toetustele* arendada DTT-d kui madala riskitasemega ja väikeste kuludega moodust tasulise televisiooni turule tulemiseks.

- (88) Teine eelis maapealse televisiooni turul valitsevatele operaatoritele on see, et meede võimaldab neil maine kaubamärgistamise ja klientuuri säilitamisega kindlustada varane kohalolu maapealsel digitaalplatvormil. See eelis hõlmab uusi teenuseid, eelkõige tasulise televisiooni teenuseid, mida pakutakse digitaalplatvormil. Kõnealune meede saab seetõttu tõhustada kehtivate õigusaktide mõju, s.o asjaolu, et võrguoperaatorid juhivad põhilised ringhäälinguorganisatsioonid ja et digitaallitsentsi saab ainult analoogitsentsi olemasolu korral. Turul valitsevad operaatorid saavad oma analoogitsentsid kergesti digitaallitsentsideks muuta, turuletulijad aga peavad ostma turul analoogitsentsid, enne kui saavad hakata digitaaledastust rakendama. Turuletulijate ajas mõõdetavat kahju võivad veelgi süvendada kõnealuse

⁽³⁷⁾ „Kiipkaart”, millele siin viidatakse, on seadis, millega saab kasutajat identifitseerida ja mis võimaldab teha veebitehinguid.

⁽³⁸⁾ „Mediaset, the beautiful game”, cit (vt joonealune märkus 33).

meetmega sarnased meetmed, mis suurendavad turul valitsevate operaatorite vaatajaskonda.

- (89) Eespool esitatud väited ei käi analoogplatvormil juba pakutavate ja tarbijatele tuttavate teenuste kohta. Pealegi ei ole tõenäoline, et varajane üleminek digitaalplatvormile oleks oluliselt suurendanud nende saadete/teenuste vaatajate (analoog- ja digitaaltelevisiooni) koguarvu.
- (90) Itaalia ja Mediaseti esitatud väited selle kohta, et mingit eelist ei saada, sest ilma riigiabita ei oleks abisaajad tarbijatepoolset dekoodrite ostu toetanud, ei ole veenvad. Kui tarbijad ei oleks soovinud avatud dekoodreid ilma kõnealuse toetuseta osta, või kui tasuliste teleprogrammide turg oleks liiga väike, siis toetust antakse just selle eesmärgiga, et luua maapealse ringhäälingu organisatsioonidele klientuur, mis ei oleks teisiti tekkinud. Kui maapealse ringhäälingu organisatsioonid ei oleks toetanud koostalitlusvõimeliste dekoodrite, praegu ainsate ettemaksekaartide süsteemiga tasuliste teleprogrammide vaatamist võimaldavate dekoodrite ostu kartusest, et teised ringhäälinguorganisatsioonid võivad neid ära kasutama hakata, oleks see tasulise televisiooni teenuste käivitamist edasi lükanud. Seega on meede aidanud maapealse ringhäälingu organisatsioonidel sellest välismõjust üle saada ja ärivõimalust luua.
- (91) Lisaks ei ole komisjon nõus sellega, et abisaajate valmidus või huvi aimata järele abi mõju, isegi juhul, kui abi ei ole saadud, oleksid asjakohased kriteeriumid otsustamiseks, kas meede tagab eelise või ei. Tegelikult on maapealse ringhäälingu organisatsioonide eeliseks kõnealusel juhul lihtsalt meetme rakendamise tulemus. Kui meedet on juba rakendatud, on abisaajate tegevuse eesmärgiks lihtsalt selliselt loodud olukorras kasumi maksimeerimine äritegevuse laiendamise kaudu, mis ei oleks ilma toetuseta olnud võimalik. Lisaks on käesoleval juhul tegemist just sellise olukorraga, kuna AGCOMi majandusaasta aruande⁽³⁹⁾ kohaselt kasvasid tasulise televisiooni, eriti digitaaltelevisiooni tasuliste teleprogrammide pakkumistelt saadud tulud 2005. aastal oluliselt, kuigi absoluutnäitajais jäid need ikka veel madalale tasemele.
- (92) Kehtiva pretsedendiõiguse kohaselt on eelise olemasolu üle otsustamisel määravaks ja asjakohaseks meetme mõjud ning kaudselt kasusaajate puhul kinnitas kohus seda oma otsuses kohtuasjas Saksamaa vs. Euroopa Komisjon⁽⁴⁰⁾.
- (93) Komisjon ei nõustu ka muude Itaalia ja teiste isikute esitatud väidetega, et mingit eelist ei saada. Esiteks ei nõustu komisjon Itaalia väitega, et eelist ei saada sellepärast, kuna ei ole võimalik kindlaks määrata abisaajatele üle kantud riiklike vahendite kogusummat. Itaalia osutatud otsuses 2006/513/EÜ⁽⁴¹⁾ ei eitanud komisjon kaudse eelise olemasolu teatavate abisaajate (võrguoperaatorite) jaoks, vaid lihtsalt arvas selle tagasinõudmise kohustuse hulgast välja, sest polnud võimalik kindlaks teha, kas neile oli riiklike vahendeid üle kantud.
- (94) Komisjon ei nõustu ka Mediaseti ja RAI väidetega selle kohta, et maapealsed ja satelliitringhäälinguorganisatsioonid ei ole omavahel võrreldavad, kuna maapealse televisiooni operaatorid peavad digiteerimise ellu viima seadusega kehtestatud tähtaja jooksul ja kandma *simulcast*'i kulud, mistõttu kõnealune meede ei anna valikulist eelist.
- (95) Maapealse televisiooni operaatoritele digiteerimisnõude kehtestamise peapõhjus on see, et maapealne edastus hõlmab sagedusspektrist väga suure osa⁽⁴²⁾. Sisuliselt on analoogedastuseks vajalik sageduse suurus tekitanud maapealse edastuse turule tulevate uute konkurentide jaoks tehnilise tõkke, mis on aidanud säilitada RAI ja Mediaseti duopoli. Selline napi ressursi, sagedusspektri intensiivne kasutamine maapealse televisiooni operaatorite poolt õigustab neile pandud kohustuste erinevust muude platvormide operaatorite kohustustest. Ringhäälinguorganisatsioonidel ei ole õigust neid sagedusi kasutada, kuid nad ootavad, et riigi reguleerivad asutused eraldaksid ja määraksid raadiosagedusi objektiivsete, läbipaistvate, mitte-

⁽⁴⁰⁾ Kohtuasi C-156/98 cit (vt joonealune märkus 35). Käesoleval juhul ei oleks kaudne abisaaja arvatavasti riigipoolse sekkumiseta tegutsenud: abisaajad on äriühingud, kuhu on investeeritud fiskaalset eelist saavad investorid, ja on võimalik, et sellised äriühingud ei tee eelise saamiseks midagi. Nagu kohus selgitab oma otsuse lõigetes 25–28, on meede abi, mille puhul äriühingule kaudselt antud eelis seisneb selles, et liikmesriik loobub maksutulust, mida ta muidu oleks saanud, kuna selle loobumisega antakse investoritele võimalus omandada kõnealuste äriühingute osakud soodsamatel tingimustel. Asjaolu, et investorid võtavad iseseisvalt otsuseid vastu, ei tähenda, et kõnealuste äriühingutele antud maksulitsentsi ja eelise seos jääks sellega kõrvale, kuna eelist tekitavate turutingimuste muutmine on majanduslikus mõttes ametiasutuste maksutulude kaotuse tagajärg.

⁽⁴¹⁾ Cit (vt joonealune märkus 24).

⁽⁴²⁾ Nagu eespool punktis 9 juba selgitatud, on digitaal edastus raadiosagedusspektri kasutamisel tõhusam.

⁽³⁹⁾ AGCOMi majandusaasta aruanne, 30. juuni 2006.

diskrimineerivate ja proportsionaalsete kriteeriumide põhjal⁽⁴³⁾. Lõpuks ei ole meede kavandatud sellisena, et see oleks üleminekukuludega proportsionaalne. Esiteks tundub komisjonile, et ei ole lihtne kavandada tarbijate toetust nii, et see oleks üleminekuotsuses äriühingute poolsete võimalike kuludega proportsionaalne. Teiseks on meetme proportsionaalsust kohustatud tõendama liikmesriik. Itaalia aga ei ole esitanud selget hinnangut üleminekuga seotud kulude kohta ega ole ka andnud täpseid selgitusi ringhäälinguorganisatsioonide poolsete meetmest saadavate eeliste proportsionaalsuse kohta.

Võrguoperaatorid

- (96) Kui ringhäälingule on vajalikud võrguoperaatorite pakutavad edastusteenused, võib maapealse digitaaltelevisiooni areng pakkuda kaudset eelist ka võrguoperaatoritele. Võib arvata, et ringhäälinguorganisatsiooni valmisolek ülekandeteenuste eest maksta on muu hulgas lisatuludest, mis saadakse mingil konkreetsel platvormil tegutsemisest ja mis omakorda sõltuvad selle platvormi vaatajate arvust. Kuna meede mõjutab maapealse digitaaltelevisiooni teenuste tarbijate arvu, võib see avaldada kaudset positiivset mõju ka võrguoperaatoritele.
- (97) Ei saa siiski kindel olla, et meede ei ole juba mõjutanud ringhäälinguorganisatsioonide valikut selles, millisel ülekandepatvormil tegutseda, samuti ei saa kvantifitseerida hinda, mida ringhäälinguorganisatsioonid oleksid abi puudumisel olnud valmis maksma. Peale selle tähendavad maapealsel digitaalplatvormil tegutsevate ringhäälinguorganisatsioonide ja võrguoperaatorite vahelised omandisuhted seda, et vahetegemine kaht tüüpi abisaajate vahel ei ole nii oluline, ja sellega nõustub ka Itaalia. Kui kõnealust meedet peaks siiski kasutatama korduvalt ja sealjuures eelistatakse endiselt praeguste analoogtelevisiooni vaatajate üleminekut maapealsele digitaalplatvormile, mõjutaks see eri platvormide vaatajaskonna suurust sel määral, et avaldaks mõju ka ringhäälinguorganisatsiooni valikule sõltuvalt sellest, millisel platvormil organisatsioon tegutseb. Seega annaks meetme võimalik taaskendamine maapealse digitaalvõrgu operaatoritele satelliitvõrgu operaatorite ees eelise.
- (98) Lõpuks on olemas võrguoperaatoreid, kes mitte ainult ei müü ringhäälinguorganisatsioonidele edastusteenuseid, vaid turustavad televisiooniteenuseid otse kasutajatele. Sellised on näiteks kolmikteenused,⁽⁴⁴⁾ mida pakub kaabelsideoperaator Fastweb, kes on ka tasulise televisiooni teenuste

pakkuja. Sellisel juhul on võrguoperaatoril ringhäälinguorganisatsioonidega sarnane eelis, mida on kirjeldatud punktides 84–88.

Dekoodrite tootjad

- (99) Nagu otsuses menetluse algatamise kohta juba rõhutatud, on dekodeerivate tootjate kaudselt eeliseks võimalus müüa dekodeerivaid suuremal hulgal, kui nad ilma selle meetmeta oleksid müüinud. Toetuse põhieesmärk on muuta meetmega hõlmatud dekodeerivaid tarbijatele odavamaks. See võimaldab tootjatel kas suurendada müüki toote hinda alandamata või tõsta hinda kliente kaotamata.

IV.A.3 VALIKULISUS

- (100) Eelis, mida meede maapealse ringhäälingu organisatsioonidele ja tasulise kaabeltelevisiooni operaatoritele pakub, on valikuline. Mitte kõik ringhäälinguorganisatsioonid ei saa meetmest kaudselt kasu. On satelliitplatvormil tegutsevaid ringhäälinguorganisatsioone, kes ei saa toetuse mõjul kasvanud digitaaltelevisiooni vaatajate arvust mingit kasu.

- (101) Ka dekodeerivate tootmise sektor saab valikulise eelise.

IV.A.4 KONKURENTSI MOONUTAMINE

(102) Ringhäälinguorganisatsioonid

- (103) Otsuses menetluse algatamise kohta leidis komisjon, et ringhäälinguorganisatsioonidele ja maapealsete võrkude operaatoritele antav eelis on kahjulik nendele ringhäälinguorganisatsioonidele, kes kasutavad erinevaid tehnoloogilisi platforme või kes ei saa hetkel edastada.

- (104) DTT ringhääling ei konkureeri ainult teiste tasuta levitavate analoogtelevisiooni pakkumistega, vaid ka tasulise televisiooniga: abi võimaldab T-DVB ja C-DVB operaatoritel siseneda tasulise televisiooni turgudele madalama hinnaga ja konkureerida olemasolevate operaatoritega (nagu Sky Italia). Seda kinnitavad AGCOMi aruandes⁽⁴⁵⁾ tehtud järeldused, mille kohaselt on toetus T-DVB tehnoloogiat kasutavate ringhäälinguorganisatsioonide vaatajaskonna hõlvamiseks otsustava tähtsusega, ja AGCOMi uuring, milles rõhutatakse, kui oluline on nn tehnoloogilise neutraalsuse põhimõte⁽⁴⁶⁾.

⁽⁴⁵⁾ Vt punkti 88(d), kus käsitletakse AGCOMi aruannet, cit (vt joonealune märkus 20).

⁽⁴⁶⁾ Itaalia konkurentsiamet: Telereklaamide müügi asjaolusid tuvastav uurimine, Rooma, 6. detsember 2004.

⁽⁴³⁾ Vaata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ (elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv)) artiklit 9.

⁽⁴⁴⁾ „Kolmikteenused” on turundustermin üheaegselt pakutavate lairibaühendusega kiire internetiühenduse, telefoni- ja televisiooniteenuste kohta.

- (105) Pärast Itaalia ja huvitatud isikute märkuste kättesaamist on komisjon endiselt seisukohal, et toetusest saadavad valikulised eelised võivad konkurentsi moonutada. Esiteks väited selle kohta, et maapealse ja satelliitlevi operaatorid ei konkureeri samal tasulise televisiooni turul ja et dekodeerimise hind mõjutab tarbija poolset kahe eri platvormi vahel tehtavat valikut üksnes vähesel määral, on vaieldavad. Seega tuleb nende väidete põhjal tehtud järeldus, et meede ei moonuta konkurentsi, tagasi lükata.
- (106) Artikli 87 lõike 1 kohaldamiseks piisab sellest, et abi ähvardab valikulist eelist pakkudes konkurentsi moonutada. Isegi kui tasulise maapealse digitaaltelevisiooni pakkumine ei ole praegu võrreldav tasulise satelliittelevisiooni pakkumisega kas teenuse tüübi (tasuliste teleprogrammide teenus või igakuine teenustasu) või majandusliku võimsuse (satelliittelevisioon teenis 2005. aastal peaaegu 95 % oma tuludest abonentidelt) poolest, on need kaks teataval määral asendatavad. Kui maapealse digitaalplatvormiga on edukalt käivitatud ja loodud tasulise televisiooni teenused, osaliselt tänu toetatavatele dekodeerimisele, saab see konkureerida teistel platvormidel pakutavate sarnaste teenustega.
- (107) Seda kinnitab areng teistes liikmesriikides. Näiteks Ühendkuningriigis jõudis Office of Fair Trading eespool nimetatud BskyB-d käsitlevas uuringus järeldusele, et ainsaks asjakohaseks televisiooniplatvormi hõlmavaks turuks olid Inglismaa kõrgliiga mängude otseülekanded. Seepärast on selge, et olenevalt tasulise televisiooni turgude arenguastmest võib maapealse digitaalplatvormi televisioonipakkumine konkureerida satelliitplatvormi pakkumisega.
- (108) Lisaks tulid toetused kriitilisel ajal, mil paljudel maapealse analoogtelevisiooni vaatajatel seisab ees üleminek digitaaltelevisioonile ja neil on võimalik valida, kas osta satelliit- või maapealse ülekande vastuvõtuseadmed. Toetus, vähendades maapealse televisiooni seadmete ostmise kulusid, mõjutab seda valikut selgesti. Arvestades platvormide vahetamise kulusid, võib toetustel pärast otsuse tegemist olla samuti küllalt pikaajaline moonutav mõju.
- (109) Ka tuleks meenutada, et AGCM-i meetmes, ⁽⁴⁷⁾ kus hinnati võimalikku huvide vastuolu, et otsustada, kas kõnealune dekodeerimise toetus põhjustas huvide vastuolu peaministri omanduses olevate äriühingute kasuks, uuriti tasulise televisiooni turgu, mitte ei rõhutatud maapealse ja satelliittelevisiooni turgude eraldatust. Punktis 52 öeldi, et
- Mediaseti, Telecom Italiat, Skyd ja Fastwebi võib vaatamata sellele, et nad pakuvad eri tüüpi tasulist televisiooni, pidada tasulise televisiooni turul võimalikeks konkurentideks.
- (110) Ka ei ole arvestatav Itaalia ja Mediaseti esitatud väide selle kohta, et meetme valikuline olemus ja konkurentsi moonutav mõju tuleneb Sky otsusest kasutada NDS-tehnoloogiat, sest õigusaktide sõnastus jättis satelliitdekodeerimise meetmest välja, isegi kui satelliitoperaatorid oleksid tahtnud asjakohase avatud tehnoloogiaga dekodeerimist kasutada. Otsustav ei ole ka see, et pärast muudatuste tegemist 2006. aasta rahandusseadusse, võimaldamaks toetust platvormist olenemata kõikide koostalitlusvõimega dekodeerimise eest, ei läinud Sky Italia suletud tehnoloogia dekodeerimisele üle dekodeerimisele, mille eest oleks võimalik toetust anda. Tegelikult võib see strateegia oleneda paljudest teguritest, nagu äriühingu varasemad investeeringud või soov oodata ära komisjoni otsus selle uue meetme vastavuse kohta.
- (111) Kaudne kinnitus selle kohta, et alandatud hinnaga juurdepääs tasulise televisiooni turule moonutab konkurentsi, sisaldub Deutsche Banki uurimuses (lk 18 jne), kus on analüüsitud Mediaseti finantsstsenaariumeid, mille aluseks on tasuliste programmidega televisioonis jalgpallivõistluste ülekannete edastamise areng ja mis jäävad Sky Italiale kättesaamatuks, samuti nende mõju DTH tasulise televisiooni kasvumääradele. Lisaks kipuvad Sky Italia esitatud arvanded, mille eesmärgiks on näidata, et toetatavate dekodeerimise müük mõjutab Sky Italia abonentide kasvumäära, toetama seisukohta, et tasulise televisiooni turul esineb konkurents.

Võrguoperaatorid

- (112) Konkurentsi moonutamine ei toimu ainult ringhäälinguorganisatsioonide tasandil, vaid võimalik, et ka võrguoperaatorite tasandil. 2005. aasta detsembris oli Itaalias umbes 4,8 miljonit satelliittelevisiooni vaatajat, kuid ainult 3,5 miljonit Sky abonent. Ülejäänud 1,3 miljonit vaatajat olid seega huvitatud tasuta levitatava satelliittelevisiooni pakkumisest. See on märk selle kohta, et tarbijate jaoks võib tasuta levitatav satelliittelevisioon olla alternatiiviks maapealsele digitaal- ja kaabeltelevisioonile ning see võib samamoodi kergendada üleminekut digitaaltelevisioonile. Satelliitplatvormi kõnealuste toetuste saajate hulgast välja

⁽⁴⁷⁾ Cit (vt joonealune märkus 5).

jättes ja neid toetusi valikuliselt maapealsetele digitaal- ja kaabeldekoodritele suunates võivad vaatajad hakata meetme mõjul eelistama neid ringhäälinguorganisatsioone, kes kasutavad maapealse- ja kaabelvõrguoperaatoreid, mitte aga satelliitsideoperaatoreid.

IV.A.5 MÕJU LIIKMESRIIKIDEVAHELISELE KAUBANDU- SELE

(113) Ringhäälingu- ja võrguteenuste turud on avatud rahvusvahelisele konkurentsile. Teatavate ringhäälinguorganisatsioonide või võrguoperaatorite valikuline eelistamine moonutab konkurentsi nende ettevõtjate arvel, kes võivad olla pärit teistest liikmesriikidest. Satelliitoperaatorite või ühe kaebuse esitaja, Sky TV toodud näited on selles suhtes väga selged. Seepärast seab kõnealune meede ühisturu konkurentide puhul teatavad äriühingu eelisolukorda.

(114) Komisjoni järeldust, et teleringhäälinguorganisatsioonide ja võrguoperaatorite vahelise konkurentsi moonutamine võib mõjutada liikmesriikide vahelist kaubandust, ei vaidlustanud ükski huvitatud isik. Seetõttu kinnitab komisjon menetluse algatamise otsuses tehtud järeldust, et meede mõjutab liikmesriikide vahelist kaubandust.

IV.A.6 JÄRELDUS

(115) Kuigi põhilised abisaajad saavad kõnealusest meetmest vaid kaudset kasu, leiab komisjon kokkuvõttes, et meede on T-DVB tehnoloogiat kasutavate tasulise televisiooni operaatorite jaoks riigiabi, mis võimaldab neil eelkõige luua klientuur ning seega pakkuda uusi teenuseid ja siseneda tasulise televisiooni turule madalate hindadega. See kehtib ka kaabelsideoperaatorite kohta, kes pakuvad tasulise televisiooni teenuseid ja on seega tasulise televisiooni operaatorid.

(116) Komisjon leiab, et kõnealune meede on kaudne abi, sest toetuskava põhieesmärgiks on olnud pakkuda nimetatud abisaajatele kaudset eelist vaatamata asjaolule, et neil puudus otsene seos toetatavat kaupa tootvate äriühingutega.

(117) Käesoleval juhul ei muuda riigiabi olemasolu küsitavaks Altmarki kohtuotsuse⁽⁴⁸⁾ võimalik kohaldamine seoses avaliku teenuse võimaliku hüvitamisega. Täidetud ei ole ühtegi neljast kriteeriumist (üldist majandushuvi pakkuva teenuse määratlus ja üleandmine, hüvitusparameetrite ette kindlaksmääramine, ülemäärase hüvituse puudumine ja

tõhusa teenuseosutaja valimine pakkumise või keskmise hästi juhitud äriühingu netolisakulude prognoosi kaudu).

(118) Seepärast ei saa heaks kiita RAI esitatud märkust selle kohta, et meede ei ole RAI jaoks abi, kuna RAI oli kohustatud oma avaliku teenuse kohustuse tõttu tegema konkreetseid investeeringuid digitaaltelevisiooni.

(119) Mis puutub maapealse digitaalvõrgu operaatoritesse, siis komisjon, olles küll kaalunud võimalust, et kõnealune meede on konkurentsi nende kasuks moonutanud, ei saa piisavalt kindlalt väita, et eelis oli ajavahemikul, mil meedet rakendati, juba olemas. Seepärast järeldab komisjon, et need operaatorid ei ole vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 87 lõikele 1 abisaajad.

(120) Lõpuks märgib komisjon, et otsuses menetluse algatamise kohta määratles ta lisaks teleringhäälinguorganisatsioonidele ja võrguoperaatoritele ka kolmanda meetmest võimaliku kaudse abi saaja, dekoodrite tootjad.

(121) Otsuses menetluse algatamise kohta avaldas komisjon kahtlust, kas meede on dekoodrite tootjate jaoks abi, sest toetust antakse dekoodrite eest, mis hõlmavad MHP-standardit, s.o kõigile tootjatele vabalt kättesaadavat avatud API rakendusliidest. Abi on mõeldud tarbijatele, kes saavad valida kõigi tootjate dekoodrite vahel; seetõttu tundus, et abi ei seadnud tootmispaiga alusel valikuliselt eeliseisundisse ühtegi tüüpi dekoodrite tootjat. Samuti ei paistnud olevat tootjaid, kes oleksid spetsialiseerunud üksnes dekoodrite tootmisele, mille eest antakse toetust, ja kes oleksid olnud teiste mudelite tootjatega võrreldes eeliseisundis. Lisaks ei paistnud dekoodrite tootjad teiste meetmest mitte kasu saavate sektorite operaatoritega konkureerivat. Lõpuks ei tundunud, et vaatlusalune meede oleks püüdnud oma eesmärgi või üldstruktuuri kaudu dekoodrite tootjatele eelist luua.

(122) Teisest küljest märgib komisjon, et dekoodrite tootjad saavad kasu sektorilisest eelisest, mida teised majandussektorid ei saa ja see moonutab majanduses vahendite eraldamist. Kuigi ükski menetluse algatamise otsuse kontekstis saadud märkustest ei viita abi olemasolule dekoodrite tootjate jaoks, leiab komisjon, et konkurentsi moonutamist nende tasandil ei saa täielikult välistada.

(123) Komisjon leiab siiski, et käesoleval juhul ei ole vaja kindlaks teha, kas meede on EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses dekoodrite tootjate jaoks abi või mitte. Meetme

⁽⁴⁸⁾ 24. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-280/00 *Altmark Trans GmbH*, EKL 2003, lk I-7747, lõiked 88-94.

kaudset mõju dekodeerimise müügi suurenemisele ei saa lahutada üksikõik millisest, ka tehnoloogiliselt kõige neutraalsemast algatusest, mida ametiasutused otsustavad digitaaltelevisiooni arendamiseks ette võtta. Nagu IV.B jaos allpool selgitatud, loeks komisjon dekodeerimise tootjatele antavat abi selle olemasolu korral vastavaks EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile c.

IV.B. VASTAVUSE HINDAMINE

- (124) Otsuses menetluse algatamise kohta avaldas komisjon kahtlust selle üle, kas kõnealune meede on artikli 87 lõike 2 punkti a, artikli 86 lõike 2 ja artikli 87 lõike 3 punkti c alusel ühisturu nõuetele vastav abimeede pärast käesolevas asjas EÜ asutamislepingu artiklis 87 nimetatud kolme erandi kohaldamise välistamist. Itaalia ja Mediaset aga esitasid oma märkustes vastuväited komisjoni poolt menetluse algatamise otsuses toodud vastuväidetele, väites et meede vastab artikli 87 lõike 2 punkti a ja artikli 87 lõike 3 punkti c alusel ühisturu nõuetele, ning Itaalia rõhutas, et tema arvates artikli 87 lõike 3 punktidega b ja d ettenähtud erandid on käesoleval juhul kohaldatavad. Pärast Itaalia ja huvitatud isikute esitatud märkuste kättesaamist jääb komisjon seisukohale, et käesolevas otsuses allpool nimetatud põhjustel ei vasta käsitletav abi ühisturu nõuetele.

IV.B.1 ARTIKLI 87 LÕIKE 2 PUNKT A

- (125) Otsuses menetluse algatamise kohta väitis komisjon, et mõistet „sotsiaalabi” tuleks tõlgendada kitsalt ja et seetõttu viitab see mõiste komisjoni praktika kohaselt abile, mis on mõeldud elanikkonna sotsiaalselt tõrjutud osa vajadusteks, ning viitas lennundussektori riigiabi suuniste⁽⁴⁹⁾ III.3 jao näitele, kus sotsiaalabi tuleb põhimõtteliselt anda ainult teatavatele reisijatekategoriatele. Komisjon väitis, et kõnealuse meetme puhul ei ole seaduses ühtegi viidet abisaaja sotsiaalse või majandusliku olukorra kohta. Komisjon viitas AGCOMi uuringule, mis käsitleb taskukohase hinnaga dekodeerimise kättesaadavust turul ja näib vihjavat sellele, et mitte kogu elanikkond ei vaja digitaaltelevisioonile üleminekuks abi: turusuundumus oli selline, et parimal juhul oleks 50 % majapidamistest dekodeerimiseks olemas 2006. aastaks ja halvimal juhul 2008. aastaks⁽⁵⁰⁾.

⁽⁴⁹⁾ EÜT C 350 1994, lk 5. Vt III.3 jagu.

⁽⁵⁰⁾ Vt AGCOMi aruannet, cit, punktid 50-56.

- (126) Komisjoni hinnangut ei muuda Itaalia väide selle kohta, et koostalitlusvõimega dekodeerimise kõrgemat hinda arvestades on AGCOMi näitaja, mille kohaselt 50 % majapidamistest on 2006. või 2008. aastaks dekodeerimiseks olemas, liiga väike, kuna Itaalia ei ole esitanud ühtegi argumenti, mis tõestaks, et abi on ette nähtud ainult neile elanikkonnarühmadele, kes seda vajavad, või et terve elanikkond vajab seda abi.

- (127) Samuti ei saa komisjon kahel põhjusel võtta arvesse väidet, nagu mõjutaks meede hindade alandamisest põhjustatud mastaabisäästu tulemusena kaudselt vaeseid majapidamisi. Esiteks tuleb abi ühisturu nõuetele vastavuse üldreegli kohta kehtivaid erandeid tõlgendada kitsalt. Sama kehtib sotsiaalabi mõiste puhul, mida tuleb tõlgendada üksnes ja otseselt ebasoodsas olukorras olevatele elanikkonnarühmadele antava abina. Teiseks, Itaalia esitatud väitega nõustumine oleks sama hea, kui nõustuda sellega, et tervele elanikkonnale antav abi on sotsiaalabi, kuna see aitab ka abi vajavaid elanikkonnarühmi. Sellise lähenemisviisi omaksvõtmine tähendaks nõustumist sellega, et igasugune tarbijate või investorite kaudu antav kaudne abi on ühisturu nõuetele vastav abi, mis oleks seega möödahiilimine riigiabi üldise keelu erandite piiravast iseloomust.

- (128) Lühidalt näib, et kõnealune meede ei ole sotsiaalabi ja et EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 2 punkti a kohane erand ei ole kohaldatav.

IV.B.2 EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 87 LÕIKE 3 PUNKT B

- (129) Otsuses menetluse algatamise kohta leidis komisjon, et artikli 87 lõike 3 punktis b sätestatud erand ei ole kõnealuse abi suhtes kohaldatav. Kuid oma märkustes väidab Itaalia, et kuna üleminek on liikmesriikide toetatava riikidevahelise programmi osana üleeuroopalist huvi pakuv projekt, siis tuleb artikli 87 lõike 3 punktis b sätestatud kohaldada kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega kohtuasjas *Exécutif régional wallon ja SA Glaverbel versus Euroopa Komisjon*⁽⁵¹⁾.

⁽⁵¹⁾ 8. märtsi 1988. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-62/87 ja C-72/87 *Exécutif régional wallon ja SA Glaverbel vs. Euroopa Komisjon*, EKL 1988, lk I-1573.

(130) Neis kahes kohtuasjas toetas Valloonia piirkondlik valitsus Glaverbeli, äriühingut, mis investeerib seesugustesse kõrgtehnoloogia valdkondadesse nagu õhekiht fotogalvaaniliste elementide väljatootamine, mis kuulub teadus- ja infotehnoloogia arendustegevuse Euroopa programmi (ESPRIT). Eespool osutatul alusel väitis Valloonia piirkondlik valitsus, et abi vastas ühisturu nõuetele, nagu on kirjeldatud artikli 87 lõike 3 punktis b sätestatud erandis. ESPRITi programmi lõi Euroopa Ühendus. Kohus jäi arvamusele, et komisjon on kasutanud selles asjas oma kaalutusõigust ja pooled ei ole tõestanud, et meede aitas kaasa üleeuroopalist huvi pakkuvale projektile.

(131) Käesoleval juhul komisjon ei leia, et artikli 87 punkti 3 lõikes b sätestatud erand oleks kohaldatav Itaalia poolt dekodeerimise müügi edendamiseks astunud sammude suhtes. Meede on liikmesriigi individuaalne algatus, mis, nagu käesolevas otsuses allpool selgitatud, põhjustab tarbetut konkurentsi moonutamist. Seda ei saa pidada osaks selgelt kindlaksmääratud projektist, millega teised liikmesriigid on nõustunud või mis on nendega kooskõlastatud selliselt, et välditaks kaubandusele ja konkurentile tekkivaid ebasoodsaid mõjusid ning tagataks üleeuroopaline huvi. Itaalia väitele selle kohta, et ühendus on huvitatud ülemineku lõpuleviimisest ja et üha suurem arv liikmesriike toetavad seda eesmärki, vastatakse järgmises jaos, kus käsitletakse artikli 87 lõike 3 punkti c kohaseid võimalikke vastavuse aluseid.

IV.B.3 EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 87 LÕIKE 3 PUNKT C

(132) Otsuses menetluse algatamise kohta märkis komisjon, et ta ei ole kindel, kas ringhäälinguorganisatsioonide antavat abi võib EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel pidada ühisturu nõuetele vastavaks. Komisjon jääb selle arvamuse juurde ka pärast huvitatud isikute esitatud märkuste kättesaamist.

(133) Selleks et abi vastaks artikli 87 lõike 3 punkti c alusel ühisturu nõuetele, peab sel olema ühise huviga kooskõlas olev vajalik ja proportsionaalne eesmärk. Eriti tuleks meetme hindamisel silmas pidada järgmisi küsimusi:

- Kas abimeetme eesmärk on täpselt määratletud ühist huvi pakkuv eesmärk?
- Kas abi on hästi läbi mõeldud, nii et oleks võimalik saavutada ühist huvi pakkuv eesmärk, s.o kas

kavandatud abi mõjutab turutõrgete kõrvaldamist või muu eesmärgi saavutamist? Eelkõige:

- kas abimeede on asjakohane vahend, s.o kas on teisi, sobivamaid vahendeid;
 - kas abil on ergutav mõju, s.o kas abi muudab ettevõtjate käitumist;
 - kas abimeede on proportsionaalne, st kas vähesema abiga saavutatakse sama muutus käitumises?
- c) Kas konkurentsimoonutused ja mõju kaubandusele on piiratud, s.o kas kogumõju on positiivne?

IV.B.3.1 Ühist huvi pakkuv eesmärk

(134) Otsuses menetluse algatamise kohta väitis komisjon, et digitaalsüsteemile üleminekul on olulised eelised: tõhusam sagedusspektri kasutus ja suuremad ülekandevõimalused, mille tulemusel pakutakse uut ja parema kvaliteediga teenust ja suuremat valikut tarbijatele. Selle puhul leidis komisjon otsuses menetluse algatamise kohta, et üleminekut analoogringhäälingult digitaalringhäälingule ja interaktiivsuseks kasutatavate avatud standardite levitamist tuleb pidada ühist huvi pakkuvateks eesmärkideks. Itaalia nõustus oma märkustes komisjoniga. Europa 7 aga kordas märkusi, mille oli esitanud Sky Italia oma kaebuses, ja rõhutas, et ühist huvi kaalul ei ole, sest praegu on digitaaldekoodrite ostmine seotud üksnes äritegevusega ja üleminekest saadav kasu on juba 2012. aastani edasi lükatud.

(135) Komisjon ei ole Europa7-ga nõus. Esiteks, nagu komisjon väitis otsuses menetluse algatamise kohta, toetab ta aktiivselt üleminekut digitaalsüsteemile ja on rõhutanud neid eeliseid tegevuskavas „e-Euroopa 2005”, kahes digitaalsüsteemile üleminekut käsitlevas teatises⁽⁵²⁾ ja oma teatises „e-2010 – Euroopa infoühiskond majanduskasvu ja tööhõive eest”⁽⁵³⁾. Reguleerimine ei tohiks olla konkreetse digitaalplatvormi suhtes ei pealesundiv ega diskrimineeriv, st see peaks austama nn tehnoloogilise neutraalsuse põhimõtet, kuid, nagu on sätestatud direktiivis 2002/21/EÜ,⁽⁵⁴⁾ on võimalik ette näha ühele platvormile eriomaste turutõrgete korrigeerimisele suunatud sekkumistegevust. Lõpuks peaksid jääma valdavaks need platvormid, mis pakuvad tarbijatele kõige suuremat kasu.

⁽⁵²⁾ KOM(2003)541 (lõplik) ja KOM(2005)204 (lõplik), cit (vt joonealune märkus 7).

⁽⁵³⁾ Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, majandus- ja sotsiaalkomiteele ja regioonide komiteele, KOM(2005)229 (lõplik), 1. juuni 2005.

⁽⁵⁴⁾ Cit. (vt joonealune märkus 14). Vt põhjendus 18.

(136) Interaktiivsete digitaaltelevisiooniteenuste koostalitlusvõimet⁽⁵⁵⁾ käsitlevas teatises rõhutab komisjon ka interaktiivsuse ja koostalitlusvõime asjakohasust. Teatises on öeldud, et „komisjon püüab tagada, et Euroopa kodanikud saaksid kasu üha suurema arvu edastusviiside kaudu kättesaadavate interaktiivsete digitaaltelevisiooniteenuste suurenevast valikust“. Interaktiivse televisiooniga lisandub varasemale videosignaali edastamise ja vastuvõtmisega piiratud digitaaltelevisioonile veel üks funktsioon, mida võib tulevikus kasutada mitte ainult ärilistel eesmärkidel, vaid ka e-valitsuse funktsioonide rakendamiseks selle elanikkonna osa jaoks, kes on informaatikaga kõige rohkem hädas.

(137) Teatistes rõhutab komisjon veel, et koostalitlusvõime puudumine (mis hõlmab nii tehnilist koostalitlusvõimet kui juurdepääsuga seotud küsimusi) ja võimalikud tarbija valiku piirangud võivad mõjutada teabe vaba liikumist, meediakanalite paljusust ja kultuurilist mitmekesisust. Kõnealused probleemid võiks kokku võtta järgmiselt. Tarbijad ei ole võimelised ostma universaalset standardvastuvõtjat, mis suudab vastu võtta kõiki tasuta levitatavaid ja tasulisi interaktiivseid televisiooniteenuseid, ning võivad olla sunnitud kasutama tootja omanduses olevaid rakendusliideseid sisaldavaid kallimaid vastuvõtjaid. Ringhäälinguorganisatsioonidel on raske arendada ja edastada interaktiivseid teenuseid, kuna neil tuleb pidada läbirääkimisi tootja omanduses olevate API-tehnoloogiate kasutamist kontrollivate vertikaalselt integreeritud võrguoperaatoritega. Avatud APId suurendavad koostalitlusvõimet, s.o interaktiivse sisu teisaldamist edastusmehhanismide vahel, kusjuures sisu funktsionaalsus säilib täielikult. Komisjon rõhutab ka, et MHP-standard on Euroopas praegu kõige kõrgetasemelisem avatud API-standard ja et komisjon võtab täiendavaid meetmeid soodustamiseks selle standardi vabatahtlikku rakendamist. Üks võimalus vähendada tavapäraste standardsete lisavõimalustega, näiteks MHPga varustatud seadmete tarbijate lisakulusid, on doteerida tarbijahinda. Komisjon järeldeb, et liikmesriigid võivad seega tarbijaid toetada.

(138) Teiseks, isegi kui paljud neist eelistest jäävad tulevikku, eriti need, mis ei ole seotud äritegevusega, ei tule seepärast arvata, nagu ei aitaks meede kaasa ühist huvi pakkuva eesmärgi saavutamisele. Samuti ei usu komisjon, nagu tähendaks asjaolu, mille järgi ainsad nähtavad eelised on praegu seotud äritegevusega, et mingit ühist huvi pakkuvat eesmärki ei olegi. Tarbijate saadav kasu ei ole mitte ainult iga konkurentsipoliitika oluline osa, vaid ka valitsuse sekkumise positiivne tulemus ja tarbijate kasvavat heaolu võib lugeda ühise huvi määratluse alla käivaks.

(139) Seepärast jääb komisjon seisukohale, et meetme eesmärk on täpselt määratletud ühist huvi pakkuv eesmärk.

IV.B.3.2 *Abi läbimõeldus*

(140) Otsuses menetluse algatamise kohta möönis komisjon, et üleminekut võivad takistada teatavad turutõrked ja sotsiaalse ühtekuuluvuse probleemid, nii et põhimõtteliselt on tarbijate toetamine ülemineku edendamiseks vastuvõetav viis, kui peetakse kinni tehnoloogilise neutraalsuse põhimõttest.

(141) Komisjon väljendas oma esialgset arvamust kõnealuse meetme kohta võimalike turutõrgete või sotsiaalsete probleemide tüüpide⁽⁵⁶⁾ osas ja eelkõige ringhäälinguorganisatsioonidega seotud turgude osas, nimelt:

- a) Maapealse digitaalringhäälingu arengut võib takistada turul tegutsevate isikute vaheline kooskõlastusprobleem.
- b) Meede on hüvitise andmine tarbijatele, kel on vaja analoogseadmeid ajakohastada.
- c) Turujõu olemasolu võib takistada turgu saamast täit kasu operaatoritevahelisest konkurentsist.
- d) Üleminekul võib olla positiivseid välismõjusid, mis tulenevad sagedusspektri paremast kasutamisest.
- e) Meede toetab uuendusi ja uute teenuste arendamist, mis on üks konkreetne välismõju liik.

(142) Nende punktide puhul tuleks kõigepealt hinnata, kas tegu on tõeliste turutõrgetega, mis takistavad turul majandusliku tõhususe saavutamist. Teiseks tuleks hinnata seda, kas riigiabi on asjakohane vahend nende tõrgete kõrvaldamiseks, ning kolmandaks seda, kas antud abi oli minimaalne, mida oli vaja kõnealuse eesmärgi saavutamiseks.

Kooskõlastamisprobleem

(143) Otsuses menetluse algatamise kohta möönis komisjon, et turul tegutsevate isikute vahelise kooskõlastamise probleem võib põhimõtteliselt kujutada endast turutõrget, sest ringhäälinguorganisatsioonid peavad kokku leppima ühised üleminekukuupeavad, et minimeerida paralleelsete ülekan-

⁽⁵⁵⁾ Vt KOM(2004)541, cit (vt joonealune märkus 7).

⁽⁵⁶⁾ Vt ka komisjoni lõplik otsus 2006/513/EÜ – cit (vt joonealune märkus 24).

netega kaasnevaid kulusid, eriti kuna sagedusspektrist napib analoog- ja digitaaltelevisiooni signaalide üheaegseks edastamiseks (nn *simulcast*'i etapp). Tarbijad ei pruugi soovida lülituda digitaalplatvormile enne, kui sellel tegutseb suur arv ringhäälinguorganisatsioonide. Sellest tulenevalt võivad ringhäälinguorganisatsioonid soovida enne digitaalplatvormile ülemineku oodata ära teised operaatorid. Operaatoritevahelise kooskõlastamise puudumisel võib selline lähenemisviis ülemineku edasi lükata. Seepärast tasub piirata *simulcast*'i etapi kestust ja saavutada ringhäälinguorganisatsioonide üheaegne üleminek.

(144) Komisjon leiab siiski, et meede ei ole asjakohane vahend seesuguse turutõrke kõrvaldamiseks. Ülemineku kohustusliku tähtaja olemasolust – meetme rakendamise ajal oli selleks 31. detsember 2006 – näib tegelikult piisavat, et aidata ringhäälinguorganisatsioonidel kavandada kooskõlastatud ülemineku uuele platvormile ja tarbijatel kohandada uue edastustehnoloogiaga. Tarbijatele antavad toetused võivad suurendada nõudlust DTT teenuste järele, kuid need ei lahenda otseselt turul tegutsejate vahelise kooskõlastuse küsimust.

(145) Esimese küsimuse puhul märkis Itaalia, et siduva tähtaja olemasolust ei piisa ülemineku tagamiseks, kui puudub nõudluse mõjur, sest tarbijad, kes ei ole tasulisest televisioonist huvitatud, ei nõustu digitaaltelevisioonile ülemineku, kui turgu juba valitsevad maapealse ringhäälinguorganisatsioonid ei ole selles olukorras tarbijate dekodeerimise toetamisest huvitatud. Sellest tulenevalt ei olnud ühelgi operaatoril stiimulit alustada digitaliseerimisprotsessi, kuna maapealse analoogplatvormi sektorit valitsevad operaatorite hulgas valitses konkurents ja tarbijad kasutasid enamasti maapealset analoogtelevisiooni.

(146) Komisjon jääb oma arvamuse juurde, et seadusega ettenähtud tähtaeg on piisav vahend kooskõlastamisvajadusest tingitud turutõrgete kõrvaldamiseks. Kuna Itaalia ametiasutused olid võtnud vastu otsuse üleminekuprotsessi alustamiseks ja olid määranud analoogrežiimilt ülemineku kohustusliku tähtaja, pidid turgu valitsevad ringhäälinguorganisatsioonid võtma seda kindlaksmääratud asjaoluna ja töötama sellest tulenevalt välja uued äristrateegiad. Madalast nõudlusest tekkivaid võimalikke raskusi tuleb hinnata eraldi küsimusena ja neid ei või siduda turul tegutsejate kooskõlastamise vajadusega.

(147) Igal juhul leiab komisjon, et maapealse televisiooni turu tohutu suuruse tõttu Itaalias ei ole oht jõuda tarbijate arvu kriitilise piirini – millest piisab, et õigustada maapealse digitaallevisse investeerimist – veel nii suur, et ettevõtjad ei tuleks sellega toime.

Tarbijatele antavad hüvitised

(148) Otsuses menetluse algatamise kohta väitis komisjon, et hüvitise andmine neile tarbijatele, kelle analoogseadmed vajavad nüüdisajastamist, on sujuva üleminekuprotsessi tagamiseks vajalik samm. Kuigi see argument õigustab tarbijatele pakutavat abi, ei õigusta see maapealse ja satelliitplatvormi vahelist diskrimineerimist, kuna ei ole mingit vajadust ajendada tarbijaid kasutama üht digitaalplatvormi, nagu selle meetme puhul toimub.

(149) Oma väidetes Itaalia üksnes kordas varasemat väidet, et meede hõlmab nõuet selle kohta, et dekodeerid peavad võimaldama tasuta levitatava televisiooni vastuvõttu kasutajale kulusid tekitamata, mistõttu jääks satelliitplatvormi meetmest eelise saajate hulgast välja, kuna põhiline satelliitsideoperaator, Sky Italia, nõuab oma programmidele juurdepääsu eest tasu.

(150) Komisjon märgib siiski, et tasuta levitatava televisiooni pakkumine on tarbijatele kättesaadav satelliitplatvormi kaudu ka ilma, et nad peaksid Sky abonentideks hakkama. Lisaks ei näi olevat ühtegi põhjust jätta toetusest ilma need tarbijad, kes otsustavad minna üle digitaalteenuste kasutamisele abonendina. Itaalia ise tegelikult nõustub selle lähenemisviisiga, andes toetust sellise kaabelsideplatvormi tarbijatele, mis nõuab abonendiks hakkamist.

(151) Kui nõuet mitte tekitada kulusid tuleb tõlgendada tasuta levitatavate kanalite vastuvõtmiseks vajaliku täiendava kuluna, võrreldes tarbija poolt juba ringhäälinguorganisatsioonide pakutavate teiste teenuste eest makstud tasudega, siis ei kanna ka satelliittelevisiooni abonendid tasuta levitatava televisiooni vaatamiseks täiendavaid kulusid. Teisest küljest, kui seda sätet tõlgendatakse nii, et tarbija ei pea tasuta levitatavate kanalite vastuvõtmiseks üldse mingeid kulusid kandma, siis jääb selgusetuks, miks antakse toetust teiste platvormide dekodeerimise jaoks, mille puhul on nõutav abonenttasu teatavate telekommunikatsiooni- ja Interneti-teenuste eest.

(152) Itaalia leiab, et S-DVB ja C-DVB erinev kohtlemine on põhjendatav praeguse poliitikaga, mis propageerib lairiba levitamist. Komisjon ei saa selle väitega nõustuda, sest lairiba toetamine ei saa õigustada ringhäälinguorganisatsioonide vahelist moonutust ning igasugust lairiba eest antavat võimalikku abi tuleb nõuetekohaselt kaaluda ja eraldi hinnata.

Jaotuskanalite vahelise konkurentsi tugevdamine

(153) Otsuses menetluse algatamise kohta meenutas komisjon, et abi ei ole asjakohane vahend konkurentsi puudumise kõrvaldamiseks ja et abimeetme ettenägemine maapealse tehnoloogia jaoks põhjusel, et Sky Italial on satelliitringhäälingu ja tasulise televisiooni turul monopolistlik positsioon, ei ole ühisturu nõuetele vastavuse puhul maksev argument.

(154) Komisjon rõhutab, et News Corporationi poolt Telepiù ja Streami omandamise kontekstis nõutavad kohustused juba lahendavad konkurentsi probleeme. Asjaolu, et on võimatu omandada kõigil platvormidel õigust edastada jalgpallivõistluste otseülekandeid, seda eelkõige Skyl, on selgeks eeliseks teistele tasulise televisiooni operaatoritele, nende hulgas maapealse digitaalringhäälingu organisatsioonidele.

Välismõjude olemasolu

(155) Otsuses menetluse algatamise kohta väitis komisjon, et turgu valitsevad analoogringhäälingu organisatsioonid on üleminekuprotsessis niikuini juba eelisolukorras, sest digitaallitsentse antakse automaatselt ja ringhäälinguorganisatsioonidega seotud võrguoperaatoritele riiklikku hüvi- tist ei maksta. Kuigi nad pidid osa oma raadiosagedustest kolmandatele isikutele loovutama, tagati ringhäälinguorga- nisatsioonidele 60 % edastamisvõimsusest. Lisaks võimal- dab digitaaltehnoogia ringhäälinguorganisatsioonidele madalama hinnaga suuremat edastamisvõimsust. Need tegurid tundusid olevat piisavad, et hüvitada ringhäälin- guorganisatsioonidele digitaalsüsteemile ülemineku kulu- sid.

(156) Itaalia ja Mediaset leiavad, et selles väites ei võeta arvesse üleminekuga kaasnevat tegelikke kulusid ja eeliseid, kui arvestada, et üleminekust põhilised abisaajad (turuletulijad) erinevad neist, kes kannavad üleminekuga kaasnevad kulud (tarbijad ja eelkõige turgu valitsevad operaatorid). Kulude vähendamine ei korva turgu valitsevatele operaatoritele

suurenenud konkurentsi, kuna nad on kohustatud loovu- tama 40 % oma võimsusest sõltumatutele tootjatele. Seepärast ei ole turgu valitsevatel operaatoritel üleminekuks stiimulit ja kui analoogringhäälingu organisatsioonidel ongi mõni eelis, siis tuleb seda lugeda turgu valitsevate operaatorite kantud kulude hüvitiseks.

(157) Komisjon leiab, et eeltoodud väide põhineb ebaõigel eeldusel, nagu tuleks hüvitada kahju, mida turgu valitsevad turujõuga operaatorid võivad suurenenud konkurentsi tõttu turul kanda. Kohustuslik üleminek või sageduste ümberjaotamine, millega tehakse ruumi uutele turuletuli- jatele, on seaduslik regulatiivne sekkumine, mida ei tule hüvitada, eelkõige kui pidada silmas, et eelmised litsentsid on antud välja ilma võistupakkumise ja tähtajata. Järelikult ei tohiks turgu valitsevate ringhäälinguorganisatsioonide tulude kaotust ülemineku maksumuse kindlaksmääramisel arvestada.

(158) Teine Mediaseti esitatud väide on see, et kui ta peaks ise avatud tehnoloogia dekodeerid kinni maksma, kasutaksid konkurendid teda ära, kuna tarbijad saaksid Mediaseti rahastatud dekodeerite vahendusel vaadata ka teisi kanaleid.

(159) Komisjon seda väidet päris tagasi ei lükka, kuigi leiab, et ringhäälinguorganisatsioonidel võiks olla soov pakkuda vaatajatele laiemat valikut, mis sisaldaks ka konkurentide kanaleid. See kehtib eelkõige Itaalia turu puhul, kus tarbijad on harjunud vaatama tasuta levitatavat televisiooni ja kus on võimalik toetatavate avatud dekodeeritega uue digitaal- tehnoloogia abil kopeerida praegu analoogtehnoogia olemasolevat raamistikku (lisades tasulise televisiooni). Sel taustal ongi ootuspärane, et põhilised ringhäälinguorgani- satsioonid kannavad dekodeerite ostu doteerimise kulud ja saavad mõningase ärakasutamise osaliseks⁽⁵⁷⁾.

(160) Igal juhul nõustub komisjon sellega, et arvestades asja- maseid välismõjusid ja võimaliku ärakasutamise küsimusi, võiks riik nõudluse ergutamiseks sekkuda, et aidata ringhäälinguorganisatsioonidel ülemineku kaasnemise

⁽⁵⁷⁾ Komisjon usub, et arvestades Itaalia televisiooniturul valitsevat konkreetset tugeva vertikaalse integratsiooni olukorda, ei ole poolte osutatud ohud kuigi suured, vähemalt mitte mõnede operaatorite jaoks. Seda komisjoni vaadet näivad jagavat teatavad rahandusette- võttjad. Deutsche Bank ütleb oma eespool osutatud uurimuses: „On muidugi olemas oht, et... Mediaset aitab õonestada omaenda maapealse levi frantsiisi... me usume, et... kuna analoogteleviioon lülitatakse välja, on hoopis mõistlikum kasutada ära seda, et Itaalia puudub unikaalsest ringhäälingu infrastruktuurist tulenevalt tasulise televisiooni riistvara. Me kahtlustame, et Mediaset ja RAI omavad üheskoos ka edaspidi DDT vaatajakonnast suuremat osa... Kuna nemad kontrollivad uute, turuletulevate ja oma edastussignaale multipleksida püüdvate kanalite juurdepääsu DTT klientidele, siis usume, et nende juhtpositsioon konkurentsi maastikul on kindlusta- tud.”

kulutustega toime tulla. Komisjon leiab siiski, et need argumendid ei saa õigustada asjaolu, et abi on suunatud valikuliselt maapealsele televisioonile ja et konkureeriv satelliitplatvorm on abisaajate hulgas välja jäetud.

Innovatsiooni soodustamine

- (161) Enne menetluse algatamise otsustamist esitatud märkustes väitis Itaalia, et digitaaltehnoloogia soodustab innovatsiooni, pakkudes interaktiivsust (võimalust kasutajatel süsteemiga nõ dialogi pidada) ja koostalitlusvõimet (kasutaja võimalust ühe dekodeeri kaudu kõigile ringhäälinguorganisatsioonidele juurde pääseda).
- (162) Komisjon mõõnis juba otsuses menetluse algatamise kohta, et meede ühtlustab interaktiivsete dekodeerite hinna lihtsamate mudelite hinnaga, mis interaktiivseid teenuseid ei võimalda (kanalivahetajad).
- (163) Oma märkustes menetluse algatamise otsuse kohta Itaalia siiski ei esitanud mõjuvaid põhjuseid, miks peaks satelliitreežiimi meetmest välja jätma, ja selle asemel üksnes kordas, et meetme kehtestamise ajal oli satelliitdekodeerite interaktiivsus väga piiratud, kuna kasutati avatud API standarditeta autoriõigusega kaitstud tehnoloogiat.
- (164) Komisjon leiab, et need väited ei ole järgmistel põhjustel piisav põhjendus, mille alusel pidada tasulise televisiooni teenuseid pakkuvatele maapealse digitaalringhäälinguorganisatsioonidele ja tasulise kaabeltelevisiooni operaatoritele pakutavat abi ühisturu nõuetele vastavaks. Esiteks, tehniliselt oli võimalik tasuta levitatava satelliittelevisiooni vaatajate jaoks turule tuua kõrgetasemelist interaktiivsust võimaldavad dekodeerid. Satelliitdekodeerite *a priori* väljajätmise tõttu meede arvatavasti takistas kvaliteetsete satelliitdekodeerite levimist. Teiseks alustas Sky Italia 2004. aastal suletud standarditega tehnoloogiale üleminekut, mis kestis kuni 2005. aasta alguseni. Ei saa välistada, et Sky Italia oleks teinud teistsuguse valiku, kui abimeede oleks hõlmanud ka satelliitplatvormi.
- (165) Seetõttu jääb komisjon kindlaks arvamusele, et satelliitplatvormi väljajätmine põhjendusel, et meetme vastuvõtmise ajal kasutati satelliitplatvormil ainult koostalitlusvõimeta dekodeerid, ei näi arvestavat asjaolu, et satelliitoperaatorid oleksid ehk olnud valmis tagama meetmest kasusaamiseks koostalitlusvõime.

IV.B.3.3 *Tarbetute moonutuste vältimine*

- (166) Kuigi riiklik sekkumine võib olla põhjendatud, kui arvestada teatavate turutõrgete ja võimalike ühtekuuluvusprobleemide esinemist, jääb komisjon siiski seisukohale, et meede tekitab tarbetuid konkurentsimoonusi.
- (167) Jaos IV.A.3 „Konkurentsi moonutamine” on komisjon selgitanud, miks ta leiab, et vastupidi Itaalia ja Mediaseti esitatud väidetele on selline moonutus olemas. Lisaks, nagu on öeldud otsuses menetluse algatamise kohta, ei ole oluline asjaolu, et satelliitoperaatorid on abimeetme kohaldamisalast välja jäetud. See moonutab konkurentsi ka tasulise televisiooni turul, kus osad abisaajad on väga tihedat maapealse analoogtelevisiooni turu juba valitsevad operaatorid, kel on väga suur vaatajaskond.
- (168) Dekodeerite tootjate puhul siiski tarbetut konkurentsi moonutamist ei esine. Meede soodustab tehnoloogilist arengut suurema talitlustoimega dekodeerite kasutuselevõtu kaudu, mille standardid on kõigile tootjatele kättesaadavad. Kõik dekodeerite tootjad, kaasa arvatud teistes liikmesriikides asuvad tootjad, kes on nõus sellise tootmisega tegelema, saavad eelisest osa. Kuigi meede tõepoolest muudab dekodeerite nõudlust, ergutades vahendite tavapärasest eraldamist turul, on see igasuguse digiteerimist soosiva riikliku poliitika, ka tehnoloogiliselt kõige neutraalsema, lahutamatu ja paratamatu osa. Seepärast ei saa öelda, et meede tekitab dekodeerite tootjate hulgas tarbetut konkurentsi moonutamist.

IV.B.3.4 *EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c põhjal tehtud järeldus*

- (169) Artikli 87 lõike 3 punktiga c on nõutud, et kõnealuse meetme võimaldatav positiivne areng ja selle meetme negatiivsed mõjud konkurentsile peavad olema tasakaalus. Praeguses kontekstis näib, et üleminek digitaalsüsteemile ja koostalitlusvõime on ühist huvi pakkuvad eesmärgid, mis võivad üleminekust tingitud välismõjude ja tarbijatele pandud digitaaltelevisioonile ülemineku kohustusest tingitud ühtekuuluvusprobleemide olemasolul põhimõtteliselt õigustada tarbijatoetusena antavat abi.

- (170) Siiski on meetmel teatavad jooned, mis ei ole ei vajalikud ega proportsionaalsed ja tekitavad tarbetut moonutust turu juba valitsevate maapealse televisiooni ringhäälinguorganisatsioonide kasuks range oligopoli joontega turul, kus need moonutused võivad konkurentsile olulist mõju avaldada.

(171) Sellest tulenevalt leiab komisjon, et tasulise televisiooni teenuseid pakkuvatele maapealse digitaalringhäälingu organisatsioonidele ja kaabeltelevisiooni operaatoritele pakutavat abi ei saa EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel pidada ühisturu nõuetele vastavaks. Komisjon leiab ka, et dekodeeritud tootjaid soosiv meede, kui see oleks ikka tõepoolest abi, vastaks EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti c alusel ühisturu nõuetele.

IV.B.4 EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 87 LÕIKE 3 PUNKT D

(172) Itaalia väidab, et kuna kohalikke maapealse ringhäälingu organisatsioone, keda Itaalia valitsus soovib kaitsta, on palju, vastab meede EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis d nimetatud erandi alusel ühisturu nõuetele oma positiivse mõju poolest kultuurilisele mitmekesisusele. Kuna satelliitplatvorm kohalike teenuste pakkumiseks hästi ei sobi, ei peaks satelliitdekoodrite eest toetust andma.

(173) Komisjon leiab, et selle Itaalia esitatud väitega ei saa nõustuda. Meede ei ole ette nähtud üksnes kultuuriliste eesmärkide toetamiseks ega kultuurilise mitmekesisuse suurendamiseks ainult kohalike operaatorite soosimise kaudu, keda abi puudumisel turul ei oleks. See meede on ette nähtud maapealse ringhäälingu organisatsioonide ja tasulise kaabeltelevisiooni operaatorite abistamiseks laiemalt. Seepärast, kuna erandite kohaldatavus on piiratud, ei saa komisjon nõustuda sellega, et laiaulatuslikku, kaugeleulatuvat mõjuga meedet põhjendatakse selle positiivse mõjuga kohalikele ringhäälinguorganisatsioonidele.

IV.B.5 EÜ ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 86 LÕIGE 2

(174) Komisjon leiab, et artikli 86 lõikes 2 nimetatud erandile, mis võib kehtida avalike teenuste osutamise seotud kulude hüvitamiseks antava riigiabi puhul, ei saa käesoleval juhul tugineda. Liikmesriik ei ole selgelt määratlenud ja kehtestanud avaliku teenuse pakkumise kohustusi, mille puhul meede kujutaks endast proportsionaalset hüvitist. Tegelikult on meede kasulik ka nende operaatorite tavapärasele äritegevusele, kes ei paku avalikke teenuseid.

(175) Isegi kui avaliku teenuse ringhäälinguorganisatsiooni RAI puhul kehtiksid seoses digitaaltelevisiooni tehtavate investeeringutega avaliku teenuse pakkumise kohustused, oleksid pidanud nende investeeringutega seotud kulud olema selgelt välja toodud, et neid saaks vajalikul määral hüvitada.

IV.B.6 JÄRELDUS VASTAVUSE HINDAMISE KOHTA

(176) Seepärast järeldatakse, et tasulise televisiooni teenuseid pakkuvatele maapealse digitaalringhäälingu organisatsioonidele ja tasulise kaabeltelevisiooni operaatoritele antud abi ei saa käsitada ühegi asutamislepingu sätestatud erandina ning järelikult ei vasta see ühisturu nõuetele.

IV.C JÄRELDUS ÕIGUSLIKU HINNANGU KOHTA

(177) Komisjon järeldab, et Itaalia poolt tasulise televisiooni teenuseid pakkuvatele maapealse digitaalringhäälingu organisatsioonidele ja tasulise kaabeltelevisiooni operaatoritele maapealse digitaaltehnoloogia abil edastatud saateid vastu võtvate dekoodrite ostmiseks antud toetus on EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses abi. See abi ei vasta ühisturu nõuetele. Liikmesriik ei informeerinud sellest abist komisjoni, nagu on nõutud EÜ asutamislepingu artikli 88 lõikega 3, ja jõustas selle abi andmise õigusvastaselt, ilma komisjoni loata. Seepärast tuleb see abi asjaomastelt tasulise televisiooni teenuseid pakkumatelt maapealse digitaalringhäälingu organisatsioonidelt ja tasulise kaabeltelevisiooni operaatoritelt tagasi nõuda.

(178) Komisjon järeldab ka, et dekoodrite tootjatelt abi tagasi nõuda ei tule.

V. ABI TÜHISTAMINE

V.A ABI TÜHISTAMISE VAJADUS

(179) Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on komisjon pädev otsustama, kas asjaomane riik peab abi tühistama või seda muutma, ⁽⁵⁸⁾ kui komisjon on leidnud, et see ei vasta ühisturu nõuetele. Samas on Euroopa Kohus pidevalt väitnud, et riigi kohustus tühistada abi, mille kohta komisjon on leidnud, et see on ühisturuga kokkusobimatu, on kavandatud selleks, et taastada enne abi andmist kehtinud olukord ⁽⁵⁹⁾. Selles kontekstis on Euroopa Kohus leidnud, et see eesmärk on saavutatud, kui abisaaja on maksnud tagasi talle õigusvastase abina eraldatud summad ja loobunud seega eelisest, mis tal on konkurentide ees turul olnud, ning enne abi andmist kehtinud olukord on taastatud ⁽⁶⁰⁾.

(180) Kohtupraktikast lähtudes on määruse (EÜ) nr 659/99 ⁽⁶¹⁾ artikli 14 lõikes 1 sätestatud: „Kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune

⁽⁵⁸⁾ Kohtuasi C-70/72 *Euroopa Komisjon vs. Saksamaa*, EKL 1973, lk 813, punkt 13.

⁽⁵⁹⁾ Liidetud kohtuasjad C-278/92, C-279/92 ja C-280/92 *Hispaania vs. Euroopa Komisjon*, EKL 1994, lk I-4103, punkt 75.

⁽⁶⁰⁾ Kohtuasi C-75/97 *Belgia vs. Euroopa Komisjon*, EKL 1999, lk I-3671, punktid 64-65.

⁽⁶¹⁾ Vt joonealune märkus 2.

liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada [...]. Komisjon ei nõua abi tagastamist, kui see on vastuolus ühenduse õiguse üldpõhimõttega.”

(181) Oma märkustes väitis Itaalia, et komisjon ei tohiks abi tagastamist nõuda, sest see oleks vastuolus õiguse üldpõhimõttega:

a) Itaalia arvates oleks abi tagasinõudmine vastuolus õigusliku ootuse kaitse põhimõttega, kuna isegi hoolikad ringhäälinguorganisatsioonid ei saaks abist keelduda või selle andmisele kuidagi vastu seista. Itaalia väidab, et sama põhimõtet kohaldatai otsusega 2006/513/EÜ⁽⁶²⁾.

b) Lisaks oli Itaalia arvates selge, et abi tagastamine oli algusest peale võimatu⁽⁶³⁾. Itaalia väidab, et käesoleval juhul ei ole võimalik kindlaks teha, milline ringhäälinguorganisatsioon sai meetmest kasu ja kui palju, nii et komisjon ei tohiks abi tagastamist nõuda.

(182) Käesoleval juhul leiab komisjon, et ükski ühenduse õiguse üldpõhimõte ei takista abi tagasinõudmist. Euroopa Kohus on eelkõige õigusliku ootuse osas öelnud, et „võttes arvesse asutamislepingu artikli 87 alusel komisjoni poolset riigiabi kontrollimise kohustuslikku iseloomu, ei saa ettevõtjad, kellele abi anti, põhimõtteliselt hellitada õiguslikku lootust, et see abi on seaduslik, kui see ei ole just antud kõnealuses artiklis sätestatud menetluse kohaselt. Hoolas ettevõtja peaks tavaliselt olema võimeline otsustama, kas seda menetlust järgiti”⁽⁶⁴⁾. Ainult juhtudel, kui abisaaja võib tuua põhjenduseks „erandolukorra, mille põhjal ta oli õiguslikult eeldanud, et abi on seaduslik”, võib ta keelduda abi tagastamisest⁽⁶⁵⁾.

(183) Kõnealust abi anti, ilma et sellest oleks ette teatatud. Lisaks ei saa käesoleval juhul erandolukorra olemasolu tuvastada, kuna ei ole ühtegi tegurit, mis võiks abi saanud äriühingut panna uskuma, et ta võis konkreetsete asjaolude või komisjoni kinnituste põhjal eeldada, et talle riigiasutuste poolt antud eelist ei tuleks pidada abiks.

(184) Seoses väitega, et abisaajatel ei olnud võimalik abist keelduda, märgib komisjon, et kui selle argumendiga nõustuda, võiksid liikmesriigid tarbijate kaudu kaudset abi anda, ilma et komisjonil oleks kuidagi võimalik tavapäraseid konkurentsitingimusi taastada. Komisjon juhib

tähelepanu ka sellele, et viide otsusele 2006/513/EÜ⁽⁶⁶⁾ ei tundu olevat asjakohane, sest nimetatud otsuses käsitletavas asjas otsustas komisjon, et meetme saab tühistada kaudsetelt abisaajatelt kogu abi tagasinõudmisega ja just seda komisjon tegigi. Küsimust, kas abist saaks keelduda, ei tõstatatud. Lisaks tuleb märkida, et kohtuasjas Saksamaa versus Euroopa Komisjon⁽⁶⁷⁾ nõudis komisjon Saksamaa uutes liidumaades ja Lääne-Berliinis asuvate äriühingute aktsiaid omandanud investoritele makstud abi tagastamist, ja kohus kinnitas selle tagastamisnõude.

(185) Itaalia on ka väitnud, et abi tagastamine ei ole võimalik, kuna ei saa kindlaks teha, milline ringhäälinguorganisatsioon riigi vahendite ülekandmisest kasu sai ja kui suures summas.

(186) On õige, et komisjon ei või kehtestada kohustust, mille rakendamine oleks algusest peale objektiivselt ja absoluutväärtuses võimatu. Komisjon mõonab, et kõnealuse juhtumi asjaolude tõttu võib olla tavapärasest mõnevõrra raskem kindlaks määrata abisaajate tegelikult saadud riigi vahendite suurust. Sellest olenemata leiab komisjon, et abisaajatele antud hüvitise kvantifitseerimine ei ole võimatu.

(187) Seepärast on komisjon seisukohal, et puudub piisav alus liikmesriikide vabastamiseks kohustusest meede tühistada ja konkurentsitingimused taastada.

V.B RIIGIABI SAAJAD

(188) Käesoleval juhul maksis riik toetust eraisikutele teatavate dekodeerimise ostmiseks. Ei tarbijad ega dekodeerimise tootjad ei ole siiski EÜ asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses riigiabist kasu saanud. Nagu Euroopa Kohus on selgitanud, tuleb abi tagasi nõuda tegelikelt abisaajatelt – käesoleval juhul tasulise televisiooni teenuseid pakkuvatelt maapealse digitaalringhäälingu organisatsioonidelt ja tasulise kaabeltelevisiooni operaatoritelt⁽⁶⁸⁾.

(189) Jagude IV.A.2 ja IV.A.3 põhjal, mis käsitlesid valikulise eelise olemasolu hindamist ja konkurentsi moonutamist, on komisjon seisukohal, et peamised meetmest saadavad

⁽⁶²⁾ Vt joonealune märkus 24.

⁽⁶³⁾ Itaalia viitab kohtuasjale C-75/97.

⁽⁶⁴⁾ Vt kohtuasi C-169/95 *Hispaania Euroopa Komisjoni vastu* EKL 1997, lk I-135, punkt 51.

⁽⁶⁵⁾ Kohtuasi C 5/89 *Komisjon vs. Saksamaa (BUG-Alutechnik)*, EKL 1990, lk I-3437, punktid 13-14.

⁽⁶⁶⁾ Vt joonealune märkus 24.

⁽⁶⁷⁾ Kohtuasi C-156/98 *Saksamaa vs. Euroopa Komisjon*, cit (vt joonealune märkus 35).

⁽⁶⁸⁾ Kohtuasi C-303/88 *Itaalia vs. Euroopa Komisjon*, EKL 1991, lk I-1433, punkt 57.

eelised on uute digitaalteenuste, eriti tasuliste teleprogrammide tegevuste käivitamiseks vajaliku klientuuri loomine ja kaabelsideoperaatorite klientide arvu kasv.

(190) Seepärast kutsub komisjon tasulise televisiooni teenuseid pakkuvaid maapealse digitaalringhäälingu organisatsioone ja tasulise kaabeltelevisiooni operaatoreid üles abi tagastama.

V.C TAGASTATAVA ABI KVANTIFITSEERIMINE

(191) Ringhäälinguorganisatsioonidelt tagasinõutava summa määramise puhul möönab komisjon, et abisaajatele tegelikult kasu toonud riigi vahendite täpse summa väljaarvutamine on küllalt keeruline. Põhjuseks on asjaolu, et abi ei antud mitte ainult kaudselt tarbijate kaudu, vaid see oli seotud ka ringhäälinguorganisatsioonide pakutavate teenuste vastuvõtmiseks vajalike seadmetega, mitte nende teenuste endiga.

(192) Euroopa Kohtu praktika kohaselt ei nõua ükski ühenduse õiguse säte, et komisjon peab ühisturu nõuetega kokkusobimatuks tunnistatud abi tagastamist nõudes määrama tagastatava abi täpse suuruse. Piisab sellest, kui komisjoni otsus sisaldab andmeid, mis võimaldavad otsuse adressaadil iseseisvalt ja liigsete raskusteta see summa kindlaks määrata ⁽⁶⁹⁾.

(193) Seepärast leiab komisjon, et tuleks anda mõned suunised selle kohta, kuidas saadud eelist kvantifitseerida. Komisjoni arvates oleks käesoleva juhtumi eriomadusi arvestades sobivaks meetodiks määrata kindlaks täiendav kasum, mis saadi kõnealuse meetme tulemusena uutelt digitaalteenustelt ja tasulise televisiooni või tasuliste teleprogrammide pakkumistelt.

(194) Tuleks meenutada, et otsuses menetluse algatamise kohta kutsus komisjon huvitatud isikuid üles esitama eelise suuruse prognoosi või vähemalt meetodi, mille alusel komisjon saaks abisaajate valikulist eelist täpselt kvantifitseerida. Ühtegi märkust ei saadud ja ainult Sky Italia esitas esialgse loetelu abi võimalikest mõjudest, ent mitte ühtegi täpset meetodit tagasinõutava summa väljaarvutamiseks.

(195) Komisjon leiab, et täiendava kasumi saab välja arvutada riigiabi meetme kohaldamise tulemusena vaatamisel maksumatava pakkumise ja uute digitaalkanalite vaatajate arvu kasvust tulenenud kasumi osana.

(196) Seetõttu on kõigepealt vaja teada tasulisele maapealsele ja kaabeltelevisioonile lisandunud vaatajate hinnanguline

arvu. Kuna oluline osa abikõlblikest tarbijatest ei kasutanud võimalust saada toetust ja kuna need, kes seda tegid, võisid olla mõjutatud muudest kaalutlustest, siis ei ole nende vaatajate arv, kelle otsuseid mõjutas toetus, võrdne toetuse abil dekodeeritud saanud vaatajate koguarvuga.

(197) Et teha kindlaks, kuidas toetus tarbijate käitumist mõjutas, on vaja tarbijate nõudluse mudelit ja hinnangut selle nõudluse erinevate liikumapanevate jõudude suhtelise tähtsuse kohta. Siis on näha, kuidas tasulise televisiooni teenuste (sealhulgas seadmete) hind toetuse mõjul tarbijate valikut mõjutab.

(198) Analüüsi esimeses etapis tuleb määratleda peamiste olemasolevate valikuvõimaluste seast tarbija valiku mudelid. Itaalia maapealse analoogtelevisiooni tarbijad aastatel 2004–2005 võisid valida järgmise nelja võimaluse vahel:

a) jääda maapealse analoogplatvormi kasutajaks ja lükata digitaalplatvormile üleminek edasi;

b) minna üle digitaalsele satelliittelevisioonile, ostes tasulise televisiooni teenuseid või mitte;

c) minna üle maapealsele digitaaltelevisioonile, ostes tasulise televisiooni teenuseid või mitte;

d) minna üle kaabeltelevisioonile, ostes tasulise televisiooni teenuseid või mitte.

(199) Maapealsel, kaabel- ja satelliitplatvormil edastatav tasuline televisioon pakub tasuliste teenustega vaatajatele kvaliteetset sisu. Tarbijad, kes ei ole tasulisest televisioonist huvitatud, lähevad üle digitaaltelevisioonile peamiselt tehnilistel põhjustel, kuna aastatel 2004–2005 on digitaalrežiimis tasuta levitatav pakkumine analoogrežiimi omast suurema valikuga, kuigi mitte väga erinev. Nende tarbijate valikut toetus ei mõjuta ja seetõttu tuleks nad arvestusest välja jätta.

(200) Kuid hulk tarbijaid oli siiski huvitatud kvaliteetsisust (tasulisest televisioonist) ja pidid valima kahe olemasoleva maapealse digitaaltelevisiooni pakkuja (Mediaset, Telecom Italia), satelliittelevisiooni pakkuja ja Fastwebi vahel. Nende tarbijate valikut võis toetus mõjutada.

(201) Komisjon leiab, et nende tarbijate arvu väljaarvestamiseks, kes valisid Fastwebi üksnes toetuse pärast, tuleb võtta

⁽⁶⁹⁾ Vt eelkõige kohtuasja C-480/98 *Hispaania vs. Euroopa Komisjon*, EKL 2000, lk I-8717, punkt 25, ja kohtuasja C-415/03 *Euroopa Komisjon vs. Kreeka*, EKL 2005, lk I-3875, punkt 39.

arvesse kolmikteenuste operaatori, Fastwebi ja teiste tasulise televisiooni pakkujate pakkumiste erinevust.

(202) Teine tarbijaterühm, keda toetus võis mõjutada, on tasulise televisiooni väikesearvuline tarbijaterühm, s.o kvaliteetsisu eelistama kalduvad inimesed, keda võisid seda sisu ostma ajendada kampaaniad ja eripakkumised. Toetus võis suurendada maapealse digitaaltelevisiooni pakkujate kasu sellest nõudlusest.

(203) Näiteks saaks diskreetse valiku nõudluse mudeli ⁽⁷⁰⁾ põhjal arvestada välja erinevate tegurite nagu programmi sisu ja hind mõju eri tüüpi tarbijate valikule. Komisjon vajab täpse mudeli loomiseks Itaalia abi, sest mudel oleneb andmete kättesaadavusest ja tunnustest. Hinnates diskreetse valiku nõudluse mudelit, kasutades erinevate tegurite nagu programmi sisu ja hinna mõju eri tüüpi tarbijate valikule, saab arvestada välja täiendavate tarbijate arvu, kes valisid vaatamisel maksustatava televisiooni üksnes toetuse pärast, ja jätta seega arvestusest välja see teine osa tarbijaid, kes tekitasid aastatel 2004–2005 uue nõudluse.

(204) Kui maapealse tasulise televisiooni või tasuliste teleprogrammide pakkumiste täiendav kasutajate arv on välja arvestatud, on järgmiseks sammuks arvestada välja keskmine tulu kasutaja kohta (ARPU) aastatel 2004–2005. Selleks on vaja tasulise televisiooni või tasuliste teleprogrammide teenuste kasutajate hinnangulist koguarvu. ARPU saab kätte, kui jagada tasulise televisiooni teenustest saadud kogutulu kasutajate koguarvuga.

(205) Korrutades ARPU täiendavate kasutajate hinnangulise arvuga, saame abimeetmest saadud täiendavad tulud. Sellest arvust tuleb lahutada nende kasutajate ⁽⁷¹⁾ teenindamisega seotud lisakulud, et saada kätte tagastamisele kuuluv summa. Komisjon eeldab, et täiendavad kulud on suhteliselt madalad, kuna edastamisega seotud lisakulud on tühised ja püsikulused ei tohiks arvesse võtta.

V.D OTSUSE RAKENDAMINE

(206) Nagu Euroopa Kohus on sedastanud, võib liikmesriik ettenägematute raskuste ilmnemisel või komisjonil kahe silma vahele jäänud tagajärgi märgates edastada need probleemid ja vajalike muudatuste tegemise ettepanekud

⁽⁷⁰⁾ Neid mudeleid kasutatakse tarbijate valikuga seotud küsimuste hindamiseks laialdaselt akadeemilises kirjanduses. Paljud väga head ülikooli tasemel ökonomeetriaalased raamatud sisaldavad sissejuhatust nendesse mudelitesse. Vt näiteks W. Greene (2000), „*Econometric Analysis*”, neljas väljaanne, Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ, või G.S.Maddala „*Limited Dependent Variables and Qualitative Variables in Econometrics*”, Cambridge University Press, 1983.

⁽⁷¹⁾ Neid nimetatakse sageli „välditavateks kuludeks”, s.o kuludeks, mida oleks välditud stsenaariumis, kus toetus ei oleks vaatajaid juurde toonud.

komisjonile käsitlemiseks. Sellisel juhul peavad komisjon ja asjakohane liikmesriik tegema raskuste ületamiseks koostööd heas usus, järgides samas rangelt asutamislepingu sätteid ⁽⁷²⁾.

(207) Seepärast kutsub komisjon Itaaliat üles edastama komisjonile käsitlemiseks kõik probleemid, millega Itaalia võib otsuse rakendamisel kokku puutuda.

(208) Seepärast on komisjon

VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kava, mida Itaalia Vabariik on ebaseaduslikult rakendanud tasulise televisiooni teenuseid pakkuvate maapealse digitaalringhäälingu organisatsioonide ja tasulise kaabeltelevisiooni operaatorite toetamiseks, on riigiabi, mis ei vasta ühisturu nõuetele.

Artikkel 2

1. Itaalia Vabariik võtab kõik vajalikud meetmed, et nõuda abisaajatelt tagasi artiklis 1 määratletud abi.

2. Abi nõutakse tagasi viivitamata ja siseriiklikes õigusaktides sätestatud korras, tingimusel, et see võimaldab otsust viivitamata ja tõhusalt rakendada. Tagastatavad summad peavad sisaldama intressi, mis on arvestatud alates sellest kuupäevast, mil abi anti abisaaja kasutusse, kuni kuupäevani, mil abi tagastatakse.

3. Lõike 2 alusel tagasimaksmisele kuuluv intress arvutatakse komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 794/2004 (millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) ⁽⁷³⁾ V peatükis sätestatud korra kohaselt.

Artikkel 3

Itaalia Vabariiki kohustatakse kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist teavitama komisjoni meetmetest, mida otsuse täitmiseks on võetud. Itaaliat kohustatakse nõutud teabe esitamisel kasutama käesoleva otsuse lisas olevat küsimustikku.

Itaalia Vabariik peab esimeses lõikes osutatud aja jooksul esitama dokumendid, mis tõendavad, et kõnealuse ebaseadusliku ja ühisturuga kokkusobimatu abi saajate suhtes on algatatud tagasinõudemenetlus.

⁽⁷²⁾ Kohtuasi C94/87 *Euroopa Komisjon vs. Saksamaa*, ELK 1989, lk 175, punkt 9; kohtuasi C-348/93 *Euroopa Komisjon Itaalia vastu*, ELK 1995, lk I-673, punkt 17.

⁽⁷³⁾ ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 24. jaanuar 2007

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Neelie KROES

LISA

Teave riigiabi kava C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) – Itaalia: digitaaldekoodrite eest antav toetus – käsitleva komisjoni otsuse C(2006)6634 rakendamise kohta**1. Tagastatava summa arvutamine**

1.1. Palun märkige järgmised üksikasjad abisaaja käsutusse antud ebaseadusliku riigiabi summa kohta:

Maksmise kuupäev(ad) ⁽¹⁾	Abi suurus ⁽²⁾	Vääring	Abisaaja andmed

⁽¹⁾ Kuupäev või kuupäevad, mil abi või abi üksikud osamakسد tehti abisaajale kättesaadavaks (kui meede koosneb mitmest osamaksest ja tagasimaksetest, siis kasutada eraldi ridu).

⁽²⁾ Abisaaja käsutusse antud abisumma abi brutoekvivalentides.

Märkused:

1.2. Palun selgitage üksikasjalikult, kuidas arvutatakse tagasinõutavalt abilt arvestatavad intressid.

2. Abi tagasinõudmiseks kavandatud või juba võetud meetmed

2.1. Kirjeldage palun üksikasjalikult, millised meetmed on võetud ja milliseid kavandatakse võtta abi viivitamatuks ja tõhusaks tagastamiseks. Samuti selgitage, milliseid alternatiivseid meetmeid pakuvad siseriiklikud õigusaktid abi tagasisaamiseks. Teatage palun teile teadaolev võetud/kavandatud meetmete õiguslik alus.

2.2. Märkige abi tagastamise kuupäev.

3. Juba tagasinõutud summad

3.1. Palun märkige järgmised üksikasjad abisaajalt tagasisaadud abi kohta:

Kuupäev(ad) ⁽³⁾	Tagastatud abi summa	Vääring	Abisaaja andmed

⁽³⁾ Abi tagasimaksmise kuupäev(ad).

3.2. Palun lisage punkti 3.1 tabelis loetletud makseid tõendavad dokumendid.

KOMISJONI OTSUS,

7. veebruar 2007,

Prantsusmaal Gardanne'i piirkonnas, Iirimaa Shannoni piirkonnas ja Itaalias Sardiinias alumiiniumoksiidi tootmisel kütusena kasutatava mineraalöli aktsiisimaksust vabastamise kohta (C 78/2001 (ex NN 22/01), C 79/2001 (ex NN 23/01), C 80/2001 (ex NN 26/01))

(teatavaks tehtud numbri K(2007) 286 all)

(Ainult inglisis-, prantsus- ja itaaliakeelne tekst on autentsed)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2007/375/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama oma märkusi vastavalt nimetatud artiklitele ⁽¹⁾ ja võttes neid märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

Shannonis ja Sardiinias alumiiniumoksiidi tootmisel kasutatav mineraalöli aktsiisimaksust, mis muidu oleks kehtestatud. Kõige värskem otsus on nõukogu 12. märtsi 2001. aasta otsus nr 2001/224/EÜ (teatavate eriotstarbeliste mineraalölide vähendatud aktsiisimäärade ja aktsiisist vabastamise kohta), ⁽⁴⁾ millega lubati pikendada maksuvabastust 31. detsembrini 2006.

- (2) Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiviga 2003/96/EÜ (millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik) ⁽⁵⁾ tunnistati direktiiv 92/82/EMÜ alates 31. detsembrist 2003 kehtetuks. Direktiivi 2003/96/EÜ artikli 2 lõike 4 punktis b on sätestatud, et direktiivi ei kohaldata mitmete energia kasutusvaldkondade suhtes, sealhulgas energiatoodete kahese kasutamise suhtes. Artikli 2 lõike 4 punkti b teises taandes on öeldud, et energiatoodete kahese kasutamise käsitatakse energiatoodete kasutamist keemilise reduktsiooni jaoks ning elektrolüütilistes ja metallurgilistes protsessides. Raske kütteöli kasutamine alumiiniumoksiidi tootmiseks kuulub siia kategooriasse. Seetõttu ei kehti raske kütteöli minimaalne aktsiisimaks alates 31. detsembrist 2003 alumiiniumoksiidi tootmiseks kasutatava kütuse suhtes. Otsuses 2001/224/EÜ nimetatud erandid ja muud samalaadsed erandid inkorporeeriti direktiivi 2003/96/EÜ II lisasse.

1 MENETLUS

- (1) Mineraalölide maksustamist on soovitud ühenduse tasandil ühtlustada nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiivi 92/81/EEÜ (mis käsitleb mineraalölidele kehtestatud aktsiisimaksude struktuuri ühtlustamist) ⁽²⁾ jõustumisest alates. Mineraalölide kasutamist alumiiniumoksiidi tootmises ei jäetud välja direktiivi 92/81/EEÜ kohaldamisalast ning see ei olnud ka kõnealuse direktiivi artikli 8 kohase kohustusliku või vabatahtliku maksuvabastuse esemeks. Nõukogu 19. oktoobri 2002. aasta direktiivi nr 92/82/EMÜ (mis käsitleb mineraalölide aktsiisimäärade ühtlustamist) ⁽³⁾ artiklis 6 sätestati raske kütteöli aktsiisimaksu alammäär, mida liikmesriigid pidid kohaldama alates 1. jaanuarist 1993. Erinevate otsustega lubas nõukogu siiski Prantsusmaal, Iirimaa ja Itaalias vabastada vastavalt Gardanne'is,

- (3) Komisjon algatas 30. oktoobri 2001. aasta otsustega K(2001)3296, K(2001)3300 ja K(2001)3295 ⁽⁶⁾ maksuvabastuste suhtes asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse. Komisjoni 7. detsembri 2005. aasta otsusega 2006/323/EÜ ⁽⁷⁾ (teatavaks tehtud numbri K(2005)4436 all) lõpetas komisjoni kõnealuse menetluse seoses abi andmisega ajavahemikus kuni 31. detsembrini 2003, kuulutades osa abist ühisturuga kokkusobimatuks. Menetlust pikendati alates 1. jaanuarist 2004. Otsuse 2006/323/EÜ põhjendused 6–15 annavad üksikasjaliku ülevaate komisjoni, asjaomaste liikmesriikide abisaajate ja Euroopa Alumiiniumi Assotsiatsiooni (edaspidi „EAA”) vahelisest kirjavahetusest enne 2005. aasta detsembrist.

⁽¹⁾ EÜT C 30, 2.2.2002, lk 17, 21 ja 25 ning ELT C 109, 9.5.2006, lk 2.

⁽²⁾ EÜT L 316, 31.10.1992, lk 12. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 94/74/EÜ (EÜT L 365, 31.12.1994, lk 46).

⁽³⁾ EÜT L 316, 31.10.1992, lk 19. Direktiivi on muudetud direktiiviga 94/74/EÜ.

⁽⁴⁾ EÜT L 84, 23.3.2001, lk 23. Vt varasemate otsuste kohta üksikasjalikuma teabe saamiseks komisjoni 7. detsembri 2005. aasta otsust.

⁽⁵⁾ ELT L 283, 31.10.2003, lk 51. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2004/75/EÜ (ELT L 157, 30.4.2004, lk 100).

⁽⁶⁾ Vt joonealune märkus 1.

⁽⁷⁾ ELT L 119, 4.5.2006, lk 12.

- (4) Otsus 2006/323/EÜ saadeti Prantsusmaale, Iirimaa ja Itaaliale 8. detsembri 2005. aasta kirjades (D/206670, D/206671, D/206673). Otsus saadeti asjaomastele abisaajatele ja EEA-le 23. jaanuari 2006. aasta kirjades (D/50525, D/50526, D/50527 ja D/50528). Kolm liikmesriiki ja kaks abisaajat kaebasid otsuse edasi. ⁽⁸⁾ Iirimaa abisaaja Aughinish Alumina Ltd (edaspidi „Aughinish“) kaebas samuti otsuse tegevuse peatamiseks edasi. Kõnealune avaldus registreeriti juhtumina T-69/06R. Esimese astme kohus lükkas 2. augusti 2006. aasta ⁽⁹⁾ määrusega tagasi ajutiste meetmete taotluse.
- (5) Otsus 2006/323/EÜ avalikustati Euroopa Liidu Teatajas 4. mail 2006. aastal ja kolmandaid isikuid kutsuti 9. mail 2006. aastal Euroopa Liidu Teatajas avaldatud teatisega üles esitada märkuseid ⁽¹⁰⁾. Komisjonini jõudsid Aughinishi märkused 9. juuni 2006. aasta kirjas (registreeritud samal kuupäeval, viitenumber A/34490) ja Itaalia abisaaja Eurallumina SpA (edaspidi „Eurallumina“) märkused 24. juuli 2006. aasta kirjas (registreeritud 25. juulil, viitenumber A/35967). Viimane kiri saadeti ja saadi kätte pärast Euroopa Liidu Teatajas avaldatud märkuste esitamise kutses sätestatud ühe kuu pikkust tähtaega ja seetõttu ei ole komisjon põhimõtteliselt kohustatud kõnealuseid märkuseid käesoleva menetluse raames arvestama. Komisjon teavitas sellest Euralluminat 2. augusti 2006. aasta kirjas (viitenumber D/56648). Eurallumina vastas 3. augusti 2006. aasta kirjaga (registreeritud 4. augustil 2006. aastal viitenumbriga A/36269). Komisjon märgib sellegipoolest, et Eurallumina tõstatatud märkused kordavad mitmeid varem komisjonile eelmise otsuse raames esitatud märkuseid ja on sarnased õigeaegselt saabunud märkustega, millele on suunatud käesolev otsus.
- (6) Aughinishi märkused edastati Prantsusmaale, Iirimaa ja Itaaliale 20. juuni 2006. aasta kirjades (viitenumbrid D/55106, D/55107 ja D/55109).
- (7) Prantsusmaa ja Iirimaa taotlesid otsusele 2006/323/EÜ vastamiseks ette nähtud tähtaja pikendamist, millega komisjon nõustus. Komisjon tuletas Iirimaa ja Itaaliale märkuste esitamise kutset meelde 9. märtsi 2006. aasta kirjades (viitenumbrid D/52054 ja D/52055). Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia esitasid komisjoni otsuse kohta märkuseid vastavalt 14. veebruari 2006. aasta (registreeritud 15. veebruaril 2006, viitenumber A/31248), 12. aprilli 2006. aasta (registreeritud 18. aprillil 2006, viitenumber A/32940) ja 17. mai 2006. aasta kirjades (registreeritud 18. mail 2006, viitenumber A/33852).
- (8) Prantsusmaa esitas märkused Aughinishi märkuste kohta 27. juuli 2006. aasta kirjas (registreeritud 28. juulil 2006, viitenumber A/35952). Itaalia teavitas 24. juuli 2006. aasta elektronkirjas komisjoni, et tal ei ole rohkem tähelepanekuid.

⁽⁸⁾ Juhtumid T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 ja T-69/06.

⁽⁹⁾ ELT C 249, 14.10.2006, lk 10.

⁽¹⁰⁾ Vt joonealuseid märkuseid 1 ja 7.

2 ASJAOMASTE MEETMETE ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS

- (9) Meetmed seisnevad alumiiniumoksiidi tootmiseks kasutatava tööstusliku raske kütteõli täielikus aktsiisimaksust vabastamises. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia maksuvabastuse saajad on vastavalt Alcan, Aughinish ja Eurallumina ⁽¹¹⁾.
- (10) Iirimaa maksuvabastus sisaldub 1999. aasta Iirimaa rahandusseaduse artikli 100 lõike 1 punktis e, millega vabastatakse mineraalõlimaksust „kütteõli, mis on mõeldud kasutamiseks või seoses kasutamisega alumiiniumoksiidi tootmisel, või tehased, kus nimetatud tootmine toimub“. Rahandusseaduse seletuskirjas selgitatakse, et „artikliga 100 sätestatakse mineraalõlimaksust vabastamine seoses eriotstarbeks kasutatava õliga või muude eriolukordadega. See hõlmab kasutamist muudel eesmärkidel kui mootori- ja kütteinena, ekspordiartiklina, alumiiniumoksiidi tootmisel kasutatav kütteõlina, meresõiduks kasutatav õlina, tasulises lennutegevuses kasutatava raske kütteõlina ja ümbertöötatud õlina“. Alumiiniumoksiidi tootmiseks kasutatavate mineraalõlide maksuvabastus on Iirimaa kasutusel olnud alates 1983. aastast. Kuigi algne maksuvabastust sätestav õigusakt tühistati 1999. aastal, säilis maksuvabastus 1999. aasta rahandusseaduse raames.
- (11) Itaalia aktsiisimaksuvabastust kohaldatakse kõigi ettevõtjate suhtes, kes kasutavad alumiiniumoksiidi tootmises mineraalõlisisid aktsiisi käsitleva ühtse teksti tabeli A punkti 14 tähenduses. Maksuvabastus kehtestati 12. novembri 1990. aasta seadusega n 331, millega rakendati 15. septembri 1990 *Decreto Legge*, nr 261, artikli 8 lõiget 5. Kõnealust teksti on kasutatud järjestikustes asjaomastes õigusaktides, sealhulgas riiklikes meetmetes, millega võetakse üle direktiivi 92/81/EEÜ sätteid ja järjestikune aktsiisi käsitlev ühtne tekst.
- (12) Prantsuse maksuvabastuse õiguslik alus on 1997. aasta parandatud rahandusseadus („*Loi de finances rectificative pour 1997*“). Kõnealuse seaduse artiklis 6 sätestatakse, et tolliseadustiku artikli 265 lõike 1 tabeli B tuvastamisindeksis 28 bis sisalduva alla 2 % väävlisisaldusega raske kütteõli tarnimise võib vabastada riiklikust naftatoodete tarbimismaksust, kui seda kasutatakse alumiiniumoksiidi tootmiseks vajaliku kütusena. Tolliseadustiku artiklis 265 bis käsitletakse tooteid, mida kasutatakse muul otstarbel, kui mootori- või kütteõlina, kuid see ei sisalda näiteks samalaadseid sätteid, mis käsitlevad mineraalõli kasutamist muudes tööstussektorites.
- (13) Otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 16–23 antakse üksikasjalikum ülevaade asjaomastest meetmetest ja maksuvabastuse saajatest. Asjaomased liikmesriigid ei ole kinnitanud, kas nad jätkavad maksuvabastuse kohaldamist ka pärast 2006. aastat ega ole teavitanud komisjoni muudatusest kohaldatavates õigusaktides, eelkõige muudatustest seoses direktiivi 2003/96 ülevõtmisega, mis võiks mõjutada komisjoni hinnangut.

⁽¹¹⁾ Vt www.alcan.com, www.glencore.com ja www.eurallumina.com.

(14) Asjaomaseid maksumäärasid muudeti pärast menetluse algatamist. Raskekütuse aktsiisimaksu kohaldatav määr ettevõtjatele Prantsusmaal ja Iirimaa oli 1. juulil 2006. aastal 18,50 eurot ja 15,00 eurot. Samal päeval tõsteti Itaalias kohaldatavaid määrasid 63,75 euroni üle 1 % väävlisaldusega raskekütuse tonni kohta ja 31,39 euroni alla 1 % väävlisaldusega raskekütuse tonni kohta.

3 ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKES 2 SÄTESTATUD MENETLUSE ALGATAMISE JA PIKENDAMISE PÕHJUSED

(15) Asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse algatamise otsustes 30. oktoobril 2001. aastal väljendas komisjon oma kahtlusi abi kokkusobivuse suhtes piirkondlikku riigiabi käsitlevate ühenduse suunistega,⁽¹²⁾ seda eelkõige kõnealustes suunistes tegevusabi kohta sätestatud eeskirjasid silmas pidades. Komisjoni väljendas ka kahtlust abi kokkusobivuse suhtes 1994.⁽¹³⁾ ja 2001.⁽¹⁴⁾ aasta ühenduse suunistega keskkonnakaitsele antava riigiabi kohta (edaspidi „Keskonnaabi käsitlevad ühenduse suunised“).

(16) Komisjon selgitas otsuses 2006/323/EÜ, et tal oli sarnaseid kahtlusi ka ajavahemiku suhtes alates 1. jaanuarist 2004. Arvestades, et liikmesriikidel ja huvitatud isikutel ei olnud võimalust esitada märkuseid direktiiviga 2003/96/EÜ loodud õigusliku olukorra kohta, pidas komisjon asjakohaseks pikendada ametliku uurimismenetluse kestust.

4 PRANTSUSMAA, IIRIMAA, ITAALIA JA KOLMANDATE ISIKUTE MÄRKUSED

(17) Liikmesriigid ja abisaajad jäävad üldiselt oma varasemate märkuste juurde, mis on kokku võetud otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 26–56. Teatavaid väiteid on üksikasjalikumalt edasi arendatud. Lisaks sellele esitavad nad järgmised märkused.

(18) Kõnealused meetmed ei kujuta endast riigiabi ning seda kinnitatakse direktiiviga 2003/96/EÜ. Meetmed on kooskõlas asjaomaste maksusüsteemide olemuse ja loogikaga. Kui meetmed kujutaksid endast riigiabi, oleks see abi direktiiviga 2003/96/EÜ selgesõnaliselt lubatud vähemalt ajavahemikus kuni 31. detsembrini 2006. Igal juhul loodi kõnealuse direktiiviga abisaajatele õiguspärase ootused. Toetuste tagasinõudmine rikub ka õiguskindluse ja hea halduse põhimõtet, arvestades komisjoni ettepanekutel põhinevate nõukogu otsuste vastuolulisust ning märkimisväärset hilinemist ja viisi, kuidas komisjon on uurimist läbi viinud. Abisaajad on teinud nõukogu otsustele ja direktiivile toetudes pikaajalisi kapitaliinvesteeringuid. Komisjon peaks seetõttu takistama sellise õigusakti vastuvõtmist, mis on selgelt vastuolus tema tegevusega pikema perioodi vältel.

(19) Direktiivi 2003/96/EÜ eeskirjad on riigiabi eeskirjade suhtes ülimuslikud. Komisjon võib kõnealuste meetmete kehtivust mõjutada ainult direktiivi 2003/96/EÜ artikli 18 lõike 1 alusel ja mitte riigiabi eeskirjade alusel. Riigiabi eeskirjade kohaldamine rikuks tegeliku mõju (*effet utile*) põhimõtet.

(20) Iirimaa ja Auhinish väidavad, et Iirimaa meede kujutab endast olemasolevat abi ning, et komisjon tõlgendab nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse nr 659/1999⁽¹⁵⁾ (millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks) artiklit 15 valesti: pärast 10aastase aegumistähtaaja aegumist ei saanud komisjoni 17. juuli 2000. aasta kiri olla aegumistähtaega katkestavaks aktiks ja kõnealune meede kujutaks endast olemasolevat abi ka pärast 17. juulit 1990. Nad väidavad ka, et komisjoni hinnang 1970. aastal Auhinishi ja Iirimaa ametiasutuste vahel sõlmitud kokkulepete iseloomu kohta on ekslik: siduvad kohustused lisati enne Iirimaa ühinemist ühendustega.

(21) Itaalia väidab, et meede on tihedalt seotud alumiiniumioksiidi tootmisest tulenevate kohustustega seotud keskkonnaeesmärkide saavutamise. Auhinish väidab, et maksuvabastus on kooskõlas vähemalt keskkonnaabi suuniste vaimuga ning „*vaatamata asjaolule, et ta ei maksa „maksust märkimisväärset osa”, on talle antud enam kui piisav stiimul, et parandada keskkonnakaitset*“.

(22) Iirimaa väidab, et alates 1. jaanuarist 2004 oleks saanud rakendada alternatiivseid meetmeid, kui oleks olnud teada, et maksuvabastus võis olla ühisturuga kokkusobimatu. Iirimaa viitab võimalusele laiendada maksuvabastuse ulatust, et see hõlmaks ka kaheksa kasutusega raske kütteõli või veelgi laiemalt kahe kasutusega energiatooteid. Iirimaa arvates oleks selliselt saanud maksuvabastuse ümber arvestada üldmeetmeks või näiteks keskkonnaabi suuniste alusel vastuvõetavaks riigiabiks. Kõnealuste võimaluste tõttu oleks tagasiulatuva tagasinõudmine mõistlik. Iirimaa rõhutab, et Auhinish tegi mitmeid investeeringuid õigustatud ootuse alusel, et maksuvabastuse rakendamist jätkatakse vähemalt kuni 2006. aasta detsembrini.

(23) Komisjon peaks abi lubama alumiiniumoksiidi turgude ja nende konkurentsistruktuuri mõjudel põhineva majandus-hinnangu alusel. Komisjon peaks riigiabi hindamisel arvestama konkurentsi välispekte nagu on ette nähtud riigiabi tegevuskavas. Esitatud on turge käsitlev üksikasjalik teave.

(24) Komisjon peaks ametliku uurimismenetluse peatama, kuni Euroopa Kohus on kindlaks määranud küsimused, mis on praeguste otsuse 2006/323/EÜ vastaste väidete sisuks.

⁽¹²⁾ EÜT C 74, 10.3.1998, lk 9.

⁽¹³⁾ EÜT C 72, 10.3.1994, lk 3.

⁽¹⁴⁾ EÜT C 37, 3.2.2001, lk 3.

⁽¹⁵⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

Aughinish märgib täiendavalt, et komisjoni käitumine ei olnud asjakohane, kui ta võttis vastu otsuse pikendada artikli 88 lõike 2 kohast menetlust otsuse 2006/323 põhjenduste kaudu. Komisjon oleks pidanud vastu võtma eraldi otsuse.

- (25) EAA ei esitanud uusi märkuseid lisaks varem tõstatatud küsimustele, mis on kokkuvõtlikult esitatud otsuse 2006/323/EÜ põhjenduses 50.
- (26) Liikmesriikide ja maksuvabastuse saajate märkused langevad suure osas kokku nende ütlustega Euroopa Kohtule otsust 2006/323/EÜ⁽¹⁶⁾ käsitlevates vastuväidetes.

5 HINDAMINE

5.1 Osapoolte tõstatatud menetluslikud küsimused

- (27) Osapooled väidavad, et komisjon peaks ametliku uurimismenetluse peatama, kuni Euroopa Kohus on kindlaks määranud küsimused, mis on praeguste otsuse 2006/323/EÜ vastaste väidete sisuks.⁽¹⁷⁾ Kõnealune otsus käsitleb siiski ajavahemikku kuni 31. detsembrini 2003, samal ajal, kui käesolev otsus käsitleb ajavahemikku alates 1. jaanuarist 2004. Lisaks sellele eeldatakse, et käesolev otsus on kehtiv seni kuni esimese astme kohus ei ole seda annuleerinud. Seepärast ning jätkuva konkurentsi moonutamise tõttu, mida kõnealune riigiabi endast kujutab, ei näe komisjon põhjust menetluse lõpetamise peatamiseks.
- (28) Komisjon ei võtnud vastu otsust pikendada artikli 88 lõikest 2 tulenevat menetlust vihjates sellele ainult põhjenduses. Erilist tähelepanu juhiti pikendamisele otsuse 2006/323/EÜ preambuli järeldustes. Otsus algatada asutamislepingu artikli 88 lõikes 2 sätestatud uurimismenetlus toimub liikmesriigile saadetava kirja vormis ja ei nõua seetõttu normatiivse otsuse vormi kasutamist koos regulatiivosa ja nummerdatud artiklitega. Otsusele 2006/323/EÜ esitatud vastuväidetest ja menetluse pikendamisega seotud märkustest tulenevalt on selge, et huvitatud isikud olid võimelised märkama kõnealuse otsuse sisu kõiki aspekte.

5.2 Riigiabi olemasolu alates 1. jaanuarist 2004

- (29) Asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaselt „on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kui võrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.”

- (30) On ilmne, et maksuvabastusi rahastatakse riigi vahenditest, sest riik loobub teatavast rahasummast, mille ta muidu oleks saanud.

- (31) Meetmed annavad vastavalt otsuse 2006/323/EÜ põhjendustele 60, 61 ja 62 abisaajatele eelise ja see võib oletatavasti mõjutada ühendusesisest kaubandust ning moonutada või ähvardada moonutada konkurentsi. Aktsiisimaksust vabastamine vähendab ühe olulise tootmissisendi kulu ja seega annab abisaajatele eelise, asetades nad soodsamasse majanduslikku olukorda kui teised ettevõtjad, kes kasutavad mineraalõlisid ja kes tegutsevad teistes tööstusharudes või piirkondades. Asjaolu, et alumiiniumoksiiditööstuses konkureerivate ettevõtjate suhtes teistes liikmesriikides ei pruugita kohaldada samalaadseid makse ja, et maksuvabastuse saajad on teinud kulutusi, et vähendada oma toodangu keskkonnamõju, ei muuda käesoleva hinnangu tulemust.

- (32) Kõnealused meetmed soosivad teatavaid ettevõtjaid, sest neid kohaldatakse ainult nende ettevõtjate suhtes, kes kasutavad alumiiniumoksiidi tootmisel rasket kütteõli igas liikmesriigis saab maksuvabastusest kasu ainult üks ettevõtja. Aughinish Shannoni piirkonnas, Eurallumina Sardiinias ja Alcan Gardanne'is. Põhjendustes 33–40 nimetatud põhjustel ei saa maksuvabastusi pidada vastavate energia-maksusüsteemide olemuse ja üldpõhimõtete tõttu põhjendatuks.

- (33) Energia kaheksasugune kasutamine mineraloogilistes protsessides ja muul viisil kui kütusena kasutamine jäävad direktiivi 2003/96/EÜ reguleerimisalast välja ja alates 1. jaanuarist 2004 võivad liikmesriigid oma parema äranägemise järgi otsustada, kas neid kasutusviise maksustada või mitte. Selliste energiakasutusviiside maksuvabastus võib tõepoolest olla üldmeede, mis ei kujuta endast riigiabi, kui see on kooskõlas riikliku maksusüsteemi olemuse ja loogikaga. Direktiivi 2003/96/EÜ põhjenduses 22 on öeldud: „Ühenduse raamistikku tuleks energiatoodete suhtes kohaldada eriti siis, kui neid kasutatakse kütteinena või mootorikütusena. Maksusüsteemi olemust ja loogikat arvestades tuleb ühenduse raamistiku reguleerimisalast välja jätta kaheksasuguse kasutusega energiatooted ja tooted, mida kütusena ei kasutata, samuti mineraloogilised protsessid.”

- (34) Lisaks sellele kinnitasid⁽¹⁸⁾ nõukogu ja komisjon direktiivi 2003/96/EÜ vastuvõtmisel koos, et „Ühenduse raamistikku tuleks energiatoodete suhtes kohaldada eriti siis, kui neid kasutatakse kütteinena või mootorikütusena. Võib arvestada, et maksusüsteemi olemust ja loogikat arvestades tuleb ühenduse raamistiku reguleerimisalast välja jätta kaheksasuguse kasutusega energiatooted ja tooted, mida kütusena ei kasutata, samuti

⁽¹⁶⁾ Vt joonealune märkus 7.

⁽¹⁷⁾ Vt joonealune märkus 7.

⁽¹⁸⁾ Suulise menetluse projekti lisand, 14140/03, 24.11.2003, Vt <http://register.consilium.eu.int/pdf/en/03/st14/st14140-ad01.en03.pdf>.

mineraloogilised protsessid. Liikmesriigid võivad nende puhul võtta meetmeid selleks, et iga kasutus maksustada või mitte või kohaldada täielikku või osalist maksustamist. Samal viisil kasutatakse elektrienergiat tuleks käsitleda samamoodi. Sellised üldsüsteemi erandid või süsteemisisesed erinevused, mis on õigustatud maksusüsteemi olemuse või üldstruktuuriga, ei kujuta endast riigiabi."

- (35) Nõukogu märkis ka, et „nõukogu mõistab käesoleva direktiivi vastuvõtmisest seoses asutamislepingu riigiabi eeskirjadega tekkinud õiguslikku olukorda samamoodi nagu märkis komisjon maksuküsimuste töörühma kohtumisel 14. novembril 2002. aastal”. Personali töödokumendis, mida arutati kõnealusel kohtumisel, ⁽¹⁹⁾ selgitas komisjon üldmeetmete mõistet, mille kohaselt iga liikmesriigi olukorda tuleb analüüsida eraldi, et määrata kindlaks riiklikul tasandil kohaldatav üldine aktsiisimaksusüsteem ning märkis ka, et „elektrienergia maksustamise direktiivi eelnõus on esitatud mitu valikut, mis muudab võimatuks selle eelneva kindlakstegemise, kas viis, kuidas liikmesriigid neid rakendavad, põhjustab riigiabi esinemise artikli 87 tähenduses.” Direktiivi 2003/96/EÜ preambuli põhjenduses 32 ja artikli 26 lõikes 2 tuletatakse liikmesriikidele meelde asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud kohustust riigiabist teatada.
- (36) Konkreetse juhtumi puhul ei ole ei Prantsusmaa, Iirimaa, Itaalia ega ka ükski abisaajatest näidanud, et maksuvabastused on kooskõlas siseriikliku maksusüsteemi olemuse ja loogikaga. Ükski neist ei ole näiteks selgitanud, kas energiatoodete kahene kasutamine teistes tootmisprotsessides on maksust vabastatud ja kui mitte, siis mis põhjustel. Samuti ei ole nad selgitanud, kuidas on kõnealused maksuvabastused võrreldavad siseriiklike maksudega, mida kohaldatakse elektrienergia kasutamise suhtes peamiselt keemilise reduktsiooni eesmärgil ning elektrolüütilistes ja metallurgilistes protsessides, mis on muudeks energia kasutamise viisideks, mis jäävad väljapoole direktiivi 2003/96/EÜ kohaldusala vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 2 lõike 4 punktile b.
- (37) Itaalia selgitas, et kui mis tahes tööstusettevõtja oleks taotlenud sama soodustust, ei oleks talle tehtud kõnealusele turule sisenemisel ühtegi takistust. Siiski ei ole selge, mida kõnealuse arvamusega konkreetselt mõeldakse ning kas see tähendab, et sama soodustust võiks anda ka muudele tööstusharudele kui alumiiniumoksiidi tootmine. Igal juhul ei antaks soodustust automaatselt nagu alumiiniumoksiidi tootmise puhul. Seoses maksuvabastuse põhjustega viitas Itaalia näiteks oma 7. detsembri 2000. aasta kirjas „saare (Sardiinia) märkimisväärselt ebasoodsaks piirkonnaks tunnistamisele ja tööhõivele avalduvale võimalikule negatiivsele mõjule” (*„reconoscimento dell'isola (Sardegna) quale area fortemente disagiata, ed i possibili effetti negative sull'occupazione”*).
- (38) Iirimaa maksuvabastusega seonduvalt sisaldab 1999. aasta rahandusseaduse artikkel 100 teatavaid muid konkreetseid maksuvabastusi, kuid see ei vii alumiiniumoksiidi tootmise suhtes kohaldatavat maksuvabastust ülejäänud süsteemi loogikaga kooskõlla. Pigem näitab see, et alumiiniumoksiidiga seotud maksuvabastus on erisoodustus teiste erisoodustuste kõrval nagu on kinnitatud ka seaduse preambulis. ⁽²⁰⁾ Lisaks sellele välistab Iiri õigus võimalike uute turuletulijate suhtes maksuvabastuse kohaldamise, kui energia kaheksugune kasutamine on seotud muude tootmisprotsessidega. Seoses Iirimaa olukorraga nõustub Auginish, et „*ta ei usu, et on olemas muid tööstusharusid, mis (saaksid kasu aktsiisimaksualandamisest nagu seda saab alumiiniumoksiidisektor)*” ning „*tal ei ole andmeid ka diskrimineerimissüüdistuste kohta*”. Käesolevast kipub järelduma meetme selektiivsus.
- (39) Prantsusmaa ametiasutused viitasid oma 7. augusti 1998. aasta kirjas, et nad taotlesid direktiivist 92/81 tulenevat erandit, et „*kehtestada aktsiisirežiim, mis ei karista nimetatud sektorit*” (*„pour pouvoir instaurer un regime d'accise non pénalisant pour le secteur”*) (rõhutus lisatud). Soodustus piirneks konkurentsi tingimuste taasloomisega Alcani omandusse läinud Pechiney ja teiste ühenduses tegutsevate tootjate vahel. Tolliseadustiku artiklis 265bis ei ole samalaadseid energia muudes sektorites kasutamist käsitlevaid sätteid.
- (40) Liikmesriigid ja abisaajad ei suutnud tegelikult tuvastada oma asjaomaste maksusüsteemide üldist loogikat. Komisjonile kättesaadava teabe alusel on selge, et abi andmise põhjused lähtuvad pigem alumiiniumoksiidi tootmise asjaoludest konkreetsetes asjaomastes piirkondades. Need väited ei lähtu asjaomaste siseriiklike maksusüsteemide olemusest ega loogikast. Seetõttu järeldab komisjon, et maksuvabastused on jätkuvalt äärmiselt selektiivsed ja soodustavad konkreetse toote tootmist ning *de facto* kindlaid ettevõtjaid ja seda ei saa riikliku maksusüsteemi loogika raames õigustada.
- (41) Järelikult kujutavad kõnealused maksuvabastused endast riigiabi.

5.3 Uus abi, mis ei ole olemasolev abi

- (42) Vastavalt otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 65–70 kirjeldatule ei kujuta alates 1. jaanuarist 2004 antud abi määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti b tähenduses olemasolevat abi.
- (43) Iirimaa ja Auginishi väide, et maksuvabastus kujutab endast ühinemiseelset abi on vastuolus 1983. aasta mai kirjaga, milles Iirimaa nõustus, et abist tuli asutamislepingu artikli 88 lõike 3 kohaselt teatada. Lisaks sellele ei ole kohustus võimaldada maksuvabastust sama asi, kui tegeli-

⁽¹⁹⁾ Komisjoni personali töödokument, Riigiabi aspektid nõukogu elektrienergia maksustamise direktiivi eelnõus, SEK(2002) 1142, 24.10.2002. Sama sõnastus ilmus varem juba ka Ecofini nõukogule esitatud aruandes ja nõukogu järeldustes (eesistuja märkus Coreper/Ecofini nõukogule, 13.12.2001, 14640/01, FISC 255, 30.11.2001). Vt ka 7. novembri 2005. aasta otsuse põhjendus 63.

⁽²⁰⁾ Vt põhjendus 10.

kult anda abi enne ühinemist. Peale selle muudeti asjaomaseid õigusakte põhjalikult pärast ühinemist.

tulenevalt võib kooskõlas suuniste punktiga 51.2 kohaldada punkti 51.1 sätteid.

(44) Vastavalt otsuse 2006/323/EÜ põhjenduses 70 selgitatule kujutab Iirimaa kuni 17. juulini 1990 antud abi endast määruse (EÜ) nr 659/1999 artiklis 15 sätestatud aegumistähtaja tõttu olemasolevat abi. 10aastase aegumistähtaja lõppemine ei tähenda, et kogu pärast aegumistähtaja lõppu antud abi oleks samuti olemasolev abi. Abi Aughinishile 1983. aastal ei antud. Iirimaa kehtestatud õigusakt, millega maksuvabastust antakse, on väljendatud üldiselt maksuvabastusena alumiiniumoksiidi tootmisele, õigusakti kohaselt laieneks maksuvabastus mis tahes teisele alumiiniumoksiidi tootjale, kes on Iirimaa tootmist alustanud. Lisaks sellele ei määratud maksuvabastust Aughinishile ajal, mil õigusakt vastu võeti, samuti ei olnud võimalik hinnata ka selle väärtust: õigusaktiga ei olnud määratud selle aktsiisimaksu määra kasv, millest Aughinish oli vabastatud ega ka kõnealuse maksuvabastuse kestus. Maksuvabastus on seetõttu kooskõlas määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punktis d sätestatud abikava määratlusega, „abikava on mis tahes õigusakt, mille alusel võidakse ilma edasiste rakendusmeetmeteta anda individuaalset abi õigusaktis üldiselt ja abstraktselt määratletud ettevõtjatele”. Seetõttu koosneb abi tervest reast abikavadest, mida anti iga kord, kui Aughinish läbis tollimenetluse, mille kohaselt tuleks maksuvabastuse puudumisel maksta aktsiisimaksu. Seetõttu ei kujuta alates 17. juulist 1990. aastal antud abi endast vastavalt määruse (EÜ) nr 659/1999 artiklile 15 olemasolevat abi.

(47) Punkti 51.1 alusel võib lubada 10aastase tähtajaga maksuvabastusi. Kõnealuse ajavahemiku lõppedes ja kooskõlas keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste punktiga 23 on liikmesriikidel õigus teada kõnealuse meetme pikendamise komisjonile, kes võib oma analüüsiga võtta omaks samasuguse lähenemise nagu on sätestatud käesolevas punktis, võttes sama ajal arvesse maksude kehtestamisega saavutatud positiivseid tulemusi keskkonnakaitstes. Iirimaa ja Itaalia maksuvabastused on kõnealuses juhtumis antud pärast 1993. aastat ja Prantsusmaa maksuvabastus on antud pärast 1997. aastat, mis tähendab, et meede on olnud kehtiv rohkem kui 10 aastat.

(48) Ükski liikmesriik ei kinnitanud ega lükanud ümber asjaolu, et maksuvabastuste kohaldamist pikendatakse ajavahemikuks pärast 31. detsembrit 2006. Ükski liikmesriik ei märkinud peale praegu kohaldatava 31. detsembri 2006. aasta maksuvabastuse muu ajalise piirangu olemasolu, mis ei ole ühenduse maksuõiguse alusel siduv piirang, kuna kõnealused maksuvabastused ei ole kooskõlas direktiivi 2003/96/EÜ kohaldamisalaga. Ükski liikmesriik ei ole teatanud ka kõnealuse meetme pikendamisest keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste alusel. Asjaomase liikmesriigi maksuõiguse sätteid ei tundu samuti hõlmavat selliseid piiranguid. Komisjon arvates on sellisel juhul kehtivad suuniste punktis 23 viidatud asjaolud. Seetõttu võib komisjon suuniste punktist 51.1 lähtuvalt lubada abi jätkamist, kuid ainult tingimusel, et selle suhtes kehtestatakse maksimaalselt 10aastane ajaline piirang.

5.4 Alates 1. jaanuarist 2004 antud abi kokkusobivus

5.4.1 Kokkusobivus keskkonnaabi eeskirjade alusel

(45) Komisjon on uurinud, kas Iirimaa, Prantsusmaa ja Itaalia alates 1. jaanuarist 2004 antud abi vastab asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 esitatud riigiabi keelamise suhtes tehtava erandi tingimustele. Abi koosneb energiamaksust vabastamisest, sellised maksud ei ole mõeldud ainult ametiasutustele vahendite kogumiseks, vaid ka energiatarbimise vähendamiseks ja seeläbi seoses keskkonnakaitseks. 2001. aasta keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevad ühenduse suunistes sisalduvad keskkonnamaksude maksuvabastuse eeskirju. Võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja õiguskindluse tõttu on kõnealused eeskirjad komisjonile siduvad.

(49) Vastavalt otsuse 2006/323/EÜ põhjenduses 75 selgitatule ei ole keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste punkti 51.1 alapunkti a kohaldamistingimused täidetud ning seetõttu võib kõnealuses juhtumis kohaldada ainult punkti 51.1 alapunkti b sätteid.

(46) Seoses ajavahemikuga alates 1. jaanuarist 2004, on 2001. aasta keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste E.3.2 osa põhjendustes 47–52 sätestatud eeskirjad, mida kohaldatakse maksuvähenduste ja -vabastuste vormis antava igasuguse tegevusabi suhtes. Vastavalt otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 73 ja 74 märgitule, võib mineraalõlide aktsiisi pidada keskkonnamaksuks, seda tuleb pidada suuniste punkti 51.2 tähenduses olemasolevaks maksuks, millel on punkti 51.2 alapunkti a tähenduses märgatav positiivne mõju keskkonnakaitsele ja seda võib pidada otsustatuks aktsiisimaksu vastuvõtmise ajal. Sellest

(50) Alates 1. jaanuarist 2004 jääb mineraalõlide kahesugune, muul viisil kui kütusena ja mineraloogilistes protsessides kasutamine ühenduse ühtlustatud meetmete kohaldamisalast välja ja seetõttu kõnealusest kuupäevast alates seonduvad maksuvabastused riiklike maksudega, mida kohaldata ühenduse maksu puudumisel 2001. aasta keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste punkti 51.1 alapunkti b teise taande tähenduses. Nimetatud sättes nõutakse, et maksuvabastusest kasu saavad ettevõtjad maksaksid „olulise osa” siseriiklikust maksust. Selle põhjuseks on, et neile jääks stiimul oma keskkonnakaitsemeetmete tõhusust parandada. See tuleneb suuniste punkti 51.1 alapunkti b esimese taande sõnastusest, mis võimaldab maksuvähendusi ühtlustatud maksust, kui abisaajad maksavad üle ühenduse alammäära „et anda ettevõtjatele stiimul keskkonnakaitsemeetmete tõhususe parandamiseks.” See on kohaldatav ka juhul, kui siseriiklik maks on märkimisväärselt kõrgem kui võrreldavad maksud (teatavates) teistes

liikmesriikides, nagu see oli Itaalia puhul. Komisjoni tegevuse põhjal on selge, ⁽²¹⁾ et 20 % siseriiklikust maksust või ühenduse alammäärast, mida kohaldatakse muude energiakasutusviiside suhtes, mis jäävad direktiivi 2003/96/EÜ kohaldusalasse (15 eurot tonni kohta), tuleb vaadata märkimisväärse osana isegi siis, kui ühenduse alammäär ei kohaldata kõnealuse energiakasutuse suhtes. Seetõttu on komisjon arvamisel, et ainult maksuvabastusi, mis ulatuvad üle 20 % riiklikust maksust või üle 15 euro tonni kohta, sõltuvalt sellest, milline neist on madalam, võib pidada ühisturuga kokkusobivaks. Maksuvabastus kuni 20 % tasemeni või kuni 15 euronit tonni kohta kujutab endast seega kokkusobimatut abi.

5.4.2 Abi kokkusobivus ühisturuga vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktile a ja muudele sätetele

(51) Otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 78–81 ja 82–86 selgitatud põhjustel ei saa abi asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punkti a alusel olla ühisturuga kokkusobiv ning seda ei hõlma asutamislepingu artikli 87 lõigetes 2 ja 3 sätestatud maksuvabastused.

(52) Keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste osa E.3.2 hindamise aluseks võtmine on asjakohane, sest kõnealuse osa eeskirjade võetakse arvesse majandustegurid, eelkõige maksude ühtlustamise puudumise tõttu rahvusvahelise konkurentsivõime kaotamise ohtu ning võimaldab teatavatele ettevõtjatele täielikku maksuvabastust, kui nad jõuavad asjaomase liikmesriigiga kokkuleppele keskkonnakaitse tulemuslikkuse parandamise kohta. Käesolevas juhtumis siiski selliseid kokkuleppeid ei sõlmitud ja seetõttu ei ole keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste punkti 51.1 alapunkti a kohane täielik maksuvabastus õigustatud. Sellegipoolest kinnitab komisjonile esitatud alumiiniumoksiiditurge käsitlev teave, et suure osa abi lubamine on asjakohane ja nagu eespool järeldatud, võib see keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste punkti 51.1 alapunkti b alusel olla õigustatud maksude kehtestamisega saavutatud positiivsete tulemuste tõttu keskkonnakaitstes. Kõnealune abi lubamine sõltub siiski sellest, kas abisaajad maksavad üle ühenduse alammäärast või märkimisväärse osa siseriiklikust maksust, mida peetakse vajalikuks, et anda ettevõtjatele stiimul keskkonnakaitsemeetmete tõhususe parandamiseks. Seoses abi selle osaga, mis ei ole keskkonnakaitsele antavat abi

käsitlevate ühenduse suuniste alusel ühisturuga kokkusobiv, ei ole alust toetuda komisjoni muude teatiste muudele sätetele.

(53) Kuna puuduvad muud alused abi ühisturuga kokkusobivaks pidamiseks, on ainus abi, mille saab kokkusobivaks tunnistada, see osa abist, mis vastab keskkonnaabi suunistele vastavalt põhjenduses 50 määratletule.

6 KOKKUSOBIMATU ABI TAGASTAMINE

(54) Määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 14 lõike 1 kohaselt peab komisjon ebaseadusliku abi suhtes negatiivse otsuse tegemise korral otsustama, kas kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada.

(55) Otsuse 2006/323/EÜ põhjendustes 95–100 selgitatakse, miks õiguspärase ootuse või õiguskindluse põhimõtte või mis tahes ühenduse õiguse põhimõtte välistab kuni 2. veebruarini 2002 antud ebaseadusliku abi ja ühisturuga kokkusobimatu abi abisaajalt tagasinõudmise. Otsuse põhjendustes 101 ja 102 selgitatakse siiski, miks kõnealused põhimõtted ei välista ajavahemikus 3. veebruar 2002 kuni 31. detsember 2003 antud ebaseadusliku abi ja ühisturuga kokkusobimatu abi tagasinõudmist abisaajalt. Viimati nimetatud põhjendustes esitatud põhjendused on võrdset kohaldatavad alates 1. jaanuarist 2004 antud abi suhtes.

(56) Lisaks sellele ei saanud direktiivi 2003/96/EÜ ettevalmistamine ja vastuvõtmine tekitada abisaajatele õiguspäraseid ootuseid ning tagasinõudmine ei ole õiguskindluse põhimõttega välistatud. Direktiivi preambuli põhjenduses 32 viidatakse asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sõnastatud liikmesriikide kohustusele riigiabist teatada ning sätestab selgesõnaliselt, et direktiiv „ei piira asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaselt rakendatavate tulevaste riigiabi menetluste tulemuste kohaldamist”. Viidet *tulevastele* riigiabi menetlustele kõnealuses põhjenduses ei saa mõista loana anda abi vastavalt menetlusele, mis oli direktiivi vastuvõtmisel juba algatatud. Sama sõnastust oli kasutatud ka juba otsuse 2001/224/EÜ preambuli põhjenduses 6, mis pikendas erandi kehtivusaega 2006. aasta lõpuni. Komisjoni ettepanekule kõnealuse otsuse kohta lisatud seletuskirjas ⁽²²⁾ märgitakse, et „komisjon teeb ettepaneku (...) pikendada kahe aasta võrra (...) selliste erandite kehtivusaega, mida tuleb üksikasjalikult uurida eelkõige riigiabi eeskirjade suhtes (...) Käesoleva otsusega ei kõrvaldata siiski liikmesriikidele asutamislepingu artikliga 88 pandud kohustust teatada komisjonile võimalikest riigiabi juhtumitest. Selliseid teatiseid uuritakse asutamislepingu artikli 87 tingimuste alusel.” Lisaks sellele oli komisjon 2000. aasta suvel juba palunud liikmesriikidel kõnealustest meetmetest teatada.

⁽²¹⁾ Vt näiteks komisjoni 30. juuni 2004. aasta otsus juhtumis C42/2003 (ELT L 165, 25.6.2005, lk 21), 13. veebruari 2002. aasta otsus juhtumis N449/01 (EÜT C 137, 8.6.2002, lk 24), 11. detsembri 2002. aasta otsus juhtumis N74/A/2002 (ELT C 104, 30.04.2003, lk 9) ja 11. detsembri 2001. aasta otsus juhtumites NN3A/2001 ja NN4A/2001 (ELT C 104, 30.04.2003). Need juhtumid on eriti asjakohased, sest olid samuti seotud energiamaksudest vabastamisega. Teiselt poolt võib teavet selle kohta, mida komisjon peab liiga madalaks, leida komisjoni otsusest heitveemaksu osalise tagastamise kohta Taanis (3. aprilli 2002. aasta otsus juhtumis NN30/A-C/2001, (EÜT C 292, 27.11.2002, lk 6)).

⁽²²⁾ KOM (2000) 678.

- (57) Direktiivi 2003/96/EÜ preambuli põhjenduses 22 sätestatakse, et: „ühenduse raamistikku tuleks energiatoodete suhtes kohaldada eriti siis, kui neid kasutatakse kütteinena või mootorikütusena. Maksusüsteemi olemust ja loogikat arvestades tuleb ühenduse raamistiku reguleerimisalast välja jätta kahesuguse kasutusega energiatooted ja tooted, mida kütusena ei kasutata, samuti mineraloogilised protsessid. (...)” Kõnealust põhjendust, mis ei viita küll asutamislepingu artiklitele 87 ja 88, ei saa tõlgendada piiravana asutamislepingu artikli 87 lõikes 1 sätestatud riigiabi põhimõtte suhtes. Komisjon selgitas üldmeetmete mõistet personali töödokumendis: „Siin tuleb analüüsida iga liikmesriigi olukorda eraldi, et määrata kindlaks riiklikul tasandil kohaldatav üldine aktsiisimaksusüsteem.”⁽²³⁾ Kõnealuse dokumendi üle arutleti nõukogu töörühma 14. novembri 2002. aasta kohtumisel. Dokumendis on järgnevalt esitatud selgitust, mille tingimuste kohaselt maksimeetmete vormis antav abi võib olla ühisturuga kokkusobiv. Direktiiv 2003/96/EÜ võeti vastu nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta kohtumisel, mille protokollis on selgelt viidatud selgitustele, mida anti 14. novembril 2002. aastal toimunud nõukogu töörühma kohtumisel.
- (58) Kuigi energia kahesugune kasutamine ei ole kooskõlas direktiivi 2003/96/EÜ kohaldamisalaga, lubatakse direktiivi artikliga 18 liikmesriikidel jätkata II lisas loetletud maksuvabastuste kohaldamist. Kõnealune lisa hõlmab kolme käesoleva otsusega seotud maksuvabastust ajavahemikuks, mis nähti ette viimase pikendamisega 2001. aastal, s.o. kuni 31. detsembrini 2006. Luba ei põhine siiski riigiabi eeskirjadel, mida komisjon on pädev jõustama. Vastupidi, see näitab täpselt põhjenduse 32 võimalikku asjakohasust. Liikmesriikide ja abisaajate esitatud väide, et nõukogu luba on riigiabi menetluse suhtes ülimuslik, on ebaõige.
- (59) Direktiivi 2003/96/EÜ vastuvõtmisel deklareerisid komisjon ja nõukogu ühiselt, et „komisjon peaks tegema kõik võimaliku, et tagada direktiivis sätestatud maksuvabastuste ja –vähendustega kooskõlas võetud liikmesriikide meetmete kokkusobivus riigiabi eeskirjadega”. Loomulikult peab komisjon tegutsema kohaldatavate riigiabi eeskirjade raames, kõnealuses juhtumises keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suuniste raames. Igal juhul ei kohaldata kõnealust deklaratsiooni käesoleva otsusega seotud maksuvabastuste suhtes, kuna need ei kuulu kõnealuse direktiivi kohaldamisalasse.
- (60) Direktiivis 2003/96/EÜ, personali töödokumendis ning eespool viidatud komisjoni ja nõukogu ühisavalduses ei ole kunagi kinnitatud kokkusobimatu riigiabi puudumist. Tuleb meenutada, et komisjon algatas artikli 88 lõikes 2 sätestatud menetluse ja iga huvitatud isik oleks võinud taotleda komisjonilt lõpliku otsuse vastuvõtmist. Artikli 88 lõike 2 kohane menetluse algatamine tühistas seoses
- kokkusobimatu abi puudumisega õigusparaste ootuste edasise olemasolu.
- (61) Otsus 2001/224/EÜ ning varasemad maksuvabastusi käsitlevad nõukogu otsused ei olnud riigiabi otsused. Tegelikult on komisjon juba pikka aega väljendanud kahtlusi maksuvabastuste kokkusobivuse kohta riigiabi eeskirjadega.
- (62) Komisjon pidas seoses uurimise kestusega antud juhtumises vajalikuks oodata direktiivi 2003/96/EÜ vastuvõtmist ja pikendada menetlust otsusega 2006/323/EÜ, et teada saada liikmesriikide seisukohad iga liikmesriigi olukorra kohta seoses direktiivi 2003/96/EÜ ülevõtmisega, mis võimaldas mitmeid võimalikke lõpptulemusi. Igal juhul peaks „usaldusväärne ettevõtja” teadma, et kui algatatakse ebaseadusliku abi uurimine ning kui uurimise käigus avastatakse, et tegemist on asutamislepinguga kokkusobimatu abiga, siis on peaaegu vältimatuks tagajärjeks see, et komisjon nõuab abi tagasi. Liikmesriigid ja abisaajad oleksid võinud nõuda komisjonilt tungivalt menetluse varasemat lõpetamist, kui nad oleksid soovinud kaaluda alternatiivsete investeeringute või meetmete kokkusobivust keskkonnakaitsele antavat abi käsitlevate ühenduse suunistega.
- (63) Nende põhjuste tõttu ei saa abisaajatel olla mingeid õigusparaseid ootuseid, mis välistaks kokkusobimatu riigiabi tagasinõudmise pärast 31. detsembril 2003, samuti ei ole tagasinõudmine välistatud õiguskindluse põhimõtte alusel.

7 ÜHISTURUGA KOKKUSOBIVA ABI MAKSMISE PEATAMINE

- (64) Euroopa Kohus märkis oma otsuses kohtuasjas C-355/95P, Textilverke Deggendorf GmbH (edaspidi „TWD”) vs komisjon, et „kui komisjon analüüsib riigiabi ühisturuga kokkusobivust, peab ta võtma arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, sealhulgas võimalusel juba eelnevas otsuses hinnatud asjaolusid ja kohustusi, mida sellise otsusega võidi liikmesriigi suhtes kehtestada”. Euroopa Kohtu andmetel võiks uue abi kokkusobivus sõltuda varasema tagasimaksimata ebaseadusliku abi olemasolust, kuna abide kumulatiivne mõju võiks moonutada konkurentsi ühisturul märkimisväärses ulatuses. Seetõttu on komisjoni võimuses riigiabi kokkusobivust ühisturuga analüüsides arvesse võtta nii kõnealuse abi kumulatiivset mõju vanale abile kui asjaolu, et selline vana abi ei ole tagasi makstud.⁽²⁴⁾
- (65) Seetõttu võtab komisjon kõnealuse pretsedendiõiguse kohaldamisel uut abimeedet hinnates arvesse asjaolu, et abisaajad ei ole võib-olla täitnud varasemaid komisjoni otsuseid, mille alusel nad pidid varasema ebaseadusliku ja

⁽²³⁾ Vt joonealune märkus 17 eespool.

⁽²⁴⁾ EKL 1997, lk I-2549, punktid 25–27.

kokkusobimatu abi tagasi maksuma. Sellistes juhtumites analüüsib komisjon uue abi ja veel tagastamata vana abi kombinatsiooni mõju abisaajatele.

Itaalia alates 1. jaanuarist 2004. aastal, kujutab endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 2

- (66) Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia ei ole veel tegelikult tagastanud abi, mille komisjon kuulutas otsusega 2006/323/EÜ kokkusobimatuks.⁽²⁵⁾ Liikmesriikide arvestatud tagasi makstavad summad, mis ei sisalda intresse on vastavalt 786 668 eurot, 8 095 881,43 eurot ja 6 612 489,02 eurot. Peale selle tuvastati kõnealuse otsusega täiendavaks perioodiks antud kokkusobimatu abi, mis tuleks samuti tagastada. Abisummade kumuleerumine muidu kokkusobiva abiga jätkaks konkurentsi moonutamist ulatuses, mis on vastuolus ühise huviga ning selline moonutamine ei leidnud põhjendatud õigustusi. Seetõttu tuleks peatada punktis 50 kirjeldatud kokkusobiva abi maksmine seniks, kuni abisaajad on kokkusobimatu abi tagasi maksnud.

Artiklis 1 viidatud abi on ühisturuga kokkusobiv sel määral, mil abisaajad maksavad vähemalt 20 % aktsiisimaksust, mida muidu oleks tulnud maksta, või direktiiviga 2003/96 kehtestatud maksustamise alammäära (15 eurot 1 000 kg kohta), sõltuvalt sellest, milline neist on madalam, tingimusel, et seda antakse maksimaalselt 10 aastaks.

Artikkel 3

Artiklis 1 viidatud abi on ühisturuga kokkusobimatu sel määral, mil abisaajad ei maksa vähemalt 20 % aktsiisimaksust, mida muidu oleks tulnud maksta, või ühenduse alammäära (15 eurot 1 000 kohta), sõltuvalt sellest, milline neist on madalam.

8 KOKKUVÕTE

- (67) On jõutud järeldusele, et alumiiniumoksiidi tootmisel kasutatava raske kütteõli vabastamine aktsiisimaksust, mida võimaldasid Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia alates 1. jaanuarist 2004, kujutab endast riigiabi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses. Kõnealune abi on osaliselt ühisturuga kokkusobimatu, kuna abisaajad jätsid märkimisväärse osa maksust maksmata. See osa maksuvabastusest, mis ületab 20 % maksumäära, mis tavaliselt kuuluks maksmisele, või 15 eurot 1 000 kilo kohta, sõltuvalt sellest, milline neist on madalam, võib pidada ühisturuga kokkusobivaks tingimusel, et seda antakse maksimaalselt 10 aastaks, pärast mida tuleb abi kokkusobivus uuesti üle vaadata. Ülejäänud abi tuleks kuulutada ühisturuga kokkusobimatuks.
- (68) Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia peaksid võtma kõik vajalikud meetmed, et alates 1. veebruarist 2004 antud kokkusobimatu abi abisaajatelt tagasi nõuda.
- (69) Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia peaksid peatama maksuvabastuse kohaldamise, kuni nad on abisaajatelt tagasi nõudnud otsusega 2006/323/EÜ ja käesoleva otsusega ühisturuga kokkusobimatuks kuulutatud abi.
- (70) Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia ametivõimud peaksid saatma käesoleva otsuse koopia viivitamatult meetmete abisaajatele.

Artikkel 4

1. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia võtavad kõik vajalikud meetmed, et artiklis 3 osutatud abisaajatele ebaseaduslikult kättesaadavaks tehtud abi neilt tagasi nõuda.

2. Abi tagastamise nõue esitatakse viivitamatult ja vastavalt siseriiklike õigusaktidega kehtestatud korrale, tingimusel, et see võimaldab otsuse viivitamatut ja tõhusat täitmist.

3. Tagastamisele kuuluvad summad peavad sisaldama intressi, mida arvestatakse sellest kuupäevast, mil abi oli abisaajate käsutuses, kuni selle tagasimaksmiseni. Intress arvutatakse liitintressi alusel kooskõlas komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004⁽²⁶⁾ V peatüki sätetega.

4. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia peavad lõpetama kõik artiklis 3 viidatud välja maksmata jäänud abisummade maksed alates käesoleva otsuse teatamise kuupäevast.

5. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia peavad tagama, et käesolevat otsust hakatakse rakendama nelja kuu jooksul alates otsuse teatavakstegemise kuupäevast.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 5

Artikkel 1

Alumiiniumoksiidi tootmisel kasutatava raske kütteõli vabastamine aktsiisimaksust, mida võimaldasid Prantsusmaa, Iirimaa ja

Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia peavad peatama artiklis 2 viidatud abi maksmise abisaajatele, kes ei ole veel koos intressiga maksnud tagasi otsusega 2006/323/EÜ ühisturuga kokkusobimatuks kuulutatud abi ja käesoleva otsuse artiklis 3 viidatud abi sel määral, mil see oli tehtud abisaajatele ebaseaduslikult kättesaadavaks.

⁽²⁵⁾ Kõnealune otsus kaevati edasi Euroopa Kohtusse, kuid vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 242 ei peata kaebus otsuse täitmist.

⁽²⁶⁾ ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

Artikkel 6

1. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia teavitavad komisjoni käesoleva otsuse rakendamiseks vajalike riiklike menetluste arengust kuni kõnealuste menetluste lõpule viimiseni.

2. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia teavitavad komisjoni kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest abisaajatelt tagasinõutava abi kogusumma, märkides lisas esitatud tabelisse nii põhisumma kui ka intressid ning esitavad juba võetud ja kavandatud käesoleva otsuse täitmiseks vajalike meetmete üksikasjaliku kirjelduse. Kõnealused riigid saavad sama ajavahemiku jooksul komisjonile kõik dokumendid, mis tõestavad, et abisaajad on määratud abi tagasi maksuma.

3. Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia esitavad komisjonile kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest tõendid, et nad on täitnud artikli 6 sätteid.

4. Pärast punktides 2 ja 3 viidatud tähtaegade lõppemist esitavad Prantsusmaa, Iirimaa ja Itaalia komisjoni taotlusel aruande käesoleva otsuse täitmiseks vajalike juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Aruandega antakse üksikasjalik teave abisaajatelt juba tagasi nõutud abi summade ja tagasinõudmise intressimäära kohta.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud Prantsuse Vabariigile, Iirimaale ja Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 7. veebruar 2007

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Neelie KROES

LISA

Teave antud, tagasinõutavate ja juba tagasi nõutud abisummade kohta (*)

Abisaaja nimi	Abikava kohaselt saadud abi kogusumma	Tagasinõutava abi kogusumma (Põhisumma)	Juba tagasi makstud kogusumma	
			Põhisumma	Tagasinõudmise intress

(*) miljonit riigi omavääringus.